

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 1—15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1954 | ΑΡΙΘ. 17—18

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Κατά τὸ τῇ 20ῇ Αὐγούστου ἐ. ἔ. συγκροτηθὲν ἐν Ἀθήναις παλλαϊκὸν Συλλαλητήριον διαμαρτυρίας κατὰ τῆς παρατάσεως τῆς δουλείας τῆς Κύπρου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων ἐξεφώνησε τὸν κατωτέρω λόγον, ὅστις μετεδόθη καὶ ραδιοφωνικῶς.

Ἕλληνες ἀδελφοί,

Ἀπὸ τὴν ἐνδοξον πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, τὴν κοιτίδα τῆς σοφίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀπὸ τὸν ἱερὸν χώρον, ὅπου ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξεν ἐπισημῶς τὸν Χριστιανισμόν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἀπευθυνόμεθα πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς ἀλυτρώτους, καὶ πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀναπνέουν τὸν ζεῖδωρον ἀέρα τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι κύπτουν ὑπὸ τὴν καταπίεσιν ξένης κυριαρχίας.

Δὲν ὑπῆρξεν εἰς τοὺς αἰῶνας διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀπεχθέστερον κακὸν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ξένης καταδυναστεύσεως καὶ δὲν ὑπάρχει διὰ τοὺς Ἕλληνας προσφιλέστερον ἀγαθὸν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν. Αὐτὸ τὸ ὑπερήφανον καὶ ἀξιοπρεπὲς αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔγραψε τὰς λαμπρὰς σελίδας τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ διετήρησε τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν ἀκαμαίαν καὶ ἀδιάσπαστον ἐπὶ τοῦ θεοῦ κληρωθέντος εἰς τοὺς Ἕλληνας φυσικοῦ χώρου διὰ μέσον τῶν αἰώνων.

Χῶρος ἑλληνικὸς ὑπῆρξε πάντοτε εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ἡ Κύπρος καὶ λαὸς ἑλληνικὸς κατέκει πάντοτε καὶ κατοικεῖ τὴν μεγαλόνησον. Δι' αὐτὸν τὸν χώρον καὶ δι' αὐτὸν τὸν λαόν, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ἐλευθέρη Ἑλλάς ὑψώνει φωνὴν διαμαρτυρίας καὶ ἀξιοῦ, ὡς ἐστὶ τοῦ πολιτιστικοῦ φωτός, ὡς ἀγωνισθεῖσα πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν καὶ ὡς νικητρία χώρα, νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτὴν ἡ φυσικῶς καὶ ἐθνικῶς εἰς αὐτὴν ἀνήκουσα καὶ παρὰ τὸ δίκαιον τῆς ἱστορίας καὶ τὴν θέλησιν τῶν κατοίκων τῆς ὑπὸ ξένου λαοῦ κατεχομένης Κύπρου.

Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν Κύπρον εἶναι ἀγὼν πανελλήνιος, τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων καὶ τῶν ἀλυτρώτων, τῶν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐκτός. Εἶναι ἀγὼν ἱερὸς ἐνὸς λαοῦ, ὑπὲρ πάντα ἄλλον προσενηκόντος εἰς τὴν πνευματικὴν, πολιτικὴν, κοινωνικὴν καὶ γενικῶς πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λαῶν, ἐνὸς λαοῦ πολιτικῶς ὀρέμου καὶ πολιτιστικῶς προηγμένου. Εἶναι

ἀγὼν ἐναντίον τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς καὶ πάσης ἄλλης ἀνηθίκου σκοπιμότητος, ἥτις ἀρνεῖται τὴν αὐτοδιάθεσιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἓνα ἥρωα λαόν.

Εἶναι ἀπαράδεκτον εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα, ἔπειτα ἀπὸ δύο μεγάλους πολέμους καὶ τόσας πανηγυρικὰς διακηρύξεις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν, νὰ εὗρσκεται ὑπὸ ξένην κυριαρχίαν λαὸς πολιτισμένος καὶ ὑπερήφανος, ὅστις μὲ κανένα τρόπον καὶ μὲ καμμίαν ἀντιπαροχὴν, ἐὰν αὕτη λέγεται δῆθεν Σύνταγμα ἢ ὅ,τι ἄλλο, θὰ ἀνταλλάξῃ ποτὲ τὴν ἐλευθερίαν του, λαὸς γνωρίζων νὰ λέγῃ μετὰ δικαίας καυχήσεως τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο, ὅτι «τὴν ἐλευθερίαν ἐλοίμην ἂν ἀντὶ ὧν ἔχω πάντων καὶ ἄλλων πολλαπλασίων».

Εἶναι ἀπαράδεκτον ὅπως ἡ ἐπὶ τῆς νήσου Κύπρου ξένη κυριαρχία νὰ ἐπιμένῃ νὰ διατηρηθῇ δι' ἀνελευθέρων καὶ καταπιεστικῶν μέτρων. Οἱ Κύπριοι δὲν θὰ ἀρεχθοῦν καὶ οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες δὲν θὰ δεχθῶμεν τὰ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς μεγαλονήσου μέτρα τῆς ἀγγλικῆς Διοικήσεως, τὰ θίγοντα καὶ τραυματίζοντα τὴν ἐθνικὴν του φιλοτιμίαν καὶ ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν νόθευσιν τοῦ ἐθνικοῦ του προνήματος.

Εἶναι ἀπαράδεκτος ὅπως ἡ τοιαύτη ἱταμὴ καὶ ἀγέρωχος συμπεριφορὰ ἐκ μέρους τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς ἔναντι ἐνὸς λαοῦ ὡς οἱ Ἕλληνες, οἵτινες πάντοτε ὑπῆρξαν φίλοι τῆς Ἀγγλίας καὶ σύμμαχοί τῆς εἰς τραγικὰς δι' αὐτὴν στιγμὰς καὶ νικηταὶ μετ' αὐτῆς. Τὴν τοιαύτην συμπεριφορὰν, ἥτις τόσον ζημιώνει τὰς ἀγγλοελληνικὰς σχέσεις καὶ δίδει ἐπιχειρήματα εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἐλευθερίας, οἱ Ἕλληνες μὲ κανένα τρόπον δὲν τὴν ἀνέχονται.

Ἄλλ' εἶναι γεγονὸς — καὶ τοῦτο εἰς βάρος τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς ἡγεσίας — ὅτι ὁ ἀγγλικὸς λαὸς κατὰ πλειονότητα δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς Κύπρου. Ἡ κοινὴ γνώμη τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ καὶ τινες τῶν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ἀντιπροσώπων αὐτοῦ συμπαθοῦν πρὸς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Κύπρου καὶ διαμαρτυροῦν

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τοῦ Μαν. Ἀρχιεπισκόπου, Ὁ λόγος ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου. — Ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Κύπρου. — Ε.Γ.Μ., Τὸ Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου. — Σοφοκλ. Δ. Δώλη, Ἡ περὶ τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ κενώσεως θεωρία: IV, Νεώτεροι κενωτικοί. — Ἐπισκόπον Νύσσης Γερμανοῦ Πολυζωΐδου, Ἡ ὑψοῖς τοῦ διαζυγίου κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη ἐν Ἀμερικῇ. — Νικολάου Β. Τωμαδάκη, Γεώργιος ὁ Σχολάριος καὶ αἱ πολιτικαὶ του ἀντιλήψεις (τέλος). — Πρωθ. Νικολάου Π. Παπαδοπούλου, Περὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ (συνέχεια). — Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα, Ἡ φιλοκαλία τῶν Νηπιτικῶν (συνέχεια). — Δημοσθ. Καραντζαλή, Συνοπτικὸς πῖναξ τῶν ἁγίων ἐπὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. — Παρατηρήσεων Στήλη: Ὁ Στανδὸς τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πανελληνίως κραυγὴ Ἀπιστευτοὶ φῆμαι. — Χρονικά. — Βιβλιογραφία.

ται μαζί μας, διὰ τὰ καταπιεστικά μέτρα τῆς ἐπὶ τῆς νήσου Διοικήσεως. Καὶ δὲν ἡδύνατο βεβαίως νὰ συμβαίῃ ἄλλως· ὁ ἀγγλικὸς λαὸς δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀπαρνηθῇ καὶ νὰ προδώσῃ τὰς φιλελευθέρους καὶ ἀνθρωπιστικὰς παραδόσεις του.

Ἡδὴ ὁ ὑπὲρ τῆς Κύπρου ἐλληνικὸς ἀγὼν εὐρίσκεται εἰς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ στάδιον. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐνώσεως τῆς μεγαλονήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ὑποφώσκει καὶ ἡ ὥρα τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ δαίον πόθου ὅλων τῶν Ἑλλήνων προσεγγίζει. Ἡδὴ ἡ ἐθνικὴ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος, ἀναλαβοῦσα ἐπισήμως καὶ ὑπευθύνως τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κύπρου, ὡς ζήτημα κατ' ἐξοχὴν ἐθνικόν, ἔφερε ταύτην ἐνώπιον τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἵνα κρίνῃ ἐπὶ ταύτης ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ συνείδησις τῶν ἐλευθέρων λαῶν.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο στάδιον τοῦ ἀγῶνος, ὅπου πᾶσα ἐλληνικὴ ψυχὴ φλέγεται ὑπὸ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὅπου τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ Ἰδρύματα τῆς χώρας καὶ ἡ σπουδάζουσα νεότης, αἱ βιομηχανικαί, ἐμπορικαί, ἐπαγγελματικαὶ καὶ ἐργατικαὶ Ὁργανώσεις δραστηρίως συμμετέχουν εἰς αὐτόν, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἥτις κατὰ τὴν μακροαῖα παράδοσιν αὐτῆς συμμετέσχεν εἰς πάσας τὰς περιπετείας τοῦ Ἐθνους καὶ ἐπρωτοστάτησεν ἀπ' ἀρχῆς καὶ εἰς τὸν ἐθνικὸν τοῦτον ἀγῶνα, ὑψώνει τὴν φωνὴν αὐτῆς καὶ ποιεῖται ἔκκλησιν πρὸς πᾶσαν συνείδησιν δικαίου καὶ ἐλευθέρου ἀνθρώπου.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸν ὑπερήφανον καὶ ἀδούλωτον Κυπριακὸν λαόν, πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, τοὺς ἱεροὺς αὐτῆς Ποιμένας καὶ τὸ εὐσεβὲς Πλήρωμα, φέροντες πρὸς αὐτοὺς μῆνυμα χαρᾶς καὶ αἰσιοδοξίας. «Ἐμμεῖναιτε, ἀδελφοί, σταθερῶς καὶ ἀμετακινήτως, ὑπερασπίζοντες τὰς ἐθνικὰς ἐπάλλξεις. Οὐδεμία ἀνθρωπίνῃ δύναμις καὶ βία νικᾷ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐμμονή σας καὶ ἡ ἐνστάσις τοῦ ἀγῶνος θὰ διδάξῃ τοὺς κυρίαρχους, ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Κύπρον ὅπως ἐγκατέλειψαν ἤδη καὶ ἄλλους τόπους».

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸν εὐγενῆ καὶ φιλελεύθερον ἀγγλικὸν λαόν, μετὰ τοῦ ὁποίου μᾶς συνδέει φιλία, ἀναπτυχθεῖσα ἐν πολέμοις καὶ ἐν εἰρήνῃ διὰ μέσου μακρῶν ἐτῶν. Οἱ κακοὶ ὑπολογισμοὶ καὶ τὰ

σφάλματα τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς γνωρίζομεν, οἱ δὲν υἱοθετοῦνται ἀπὸ τὴν πλειονότητα τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, διὰ τοῦτο ποιούμεθα ἔκκλησιν πρὸς τὴν ὀρθοφρονοῦσαν ἀγγλικὴν κοινὴν γνώμην, πρὸς τὸν Τύπον καὶ πρὸς τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ ἄλλα Ἰδρύματα τῆς Ἀγγλίας, ἵνα διὰ τοῦ κύρους των, συνηγοροῦντες ὑπὲρ ἡμῶν, φέρουν εἰς ἀνάνηψιν τὴν ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸν γηραιὸν καὶ πολὺπειρον Πρωθυπουργὸν τῆς Ἀγγλίας καὶ ὑπενθυμίζομεν εἰς αὐτόν τὰ ἄξια ταῦτα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τὰ ὅποια ἔλεγέ ποτε περὶ τῆς Κύπρου. «Εἶναι φυσικόν, ἔλεγεν, ὅτι ὁ κυπριακὸς λαός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐλληνικῆς καταγωγῆς, θεωρεῖ τὴν ἐνσωμάτωσίν του εἰς τὴν μητέρα Ἑλλάδα ὡς ἰδανικόν, τὸ ὁποῖον τρέφει μὲ προσήλωσιν, ἀφοσίωσιν καὶ θέρμην. Τοιοῦτον αἶσθημα ἀποτελεῖ παράδειγμα πατριωτικῆς ἀφοσίωσεως, ἡ ὁποία τόσον εὐγενῶς χαρακτηρίζει τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος». Πιστεύομεν, ὅτι ἐνθυμεῖται καλῶς τοὺς λόγους τούτους ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας καὶ τὰς ἄλλας περὶ τῆς Κύπρου κατὰ καιροὺς ὑποσχέσεις τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καὶ πιστεύομεν ὅτι διὰ τῆς ἀποδόσεως τῆς Κύπρου εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ θελήσῃ νὰ κλείσῃ τὴν πολιτικὴν του ἱστορίαν μὲ μίαν νέαν νίκην ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ὁ ἔνδοξος νικητὴς τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὸν Ὁργανισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου κατετέθη ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως ἡ προσφυγὴ τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν Κύπρον. Ἀξιοῦμεν νὰ ἀκουσθῇ καὶ νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας ἡ προσφυγὴ οὐδὲν ἄλλο νόημα ἔχει κατὰ τῶν συμμάχων αὐτῆς, ἢ ὅτι δὲν πρέπει δι' αὐτὴν καὶ μόνον νὰ λησμονοῦνται αἱ πανηγυρικαὶ διακηρύξεις περὶ αὐτοδιαθέσεως καὶ ἐλευθερίας τῶν λαῶν. Οἱ Κύπριοι εἶναι Ἕλληνες καὶ ζητοῦν τὴν ἐλευθερίαν των, τὴν ἔνωσίν των μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, ὁ δὲ Ὁργανισμὸς διὰ τῆς ἀποφάσεώς του θὰ ἀποδείξῃ ἂν εἶναι ἄξιος τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ τὴν προσδοκίαν τοῦ κόσμου ἢ ἀποτελεῖ τραγικὴν εἰρωνίαν καὶ ματαίαν ἐλπίδα εἰς τὴν ἀγωνίαν τῶν λαῶν.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τοῦ κόσμου καὶ κυρίως πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ ποιούμεθα θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς πᾶσαν ἱερατικὴν συνείδησιν ὑπὲρ τοῦ δικαίου αἰτήματος τῆς Ἑλλάδος. Τὸ αἶτημα τοῦτο εὐρίσκεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, τὸ ὁποῖον εἶναι κήρυγμα ἐλευθερίας καὶ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, κήρυγμα ἀγωνιστικὸν ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἠθικῆς. Ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τὴν ὁποίαν τόσον ἀγαποῦν καὶ μελετοῦν οἱ Ἄγγλοι, ὑπενθυμίζομεν εἰς τὸν Κλῆρον τῆς Ἀγγλίας τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «τιμὴς ἡγοράσθητε μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων».

Ἀπευθυνόμεθα τελευταίως καὶ κυρίως πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐμμονὴν τῶν ὁποίων εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς Κύπρου ἀγῶνα ἐξαργατὰται ἡ ταχέια καὶ αἰσία ἐκβασίς αὐτοῦ. Ἡ ἐλευθερία δὲν παρέχεται καὶ δὲν χαρίζεται εἰς τοὺς εὐ-

γενεῖς λαούς, κατακτᾶται καὶ παίρνεται διὰ τῶν θυσιῶν του· τοῦτο εἶναι δίδαγμα καθολικὸν τῆς ιστορίας τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων χρόνων. Οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ ἡσυχάσουν ἕως οὗ ἴδουν νὰ ἐκπληροῦνται ὁ ἱερὸς πόθος των, ἡ ἀπολύτρωσις τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν των, καὶ τῶν Κυπρίων, καὶ τῶν Βορειοηπειρωτῶν, καὶ ὅσων εὐρίσκονται ὑπὸ ξένην κυριαρχίαν.

Ἕλληνες ἀδελφοί,

Ἡ ἀγάπῃ πρὸς τὴν πατρίδα εἶναι ἐλληνικὴ ἀρετὴ καὶ ὁ ἔρως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν εἶναι γνώρισμα τῶν Ἑλλήνων. Με αὐτὰς τὰς ἀρετὰς ἠδυνήθησαν οἱ Ἕλληνες ὡς φυλὴ καὶ ὡς ἔθνος νὰ διατηρηθοῦν καὶ νὰ δοξασθοῦν εἰς τὸν κόσμον. Εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀνήκει τὸ προβάδισμα εἰς τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐτίμησεν ὁ Θεός, εἰς αὐτοὺς ἐμπιστευθεὶς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἐλευθερίας. Ὅσοι λοιπὸν περισσότερον ἐπιχειρεῖται νὰ καταπνιγῇ ἡ φωνὴ τῶν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κύπρου ἀδελφῶν μας, τόσο περισσότερον ἐπὶ τῆς ἐλευθέρου γῆς, καὶ ἐμπρὸς ἐδῶ εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, τὸ συμβολίζον τὴν ὑπερτάτην θυσίαν ὑπὲρ τῶν ὑφίστων ἀνθρωπίνων Ἰδανικῶν, ἃς ἀντηχήσῃ οὐρανομήκης ἡ φωνὴ τῆς Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων ἀδιαμαρτυρίας τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ὄχι ἐκ μεγαλοψυχίας καὶ κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ δικαιοσύνην καὶ εἰς πρώτην σειρὰν ἀνήκουν εἰς τὴν παράταξιν τῶν διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν πολιτισμὸν ἀγωνισθέντων λαῶν.

Εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κρίσεως τοῦ κόσμου, θὰ δεῖξουν καὶ πάλιν οἱ Ἕλληνες, ὅτι ἡ ὕλη καὶ δυνάμις καὶ ἡ βία δὲν κατισχύει τοῦ πνεύματος τῆς ἐλευθερίας καὶ τὰ δόξα καὶ τὰ ἱερὰ τῶν λαῶν δὲν δύνανται νὰ γίνωνται ἀντικείμενα συναλλαγῆς εἰς τὰς κρίσιμους στιγμὰς δι' ὑποσχέσεων, αἵτινες ἀθετοῦνται, ὅταν φανῇ ὅτι παρῆλθεν ὁ κίνδυνος. Μείνατε πιστοί, ἀδάμαστοι τὴν ψυχὴν, ἀδούλωτοι τὸ φρόνημα, ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐθνικῆς χαρᾶς, ἰδοὺ, ἀνατέλλει. Ἡ Κύπρος ἔρχεται νὰ προστεθῇ ὡς πολῦτιμος ἀδάμας εἰς τὸ στέμμα τῆς ἐνδόξου καὶ ἀθανάτου Ἑλλάδος.

Ἡ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

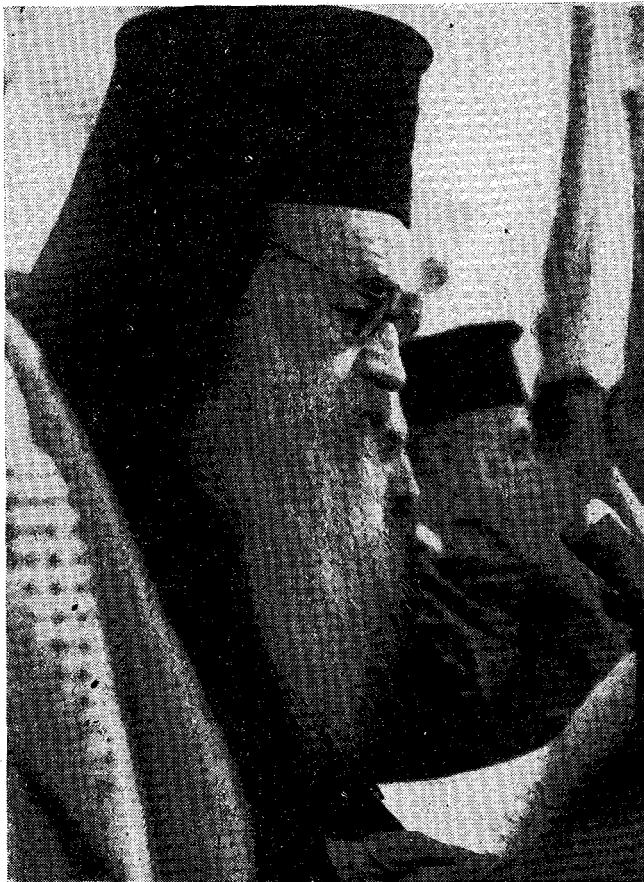
Κατόπιν τῶν ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς Βουλαῖς γενομένων δηλώσεων παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἀποικιῶν καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου περὶ Κύπρου, ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνος «Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἑνώσεως Κύπρου» ἐξέδωκε τὴν 30ὴν Ἰουλίου ἐ.ἔ. τὴν κάτωθι βιουοήμαντον ἀνακοίνωσιν.

Ἀριθ. Πρωτ. 1215/54
Ἐν Ἀθήναις τῇ 30/8/1954

Ἡ «Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἑνώσεως Κύπρου», ὡς ἐκπρόσωπος σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, μετὰ βαθείας ὁδύνης παρηκολούθει τὴν στάσιν, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει ἐσχάτως ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐναντι τοῦ Πανελληνίου αἰτήματος τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητροῦς Ἑλλάδος. Αἱ χθεσιναὶ δέ μως ἐπίσημοι κυβερνητικαὶ ἀνακοινώσεις εἰς ἀμφοτέρας τὰς Ἀγγλικὰς Βουλὰς καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσανσαν συζήτησιν τηρηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως στάσις, ἐδημιούργησαν εἰς τὴν ψυχὴν παντός Ἑλλήνος τὴν πεποίθησιν, ὅτι τοιαύτη στάσις, οἷα ἡ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τοῦ

Κυπριακοῦ τηρουμένη, κατ' οὐδένα τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ πλέον ὡς φιλική. Ἰδιαίτερος τὸ κύριον ἀγγλικὸν κυβερνητικὸν ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ κρατήσῃ τὴν Κύπρον διὰ λόγους ἀμύνης τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, προϋξένουν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἀλγεινοτάτην ἐντύπωσιν, διότι θέλει νὰ τὸν παρουσιάσῃ ὡς ἀνάξιον νὰ ὑπερασπισθῇ τὸ πάτριον ἔδαφος. Τοῦτο δέ, προκειμένου περὶ ἐνὸς λαοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὸ πρόσφατον καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὸν ἀπέδειξεν ὅτι γνωρίζει καὶ δύναται νὰ μάχεται ὑπὲρ τῶν Ἰδανικῶν τῆς Ἑλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ὑπὲρ τῶν δόξων καὶ ἱερῶν τῆς Πίστεώς του.

Οἱ Ἕλληνες καὶ τῆς Κύπρου καὶ τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος ἔχουν ὑποστῇ ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ Ἰδανικῶν ἱκανὰς θυσίας, ὥστε νὰ δικαιῶνται νὰ ἀπαιτή-

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων ἀδιαμαρτυρίας τῶν Ἑλλήνων περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου.

σουν πλήρη καὶ ολοκληρωτικὴν τὴν ἱκανοποίησιν των.

Ψυχία τινά, ριπτόμενα πρὸς παραπλάνησιν τῆς διεθνoῦς Κοινῆς Γνώμης δὲν δύνανται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἱκανοποιoῦντα τὰς ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ δικαίου στηριζόμενας ἑλληνικὰς ἐπὶ τῆς Κύπρου ἀπαιτήσεις. Τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τοιούτων μέτρων εἶναι ἡ ἀξιοθρήνητος παράτασις τῆς κρατούσης ἐκκρεμότητος καὶ περαιτέρω ἐξασθένεισιν τῶν δυνάμεων τοῦ ἐλευθέρου κόσμου. Διότι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν δύναται νὰ μὴ θεωρῇ ὡς ἐμπαιγμὸν τῶν ἱερωτέρων του αἰσθημάτων τοιαύτας ἐκ μέρους τῆς συμμαχικῆς πλευρᾶς προερχόμενας ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς συνέπειαν τὴν ἀπογοήτευσίν του ὡς πρὸς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ὑπὸ τῶν Συμμάχων γινομένων διακηρύξεων καὶ ἀναλαμβάνομένων ἐναντι ἀλλήλων ὑποχρεώσεων. Πᾶσα, ἐπομένως, ἡμέρα ἡ ὁποία, παρέρχεται, χωρὶς νὰ δίδεται ἡ μόνη ἐπιβαλλομένη καὶ δικαία λύσις τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος, ἀποτελεῖ καὶ μίαν δολοφονικὴν βολὴν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς συμμαχικῆς ἐνότητος καὶ τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας.

Εὐτυχῶς ὅτι εἰς ὅλην τὴν ἑξάλλον αὐτὴν κυβερνητικὴν γραμμὴν, ὑπῆρξαν ἐντὸς τῶν Ἀγγλικῶν Βουλῶν καὶ ἐξαιρέσεις, καὶ τὰς ἀγγλικὰς φιλελευθέρους παραδόσεις τιμᾶσαι καὶ ἀνταποκρινόμεναι πρὸς τε τὴν πατροπαράδοτον ἀγγλοελληνικὴν φιλίαν καὶ τὰς διεθνεῖς ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ ὅλων τῶν ἐλευθέρων ἐθνῶν ἀνειλημμένας ὑποχρεώσεις.

Ἡ ὁλόκληρος ἐντὶ τὴν σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἶναι, ὅπως αἱ ὄντως τιμητικαὶ αὐταὶ ἐξαιρέσεις γίνονται ἐγκαίρως κανὼν καὶ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς ἐπισήμου ἀγγλικῆς πολιτικῆς, εἰς τὸν ὅσον ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ πᾶσα περαιτέρω συμμαχικὴ προστριβὴ καὶ ἡ ἀσκοπος κατασπατάλησις συμμαχικῶν δυνάμεων. Διότι τὸ πανελλήνιον αἶτημα διὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν, θὰ ἐκπληρωθῇ.

Ἡ «Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἑνώσεως Κύπρου»

Ἄμα δ' ὡς ἐγένοντο γνωστὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐν Κύπρῳ ἀγγλικῆς Διοικήσεως ληφθέντα καταπιεστικὰ μέτρα κατὰ τῶν ζητούντων τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔνωσιν τῆς ἑλληνικῆς ταύτης μεγαλονήσου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων, ἐν τῇ ιδιότητι αὐτοῦ ὡς Προέδρου τῆς «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἑνώσεως Κύπρου», ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ἐθνάρχην τῆς Κύπρου Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Μακάριον καὶ πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ «Ὁργανισμοῦ τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν» τὰ κατωτέρω τηλεγραφήματα :

Ἀρ. Πρωτ. 1301/54

Ἀθήνησι 3 Αὐγούστου 1954

Ἐθνάρχην Κύπρου

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ΜΑΚΑΡΙΟΝ

Λευκωσίαν — Κύπρον

Ἡ «Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἑνώσεως Κύπρου», ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἱταμῶς, κακῇ τῇ μοίρᾳ ὑπὸ τύποις ἑλληνικοῦ στόματος, ἐξαγγελθέντων ἀνελευθέρων καὶ τρομοκρατικῶν ἀντιδημοκρατικῶν βρετανικῶν

μέτρων ἀποσκοπούντων εἰς τὴν φίμωσιν τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ καταστραγγάλισιν τῶν ἐθνικῶν βλέψεων του, καὶ πάλιν δηλοῖ πρὸς Ὑμᾶς καὶ δι' Ὑμῶν πρὸς ἅπαντας τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς μας, ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες εὐρίσκονται ἀδιασπάστως παρὰ τὸ πλεονόν Σας. Ἡ λήψις τῶν μέτρων τούτων ἀποκαλύπτει εἰς τὴν διεθνή Κοινὴν Γνώμην τοὺς σκοποὺς καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας προσφερομένων εἰς τοὺς Κυπρίους δῆθεν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, ἡ μόνη ἀπάντησις εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἡδη καὶ διὰ τῆς σταθερᾶς καὶ ἀκάμπτου ἐμμονῆς του θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ δίδῃ ὁλόκληρος ὁ Κυπριακὸς Λαός.

Ἡ καταφυγὴ εἰς τοιαῦτα μέτρα δεικνύει ὅτι τὸ καθεστῶς τῆς βίας ἤρρισε νὰ κλονίζεται σοβαρῶς.

Θαροεῖτε! Τὸ τέλος τον εἶναι ἐγγύς.

Διὰ τὴν «Πανελλήνιον Ἐπιτροπὴν Ἑνώσεως Κύπρου»

Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ Πρόεδρος

Ἀρ. Πρωτ. 1302/54

Ἀθήνησι 3 Αὐγούστου 1954

Γενικὸν Γραμματέα

Ὁργανισμοῦ Ἑνωμένων Ἐθνῶν

Νέαν Ὑόρκην

Ἡ «Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἑνώσεως Κύπρου», ὡς ἐκπρόσωπος σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἐν ὄψει τῶν ληφθέντων ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Διοικήσεως ἀνελευθέρων καὶ ἀντιδημοκρατικῶν μέτρων, ἀπευθύνει ἔντονον διαμαρτυρίαν πρὸς τὸν ὑμέτερον Ὁργανισμὸν καὶ καταγγέλλει τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, ὅτι ὅχι μόνον δὲν χορηγεῖ εἰς τοὺς Κυπρίους τὴν δυνατότητα νὰ ἐκφράσουν ἐλευθέρως τὴν γνώμην των περὶ τοῦ καθεστώτος, ὑπὸ τοῦ ὁποῦν θέλουν νὰ κυβερνῶνται, ἀλλὰ καὶ προσπαθεῖ διὰ τρομοκρατικῶν μέτρων βίας καὶ μακροχρονίων φυλακίσεων νὰ καταπνίξῃ πᾶσαν φιλελευθέραν ἐκδήλωσιν καί, εἰ δυνατόν, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ αἰσθημα τῆς Ἐλευθερίας.

Φρονοῦντες, ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων ἐκτίθεται ἐν κινδύνῳ καὶ ἡ στοιχειώδης ἐλευθερία τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ εἰρηνικὴ διαβίωσις τῆς περιοχῆς τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ὑμετέρου Ὁργανισμοῦ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ἀπειλουμένης, λόγῳ τῆς Βρετανικῆς στάσεως, γενικωτέρας ἀναταραχῆς.

Διὰ τὴν «Πανελλήνιον Ἐπιτροπὴν Ἑνώσεως Κύπρου»

Ὁ Πρόεδρος

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἀκολουθῶς, τὴν 6ην Αὐγούστου, συνῆλθεν εἰς μακρὰν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἑνώσεως Κύπρου», ἥτις καὶ ἐξήτασε τὸ ὅλον ζήτημα τῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου, ὡς διεμορφώθη μετὰ τὰς, περὶ ὧν ἀνωτέρω, κυβερνητικὰς ἐν ταῖς Ἀγγλικαῖς Βουλαῖς δηλώσεις.

Ὁμοφώνως ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ

Μακαριωτάτου Προέδρου ὅπως, εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν Λαὸν καὶ τοῦ πόθου του διὰ τὴν ἑνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, διοργανωθῶσι καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν παλλαϊκὰ Συλλαλητήρια τὴν 20ὴν Αὐγούστου, ἡμέραν τῆς καταθέσεως τῆς προσφυγῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐνώπιον τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Μετὰ τὴν ὥς ἄνω συνεδρίαν ἐξεδόθη τὸ κάτωθι

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ

Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν

Ἑλληνικὲ Λαέ,

Πολλάκις καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους ἔχεις ἐκδηλώσει ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τὸν ζωηρὸν καὶ βαθύτατον πόθον σου, ἵνα ἴδῃς τὴν Κύπρον μᾶς νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν Μητέρα της, τὴν Ἑλλάδα. Παρὰ ταῦτα ὅμως, εἰς τὴν ἀγγλικὴν Βουλὴν εὐρέθησαν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ παραστήσουν, ὅτι τάχα οὐτε καὶ ἐνδιαφέρεσαι διὰ τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου.

Ἐπειδὴ αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ μόνον αὐθάδη διαστρέβλωσιν τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ τρομερὰν ὕβριν πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἐφ' ὅσον θέλει νὰ τοὺς ἐμφανίσῃ ὡς ἀδιαφοροῦντας διὰ τὴν τύχην τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν των, πρέπει νὰ δώσῃς μίαν ἀποστομωτικὴν — καὶ μὴ ἐπιδεχόμενην οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἀμφισβήτησιν — ἀπάντησιν. Πρέπει νὰ ἔχῃς τὴν εὐκαιρίαν νὰ δείξῃς, ὅτι ἡ ἑνωσις τῆς Κύπρου, ὅχι μόνον ἀποτελεῖ διακαῆ πόθον σου, ἀλλ' ἐφ' ὅσον δὲν ἐκπληροῦται, εἶναι καὶ ὁ βαθύτατος πόνος σου καὶ τὸ πλεόν ἐπίμονον καὶ ἐπιτακτικὸν αἶτημά σου.

Δι' αὐτὸ ἡ «Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἑνώσεως Κύπρου» σὲ καλεῖ, ὅπως τὴν μεταπροσεχῇ Παρασκευὴν, 20ὴν Αὐγούστου καὶ ὥραν 7ην μ.μ. καθ' ἅπασαν τὴν χώραν προσέλθῃς εἰς τὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον γενησομένης συγκεντρώσεις, ὅπου μὲ ὅλον τὸν πολιτισμόν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀποφασιστικὴν σταθερότητα νὰ διατρανώσῃς ἀπαξ ἔτι, ὅτι θεωρεῖς ζήτημα τιμῆς καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ πάντα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη, τὸ νὰ ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον εἰς τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς μας, νὰ ἐκπληρωθοῦν αἱ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἀνειλημμένα διεθνεῖς ὑποχρεώσεις καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ περὶ αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν ὑπὸ τῶν μεγάλων Συμμάχων δοθεῖσαι ἐπαγγελίαι.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ συγκέντρωσις θὰ γίνῃ εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος. Δὲν πρέπει ἀπὸ αὐτὴν νὰ λείψῃ οὐδεὶς. Εἶναι ἐκπλήρωσις ἐθνικοῦ καθήκοντος.

Πάντα τὰ κατὰ τόπους τμήματα τῶν καθ' ἡμᾶς Ὁργανώσεων ἐντέλλονται, ὅπως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ὁργανώσεων προσβῶσιν εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις οργανωθησομένων Συλλαλητηρίων.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ
τῆς «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἑνώσεως Κύπρου»

Διὰ τὰ Ἀνώτατα Πνευματικὰ Ἰδρύματα, Σπουδῶν Δογμῶν, Ἀκαδημαϊκός, Ἀ. Δασκαλάκης, Πρύτανης.

Διὰ τὴν Ἑνωσιν Συντακτῶν Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων,
Μιχ. Καλογερόπουλος

Διὰ τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον καὶ Ἑλληνικὸν Ἐπιστημονικὸν Κόσμον, Γ. Κουσουλάκος.

Διὰ τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων, Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη.

Διὰ τὴν Ἐθνικὴν Γενικὴν Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν Ἑλλάδος, Ἀ. Κυριακόπουλος.

Διὰ τὴν Ἀνωτάτην Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, Γ. Βακάλης.

Διὰ τὸν Σύλλογον Συμβολαιογράφων, Γ. Σκιαδαρέσης, Ἀ. Θανόπουλος, Δ. Λειβαδηγός.

Διὰ τὴν Πανελλήνιον Συνομοσπονδίαν Ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, Παν. Ρυθσος καὶ Ἰ. Ἀφεντιάκης.

Διὰ τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, Ντῆνος Κωνσταντίνου.

Διὰ τὸ Βιοτεχνικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, Γεώργιος Τεομεντζής.

Διὰ τὸ Ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, Κ. Παπαδημητρώπουλος.

Διὰ τὸν Πανελλήνιον Ἱατρικὸν Σύλλογον, Ἀθ. Μαντέλος.

Διὰ τὴν Ὁμοσπονδίαν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Π. Κολαμαράς.

Διὰ τὴν Γενικὴν Συνομοσπονδίαν Ἀδιοικητιστῶν Ἑλλάδος, Παν. Σωτήρας.

Διὰ τὴν Ἐθνικὴν Συνομοσπονδίαν Ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου, Ἰ. Παπακωνσταντίνου.

Διὰ τὴν Γενικὴν Συνομοσπονδίαν Παλαιῶν Πολεμιστῶν Ἑλλάδος, Κ. Παπαϊωάννου.

Διὰ τὴν Πανελλήνιον Ἑνωσὶν Τραυματιῶν Πολέμου 1940 - 41, Παν. Μπρέγιαννης.

Διὰ τὴν Ἐθνικὴν Ἀμυννὴν Ἑλλήνων, Ἀλ. Μιχαλάκης.

Διὰ τοὺς Κυπρίους Δημοσιογράφους καὶ Διανοομένους, Μελῆς Νικολαΐδης.

Αἱ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τὴν 20ὴν Αὐγούστου, ὡς εἶναι ἤδη γνωστόν, συνεκροτήθησαν κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἀνωτέρω ἀποφασισθέντα, παλλαϊκὰ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα τοπικὰ Συλλαλητήρια, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁμίλησαν ἐν μὲν ταῖς ἑδραῖς τῶν Ἰ. Μητροπόλεων οἱ οἰκείοι Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται, εἰς δὲ τὴν ὑπαίθρον οἱ ἐκασταχοῦ Ἐπίτροποι τούτων.

Κατὰ τὸ ἐν Ἀθήναις συγκροτηθὲν ἐν τῇ πλατεῖᾳ Συντάγματος Συλλαλητήριον ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων, ὡς Πρόεδρος τῆς «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἑνώσεως Κύπρου», ἐπευφημούμενος ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ βαθύτατα συγκινημένου λαοῦ, ὅστις ὑπερέβαινε τὰς 150.000, ἐξεφώνησε τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευόμενον μνημειώδη λόγον, μεταδοθέντα καὶ ραδιοφωνικῶς.

Μετὰ δὲ τὸν λόγον τῆς Α. Μακαριότητος ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς ἐνέκρινε διὰ βοῆς τὸ περαιτέρω δημοσιευόμενον ψήφισμα, ὅπερ ἀπεστάλη ὅπου ἔδει.

Ταυτοχρόνως ἐξ ὅλων τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα συνεκροτήθησαν, ὡς ἀνωτέρω, ἐπιβλητικώτατα παλλαϊκὰ Συλλαλητήρια, ἀπεστάλησαν χιλιάδες ψηφισμάτων καὶ τηλεγραφημάτων, δι' ὧν διετρανοῦτο ὁ πανελλήνιος πόθος ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν 420.000 Κυπρίων ἀδελφῶν καὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.

Ἀξιοσημείωτον τυγχάνει τὸ γεγονός ὅτι καὶ ὁ ἀπόδημος Ἑλληνισμὸς συμμετέσχεν ἐνθέρμως τῆς

πανελληνίου ταύτης εκδηλώσεως διὰ τηλεγραφημάτων καὶ ψηφισμάτων.

Οἱ δὲ Ἕλληνες τῆς Κύπρου ἤκουσαν ἐκ τῶν ραδιοφώνων των δακρύοντες τὸν λόγον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ σκηναὶ συγκινήσεως ἔλαβον χώραν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς μεγαλονήσου Κύπρου, ὅπου οἱ κάτοικοι ἠσπάζοντο ἀλλήλους εἰς τὰς ὁδοὺς.

ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ

Ὁ λαὸς τῆς Πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς συνελθὼν κατὰ μυριάδας εἰς πάνδημον συλλαλητήριον, ἔμπροσθεν τοῦ ἱεροῦ χώρου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ με ἐντόνως ἐστραμμένην τὴν σκέψιν του εἰς τοὺς ποταμούς τῶν αἱμάτων, οἱ ὅποιοι ἐχύθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Λαῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ πνεύματος τῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς μεταξὺ των σχέσεις

Ψ η φ ί σ ι

1ον) Ἀποδοκιμάζει τὰ ἀνελεύθερα καὶ καταπιεστικά μέτρα τῆς βρετανικῆς ἐν Κύπρῳ διοικήσεως, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖται ὅπως φιμωθῇ ἡ ἐλευθέρα φωνὴ ὑπεριετραχοσίῳν χιλιάδων Ἑλλήνων Κυπρίων, οἱ ὅποιοι ζητοῦν τοῦτο μόνον, νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ καθορίσουν ἐλευθέρως τὸ μέλλον των.

2ον) Ἰσताται σύσσωμος παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων καὶ νιοθετεῖ ὁλοψύχως τὴν σθεναρὰν στάσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν προσφυγὴν ταύτης εἰς τὸν Ὀργανισμόν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν Κύπρον.

3ον) Ἀποκρούει μετ' ἀγανακτήσεως τὸν ἀγγλικὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡ Κύπρος διὰ λόγους ἰδιαιτέρων ἀγγλικῶν συμφερόντων οὐδέποτε θὰ τύχῃ ἀνεξαρτησίας, διότι οὐδεὶς ἄνθρωπος γεννᾶται καταδικασμένος νὰ ζῇ αἰωνίως δοῦλος, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τὰ τέκνα τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος.

4ον) Καθιστᾷ ὑπεύθυνον τὴν Μεγάλην Βρετανίαν διότι διὰ τῆς τηρουμένης τακτικῆς τῆς εἰς τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου, τῆς περιφρονήσεως τῶν αἰσθημάτων σύμπατος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς λήψεως ἀνελευθέρων μέτρων κ.λ.π., δημιουργεῖ ἐστίας δυσανεκτικῶν καὶ ἀνωμαλιῶν εἰς ἅκρως κρίσιμους περιοχὰς τῆς ὑδρογείου, κλονίζουσα ἐν ταύτῃ τὴν πίστιν τῶν Ἑλευθέρων Λαῶν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων διδομένας ὑποσχέσεις.

5ον) Διὰ δὲ τοῦ πρὸς τοὺς Ἀγγλους καὶ ὁλόκληρον τὸν κόσμον τὴν στερεὰν καὶ ἀμετάκλητον ἀπόφασίν του νὰ ἀγωνισθῇ δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ οὐδεμιᾶς νὰ φεισθῇ θυσίας διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν 420.000 ἀδελφῶν τῆς Κύπρου.

6ον) Ἀτενίζει μετὰ πεποιθήσεως πρὸς τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη καὶ ἀναμένει ἀπὸ αὐτά, ὅπως, συμφῶνως πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς σκοποὺς των, δεχθῶν πανηγυρικῶς τὴν Ἑλληνικὴν προσφυγὴν πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ.

Καὶ τέλος, στρέφεται πρὸς τοὺς ἀδελφούς Κυπρίους, ἐμμένοντας εἰς τὰ ἐθνικὰ Ἰδανικά των καὶ συνεχίζοντας τὸν διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἀγῶνά των, καὶ

ΥΜΝΟΛΟΓΙΚΑ

ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

«Πᾶσας ἀληθείας, Ἄννα, νίκης μητέρα,
Μήτηρ, ἕως ἂν σὴ γένηται Θυγάτηρ».

Μνεῖαν περὶ τῆς Μητρός τοῦ Κυρίου ἀπαντῶμεν εἰς πλείστα μέρη τῆς Καινῆς Διαθήκης⁽¹⁾. Διὰ τὸν ἀκαρτισμὸν ὅμως πλήρους βιογραφίας τῆς Θεοτόκου Μαρίας εἶναι ἀνάγκη ὁ ἐρευνήτης νὰ μὴ ἀγνοήσῃ καὶ τὰς εἰδήσεις, αἰτινες εὐρηναὶ ἐν τοῖς Ἀποκρύφους βιβλίοις, διασφύζουσαι ἀρχαιοτάτην τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως παράδοσιν⁽²⁾. Ἀκριβῶς, ἔνεκα τοῦ γεγονότος τούτου, ὠρισμέναι εἰδήσεις τῶν Ἀποκρύφων⁽³⁾, ἐγένοντο δεκταὶ καὶ ἀπετέλεσαν καὶ εἰδικῶν ἐορτῶν ὑποθέσεις ἐν τῇ λατρευτικῇ βίῃ τῶν χριστιανῶν. Μεταξὺ τῶν εἰδήσεων τούτων περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ «Γενεθλίον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου», οὗτινος τὴν ἐπέτειον ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὴν ὁγδόην τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Περὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐγεννήθη ἡ Παρθένος Μαρία ὁμιλεῖ ἐν πλατεὶ τὸ λεγόμενον «Πρωτευαγγέλιον τοῦ Ἰακώβου»⁽⁴⁾, ὅπερ ἦτο γνωστὸν ἤδη κατὰ τὸν πρῶτον πυρήνα του ἀπὸ τοῦ β' αἰῶνος καὶ πολλὰς ἔκτοτε ὑπέστη ὑπὸ διαφορῶν χειρῶν ἀλλοιώσεις⁽⁵⁾. Τὴν διήγησιν ταύτην, νιοθέτησεν ἡ ἔκκλησιαστικὴ μας ἁσματογραφία καὶ ἡ βυζαντινὴ εἰκονογραφία, διότι διέσφρξε, προφανῶς, τὴν ἀρχαιοτάτην τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν περὶ τῆς γεννήσεως τῆς Μητρός τοῦ Κυρίου.

Κατὰ τὴν παράδοσιν ταύτην, οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου, ὁ πλούσιος ποιμὴν Ἰωακείμ καὶ ἡ σύζυγός του Ἄννα, ἦσαν προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν καί, μὴ ἔχοντες τέκνα, ἔλυπαυντο διότι—κατὰ τὴν κρατοῦσαν παρ' Ἰουδαίοις ἀντίληψιν—ἐθεύρουσαν τὴν ἀτεκνίαν ὡς ὄνειδος καὶ κατάραν. Διὰ τοῦτο ἡ Ἄννα ἐδέετο τοῦ Θεοῦ πρὸς ἀπόκτησιν τέκνου, ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπιστὰς ἐληροφύρησεν αὐτήν, ὅτι θὰ συλλάβῃ καὶ θὰ γεννήσῃ τέκνον καὶ ὅτι ἡ γενεὰ αὐτῆς γνωσθήσεται ἀνὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην. Ἡ Ἄννα ἀπαντῶσα ὑπόσχεται, ἐὰν γεννήσῃ, εἴτε ἄρρεν εἴτε θῆλυ,

1. Ματθ. α' 6-16, 18-25. Λουκ. α' 26-37, 46-55. Ματθ. α' 18. β' 1, 11. Λουκ. β' 4-7. Ματθ. ιβ' 46. Μάρκ. γ' 31, ιε' 40-47, ιστ' 1. Λουκ. β' 21, η' 19. Ἰω. β' 1 ἐξ, ιθ' 25-27, Πράξ. α' 14 κ. ἄ.

2. Κ. Καλλινίκου, Θεοτοκιάς. Ἀλεξάνδρεια 1935, σελ. 85 ἐξ.

3. Περὶ ἀποκρύφων Ἐθαγγελίων πλείονα βλέπε: Γ. Δέσβου, Χριστιανικὴ Γραμματολογία, τόμ. Γ', ἐν Ἀθήναις, 1910, σελ. 419 ἐξ. καὶ Δ. Μπαλάνου, Πατρολογία, Ἀθήναι, 1930, σελ. 99 ἐξ.

4. Const. Tischendorf, Evangelia apocrypha, 2 ἐκδ. Leipzig 1876, σελ. 1-50.

5. Γ. Δέσβου, ἐνθ' ἂν. σελ. 421-427 καὶ Δ. Μπαλάνου, ἐνθ' ἂν. σ. 101.—Περὶ τοῦ αὐτοῦ γεγονότος διεσώθη ἐκ 10 κεφαλαίων λατινιστῶν καὶ ἑτερον ἀποκρυφον Evangelium de nativitate Mariae. Γ. Δέσβου, ἐνθ' ἂν. σ. 429.

τοὺς διαβεβαίωσι ὅτι σύμπας ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι ἐτοιμος δι' οἰανδήποτε θυσίαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐθνικοῦ των ζητήματος ἡθέλει ἀπαιτήσῃ.

νά αφιερώσει αὐτὸ εἰς τὸν Θεόν. Τὰ αὐτὰ ἀνήγγειλεν ὁ ἄγγελος καὶ πρὸς τὸν γέροντα Ἰωακείμ, βόσκοντα τὰ ποίμνια αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅστις ἀμέσως ἔσπευσε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Ἡ Ἄννα προὔπαντήσασα αὐτὸν ἀνήγγειλε τὸ χαροποὶν γεγονός, ἐπὶ τῷ ὁποίῳ ὁ Ἰωακείμ προσέφερεν ἀμέσως θυσίαν τῷ Θεῷ. «Ἐπληρώθησαν δὲ οἱ μήνες αὐτῆς· ἐν δὲ τῷ ἐνάτῳ μηνὶ ἐγέννησεν Ἄννα. Καὶ εἶπε τῇ μαίᾳ: τί ἐγέννησα; Ἡ δὲ εἶπε: θῆλυ. Καὶ εἶπεν ἡ Ἄννα: ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχὴ μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἔδωκε μασθὸν τῇ παιδί. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτῆς ΜΑΡΙΑΜ»⁽¹⁾.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου ἀνεφάνη τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ περὶ τὰ μέσα τοῦ ε' αἰῶνος, ἀπὸ δὲ τοῦ ζ' αἰῶνος ἐπεβλήθη ἐν αὐτῇ ὁριστικῶς ὡς γενικὴ ἑορτὴ καὶ ἐξυμνήθη διὰ λόγων πανηγυρικῶν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης, ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Νικομηδείας, ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ ὑπ' ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ρητόρων τῆς μεσαιωνικῆς ἐποχῆς. Ἡ δὲ πανηγυρικὴ τῆς ἑορτῆς ταύτης ἁσματογραφία, ὡς αὕτη ἐκωδικοποιήθη, τρόπον τινά, ἐν τοῖς ἐν χρήσει σήμερον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ «Μηναίοις», περιλαμβάνει ποιήματα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης, τοῦ Στεφάνου Ἀγιοπολίτου, τοῦ Σεργίου Ἀγιοπολίτου, τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ καὶ ἄλλων τινῶν ἀνωτέρων ποιητῶν⁽²⁾.

Χαρακτηρίζεται λοιπὸν ὑπὸ τῶν ἱερῶν ὕμνων ἡ ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου ὡς «ἡ ἡμέρα Κυρίου»⁽³⁾. Διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην «ὁ τοῖς νοεροῖς θρόνοις ἐπαναπαυόμενος Θεός, θρόνον ἅγιον ἐπὶ γῆς ἑαυτῷ προητοίμασεν»⁽⁴⁾, «τοῦ φωτὸς ὁ νυμφὼν καὶ ἡ βίβλος τοῦ λόγου τῆς ζωῆς ἐκ γαστροῦ προελήλυθε»⁽⁵⁾, καὶ «καρπογονεῖν ἡ χάρις ἀπάρχεται ἐμφανίζουσα τῷ κόσμῳ Θεοῦ Μητέρα, δι' ἧς τὰ ἐπίγεια τοῖς οὐρανοῖς συνάπτεται»⁽⁶⁾. Διὰ τοῦτο ὡς «τῆς παγκοσμίου χαρᾶς τὰ προσίμια»⁽⁷⁾, πανηγυρίζουσα κατ' αὐτὴν ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία συγκαλεῖται τοὺς πιστοὺς, ὅπως προστρέξωσι πρὸς τὴν Παρθένον καὶ, ὡς «ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἑορτῆς»; σαλπίσσωσι «πνευματικῇ κιθάρᾳ»⁽⁸⁾ καὶ μετὰ πόθου ὑποδεχθῶσι «τῆς παρθενίας τὸ καύχημα», τὴν «πηγὴν τῆς ζωῆς» τὴν «ἐκ πέτρας βλαστάνουσαν στερεᾶς», τὴν «ἐκ τῆς ἀτεκνούσης» προερχομένην «βά-

τον τοῦ ἁλλου πυρός», τοῦ «καθαίροντος καὶ φωτίζοντος τὰς ψυχὰς ἡμῶν»⁽¹⁾.

«Σήμερον—ἐξακολουθεῖ ὁ ἱερὸς ὕμνος—ἐπνευσαν αὖραι σωτηρίας προάγγελοι», διότι «ἡ στείρα μήτηρ δείκνυται τῆς παρθενεούσης μετὰ τόκον τοῦ Κτίσαντος» καὶ ἔνεκα τοῦ γεγονότος τούτου «ἡ τῆς φύσεως ἡμῶν διαλέλνται στείρωσις»⁽²⁾. Καὶ προσκαλεῖται ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως τὸ ζεύγος τῶν πρωτοπλάστων νὰ ἐορτάσῃ μετὰ τῶν ἐπὶ γῆς πανηγυριζόντων: «Εὐφραινέσθω—ψάλλει—ὁ Ἀδὰμ ὁ προπάτωρ, καὶ ἡ Εὐὰ ἀγαλλιάσθω χαίρουσα», ἐν ᾧ παρίσταται ἡ πρώτη γυνὴ «ἡ οἰκοδομηθεῖσα ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ» μακαρίζουσα «τὴν θυγατέρα καὶ ἀπόγονον» καὶ λέγουσα, «ἐτέχθη μοι λύτρωσις, δι' ἧς ἐκ τῶν δεσμῶν τοῦ Ἄδου ἐλευθερωθήσομαι»⁽³⁾.

«Τίς ὁ ἦχος τῶν ἐορταζόντων γίνεται;» ἐρωτᾷ ἄλλος ἐκκλησιαστικὸς ποιητής, καὶ νοερώς ἀκούει τὴν ἀπάντησιν, ὅτι «Ἰωακείμ καὶ Ἄννα πανηγυρίζουσι μυστικῶς», διότι «καρπὸς εὐκλεέστατος ἐδόθη» αὐτοῖς «ἡ θεόπαις Μαρία», ἥτις πρόκειται ν' ἀνοίξῃ τὴν «εἰσοδὸν» τοῦ Παραδείσου εἰς τοὺς κλείσαντας αὐτὸν «τῇ πάλαι παραβάσει» καὶ εἰς τοὺς ὁμοίους τῶν⁽⁴⁾. Εἰς τὴν τοιαύτην τῶν Θεοπατόρων πανηγύριν προσκαλεῖ ἄλλος ποιητής τὸν κόσμον ὁλόκληρον νὰ συμμετάσχῃ καὶ ψάλλει:

«Στείρα ἄγονος, ἡ Ἄννα,
σήμερον χεῖρας κροτείτω φαιδρῶς
λαμπροφορεῖται τὰ ἐπίγεια·
βασιλεῖς σκιρτάτωσαν·
ἱερεῖς ἐν εὐλογίαις εὐφραινέσθωσαν·
ἐορταζέτω δὲ ὁ σύμπας κόσμος·
ἰδοὺ γὰρ ἡ Βασίλισσα, καὶ ἄμωμος νύμφη τοῦ Πατρὸς,
ἐκ τῆς εἰζης τοῦ Ἰεσοῦ ἀνεβλάστησεν.
Οὐκ ἐτι γυναῖκες ἐν λύπαις τέξονται τέκνα·
ἡ χαρὰ γὰρ ἐξήνθησε,
καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἐν κόσμῳ πολιτεύεται.
Οὐκ ἐτι τὰ δῶρα τοῦ Ἰωακείμ ἀποστρέφονται·
ὁ θρόνος γὰρ τῆς Ἀννης εἰς χαρὰν μετεβλήθη,
συγχαροῦντέ μοι λεγούσης, πᾶς ἐκλεκτὸς Ἰσραὴλ·
ἰδοὺ γὰρ δέδωκέ μοι ὁ Κύριος,
τὸ ἔμψυχον παλάτιον τῆς θείας δόξης Αὐτοῦ,
εἰς κοινὴν εὐφροσύνην καὶ χαρὰν
καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν»⁽⁵⁾.

Ὡς ἀκολουθῶς δέ, ἐν ἄλλῳ ᾄσματι, ἐξυμνοῦνται τὰ ἀγαθὰ, τῶν ὁποίων πρόξενος ἐγένετο τῆς Παρθένου ἡ γέννησις:

«Γεννᾶται τοίνυν,
καὶ ὁ κόσμος σὺν αὐτῇ ἀνακαινίζεται.
Τίττεται,
καὶ ἡ Ἐκκλησία
τὴν ἑαυτῆς εὐπρέπειαν καταστολίζεται»⁽⁶⁾.

1. Πρωτευαγγέλιον Ἰακώβου κεφ. 1-5.
2. Λαμπρὰν ἐορτολογικὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» τόμ. ΚΕ' (1948) σελ. 298 ἔξ. ὁ καὶ ἄλλων ὁμοίων ἀξιολόγων μελετημάτων συγγραφεὺς Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἰωάννης Σπ. Ράμπος, ἐνθα καὶ ἡ σχετικὴ πλουσία βιβλιογραφία.
3. Τὸ β' Στιχηρὸν τοῦ Ἑσπερινοῦ, ποίημα Σεργίου.
4. Τὸ α' Στιχηρὸν, τοῦ αὐτοῦ.
5. Τὸ β' Στιχηρὸν, τοῦ αὐτοῦ.
6. Τὸ δ' Στιχηρὸν τοῦ Ἑσπερινοῦ, ποίημα Στεφάνου Ἀγιοπολίτου.
7. Τὸ ε' Στιχηρὸν, ποίημα τοῦ αὐτοῦ.
8. Τὸ Δοξαστικὸν τῆς Λιτῆς, ποίημα τοῦ αὐτοῦ.

1. Τὸ β' Ἰδιόμελον τῆς Λιτῆς, ποίημα τοῦ αὐτοῦ.
2. Τὸ ε' Στιχηρὸν τοῦ Ἑσπερινοῦ, ποίημα Στεφάνου Ἀγιοπολίτου.
3. Τὸ πρῶτον Ἰδιόμελον τῆς Λιτῆς, ποίημα τοῦ αὐτοῦ.
4. Τὸ γ' Ἰδιόμελον τῆς Λιτῆς, ποίημα Ἀνατολίου.
5. Τὸ β' Ἰδιόμελον τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ, ποίημα Γερμανοῦ Πατριάρχου.
6. Τὸ Δοξαστικὸν τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ, ποίημα Σεργίου Ἀγιοπολίτου.

Περίληπτικώτατα ὁ ἱερὸς Δαμασκηνός, ἐξιστορῶν τὴν ὄλην τῆς ἐορτῆς ὑπόθεσιν ψάλλει :

«Πρὸς Κύριον ἐν θλίψει στείρωσεως ἐβόησαν, τῆς Θεομήτορος οἱ θεόφρονες γεννήτορες, καὶ ταύτην γενεαῖς γενεῶν ἐκύησαν, εἰς κοινὴν σωτηρίαν καὶ καύχημα»⁽¹⁾.

Ὁ δὲ ποιητὴς τοῦ «Οἴκου» ὡς ἐξῆς ὑμνωδεῖ τὴν ὄλην περὶ τοῦ γεγονότος ἱστορικῆν παράδοσιν :

«Ἡ προσευχὴ ὁμοῦ καὶ στεναγμός τῆς στείρωσεως καὶ ἀτεκνώσεως Ἰωακείμ τε καὶ Ἀννης, εὐπρόσδεκτος καὶ εἰς τὰ ὅτα Κυρίου ἐλήλυθεν καὶ ἐβλάστησε καρπὸν ζωηφόρον τῷ κόσμῳ ὁ μὲν γὰρ προσευχὴν ἐν τῷ ὄρει ἐτέλει, ἡ δὲ ἐν Παραδείσῳ ὄνειδος φέρει· ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς ἡ στείρα τίκτει τὴν Θεοτόκον καὶ τροφὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν».

Τοιαύτη τις ἡ περὶ τὴν ἐορτὴν τοῦ Θεομητορικῶν Γενεθλίου ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ λατρείᾳ ἐν χρήσει σήμερον ἁσματογραφία, διὰ τῆς ὁποίας ἐξαίρεται ἡ παντοειδὴς τοῦ ἐορταζομένου ἱεροῦ γεγονότος σημασία καὶ εἰς εὐσεβεῖς καὶ σωτηρίους σκέψεις προσκαλοῦνται οἱ πιστοί.

Ἰστορεῖται ἐν αὐτῇ ἡ γέννησις τῆς Παρθένου, ὡς θαυμαστὸν ἀποτέλεσμα τῆς εὐσεβοῦς προσευχῆς τοῦ πιστοῦ ζεύγους τῶν γονέων τῆς, ὅπως ἀποτέλεσμα εὐσεβοῦς προσευχῆς ὑπῆρξε ἡ λύσις τῆς στείρωσεως καὶ ἄλλων εὐσεβῶν γυναικῶν, καὶ δὴ καὶ τῆς ὁμωνύμου τῇ μητρὶ τῆς Θεοτόκου, τῆς μητρὸς τοῦ Σαμουὴλ⁽²⁾. Παρουσιάζεται Ἄγγελος Κυρίου ἀναγγέλλων τοῦ κακοῦ τῆς ἀτεκνίας τὴν λύσιν, ὡς ὑπὸ ἀγγέλων ἐμηνύθη καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν τοῦ Ἰσαὰκ ἡ γέννησις⁽³⁾, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐμηνύθη μεταγενεστέρως εἰς τὸν ἱερουργοῦντα Ζαχαρίαν τοῦ Προδρόμου ἡ ἀπόκτησις⁽⁴⁾. Ἀλλὰ τόσον ἐκεῖ ὅσον καὶ ἐδῶ πρόκειται περὶ γέννησεων φυσικῶν, καὶ οὐδεμίαν ἡ κύσις τῆς Θεοτόκου ἔχει σχέσιν πρὸς «ἄσπilon σύλληψιν» τὴν ὁποίαν ἐκαινοτόμησεν ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία. Διότι μόνος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγεννήθη ὑπερφυσικῶς ἐκ τῆς Παναγίας Παρθένου, ἀπηλλαγμένος διὰ τοῦτο τοῦ προπατορικῶν ἁμαρτήματος καὶ ἀπαλλάξας διὰ τῆς σαρκώσεως Του ταύτης πάντας, ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς Αὐτόν, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν Μητέρα Αὐτοῦ.

Καὶ ὡς ἐὰν ἤθελε τὴν πλάνην ἀκριβῶς ταύτην τῶν μεταγενεστέρων παπικῶν νὰ προλάβῃ ὁ ἱερὸς ὑμνωδός, ὡς ἐξῆς διέγραψε τὴν μεταξὺ τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν ἄλλων ἐκ στείρων μητέρων προελθόντων βλαστῶν διάκρισιν :

«Εἰ καὶ θεῖα βουλήματι περιφανεῖς στείραι γυναῖκες ἐβλάστησαν, ἀλλὰ πάντων ἡ Μαρία τῶν γεννηθέντων, θεοπρεπῶς ὑπερέλαμψεν· ὅτι καὶ ἐξ ἀγόνου παραδόξως τεχθεῖσα μητὸς ἔτεκεν ἐν σαρκὶ τὸν ἀπάντων Θεόν, ὑπὲρ φύσιν ἐξ ἀσπόρου γαστρός· ἡ μὲν πύλη τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἡ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΩΡΙΑ IV. ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΚΕΝΩΤΙΚΟΙ

Τῶν περὶ κενώσεων ἰδεῶν τῶν νεωτέρων κενωτικῶν⁽¹⁾ προηγήθη ἡ περὶ τοῦ Θεανθρώπου διάφορος διδασκαλία τῶν Λουθηρανῶν καὶ τῶν Μεταρρυθμιστῶν, ἑκατέρων συνδεσάντων αὐτὴν μὲ τὰς περὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας ἀντιλήψεις των. Οὕτω, ἐν ἀκολουθίᾳ τῆς περὶ Χριστοῦ διδασκαλίας αὐτῶν, οἱ μὲν Λουθηρα-

1. Ἐνταῦθα καταχωροῦμεν μερικὰ ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἔργων τῶν κενωτικῶν θεολόγων. *Gottfried Thomasius*, *Christi Person und Werk*, 1853-61. — *W. F. Gess*, *Lehre von der Person Christi*, 1870-87. — *J. H. Ebrard*, *Christliche Dogmatik*, 1851-52. — *Bishop ch. Gore*, *The Incarnation of the Son of God*, 1891. — *Bishop Weston*, *The One Christ*, 1907. — *D. W. Forrest*, *The Authority of Christ*, 1906. — *P. T. Forsyth*, *The Person and Place of Christ*, 1911. — *H. R. Mackintosh*, *The Doctrine of the Person of Jesus Christ*, 1951. — *H. N. Relton*, *A Study in Christology*, 1917. — *Τὸ αὐτοῦ*, *The Christian Conception of the Incarnation*, 1911. — *W. Temple*, *Christus Veritas*, 1924. — *S. F. Devenport*, *Immanence and Incarnation*, 1925.

ἦν διελθὼν κεκλεισμένην διεφύλαξε· καὶ πάντα σοφῶς οἰκονομήσας, ὡς εἶδεν Αὐτός, πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις σωτηρίαν ἀπειργάσατο»⁽¹⁾.

Δὲν βλέπει ἡ Ἐκκλησία μας διαφορὰν εἰς τὸν τρόπον τῆς συλλήψεως τῆς Παρθένου, οὐδὲ ἄλλην τινα αἰτίαν ὑπεροχῆς ταύτης ἀπέναντι τῶν ἄλλων θαυματουργῶν ὁμοίως ἐκ στείρας μητρὸς βλαστήσεων. Ἀλλ' ἐξυμνεῖ μόνον τὴν ὑπεροχὴν τοῦ προσώπου τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἀννης, ἥτις ἠξιώθη νὰ γίνῃ «ὑπὲρ φύσιν ἐξ ἀσπόρου γαστρός» ἡ μήτηρ τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ καὶ «κεκλεισμένη» μετὰ τὴν ὑπερφυσικὴν γέννησιν πάλιν νὰ διαμεῖνῃ.

Ἄν πολλάκις καὶ ἐπανειλημμένως ἐν τῇ ἱερᾷ ἁσματογραφίᾳ ἡ Θεοτόκος καλῆται αἰτία τῆς λυτρώσεως τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὐᾶς, ἀλλ' ὅμως ἡ λυτρώσις αὕτη δὲν εἶναι τῆς Θεοτόκου ἔργον, ἀλλὰ τοῦ ἐξ αὐτῆς προελθόντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπανειλημμένως πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ ἱερᾷ ἁσματογραφίᾳ τονίζεται, αἰτία δὲ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λυτρώσεως ἡ Θεοτόκος ὀνομάζεται ὡς χρηματήσασα ὄργανον τῆς εἰς τὸν κόσμον σαρκώσεως τοῦ χορηγήσαντος τὴν λυτρώσιν ταύτην καὶ τὴν χαρὰν. Ἐκφραστικώτατον δὲ τῆς ὁρθοδόξου ταύτης ἐννοίας εἶναι καὶ τὸ περιεκτικώτατον Ἀπολυτίκιον τῆς παρούσης ἐορτῆς :

«Ἡ γέννησίς σου Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνυσεν πάσῃ τῇ Οἰκουμένῃ· ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ λύσας τὴν κατάραν, ἔδωκε τὴν εὐλογίαν· καὶ καταργήσας τὸν θάνατον, ἔδωκε τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον».

E. Γ. Μ.

1. Τὸ α' Τροπάριον τῆς στ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος.
2. Α' Βασιλ. α' 20 ἐξ.
3. Γενέσ. κα' 2^α ἐξ.
4. Λουκ. α' 8 ἐξ.

1. Τὸ γ' Στιχηρὸν τοῦ Ἑσπερινοῦ, ποίημα Σεργίου.

νοὶ ἐκλαμβάνοντες τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς θείας Εὐχαριστίας κατ' ἐναρτισμόν (*impanatio*), ἥτοι ὡς συνύπαρξιν ἐν τῷ ἄρτῳ καὶ τῷ οἴνῳ, οἱ δὲ Μεταρρυθμισταὶ ὡς σύμβολα ἀπλᾶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἀοράτου μετὰ τοῦ Κυρίου ἐνώσεως, ἀνενέωσαν τὸ χριστολογικὸν πρόβλημα, καθ' ὃ συννεζήτουν τὴν ἐν Χριστῷ σχέσιν. τῆς θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος αὐτοῦ. Ἀμφότεραι αἱ ὁμολογίαι δεχόμεναι, ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἄνθρωπος ἀναλαβὼν ἐν τῇ ὁλότητι αὐτῆς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, διέφερον πρὸς ἀλλήλας ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τῶν σχέσεων τῶν δύο ἐν αὐτῷ φύσεων τῆς οὕτω συντεθείσης θεανθρώπου ἐνότητος.

Καὶ ὁ μὲν Λούθηρος, ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ περὶ ἀνθρώπου ἀξιώματος αὐτοῦ *finitum est capax infiniti* ἀνέπτυξε διδασκαλίαν, καθ' ἣν «ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐδημιουργήθη, ἵνα αὕτη μετάσχῃ τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ· τοῦ βαθμοῦ ὅμως τῆς μετοχῆς δὲν δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἀντίληψιν, εἰμὴ μόνον λαμβάνοντες ὡς παράδειγμα τὸν Ἰησοῦν Χριστόν». Κατὰ τὴν ἐνσάρκωσιν δηλ. τοῦ Λόγου ἔλαβε χώραν πρᾶξις τις ἐνώσεως (*unitio*) τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἥς ἐπηκολούθησε κατάστασις αἰωνίας συνδέσεως μετὰ κοινῆς κατοχῆς ἀμφοτέρων τῶν φύσεων ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ, τῷ Χριστῷ (*unio personalis*).

Ἡ ἔνωσις αὕτη οὐδαμῶς δέον νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἔνωσις μέρους ἐπὶ μέρους, ἀλλ' ὡς ἔνωσις ὅλου τοῦ Λόγου μεθ' ὅλου τοῦ ἀνθρώπου οὕτως, ὥστε ἐκάτερον νὰ μὴ δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἄνευ τοῦ ἐτέρου (*Logos totus in carne*). Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ *communicatio idiomatum*, ἡ κοινωνία τῶν ἰδιωμάτων, ὡς ὁ Λούθηρος ἀντιλαμβάνεται ταύτην, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ Παυλείου «ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς»⁽¹⁾. Κατὰ ταύτην ἐγένετο ἀνταλλαγὴ τις ἐκ τῶν οὐσίας τῆς μιᾶς φύσεως πρὸς τὴν ἐτέραν καὶ τᾶνάπαλιν (*genus majestaticum*) οὕτως, ὥστε οὐ μόνον ἡ θεία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις τοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι παντοδύναμος, πάνσοφος καὶ πανταχοῦ παρούσα. Ἐντεῦθεν εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ παρουσία τοῦ σώματος τοῦ Σωτῆρος⁽²⁾. Ἐνταῦθα ἀκριβῶς κεῖται τὸ νέον τῆς Λουθηρείου περὶ Χριστοῦ διδασκαλίας, ὅτι δηλ. αἱ θεαὶ ἰδιότητες κατηγοροῦνται καὶ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πραγματικὴ μεταφορὰ ἰδιοτήτων τῆς μιᾶς ἐπὶ τὴν ἐτέραν φύσιν⁽³⁾.

Περαιτέρω οἱ Λουθηρανοὶ σαφῶς διέκρινον τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς ταπεινώσεως ἢ κενώσεως. Αὕτη, ἐδίδασκον, δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν Λόγον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν (*Forma Dei*), ὅστις γενόμενος ἄνθρωπος οὐδὲν κατέλιπε τῆς θείας Του μεγαλειότητος, ἀλλ' εἰς τὸν Θεάνθρωπον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν εἰς ἣν, ἐνεκα τῆς ἐνώσεως, μετέδωκε τὰ ἰδιώματα αὐτοῦ, ὧν, ἄλλωστε, σπανίως αὕτη ἔκαμε χρῆσιν⁽⁴⁾.

Ἄλλ' οἱ Μεταρρυθμισταὶ ἀντιστρέψαντες τὸ ἀξίωμα τοῦ Λουθήρου ἐδέχοντο, ὅτι *finitum non est capax infiniti*. Βεβαίως, ἔλεγον, ἐν τῷ Θεανθρώπῳ Χριστῷ, ἀναλαβόντι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, συνυπάρχουσιν ἐν ἐνὶ προσώπῳ συνδεδεμένα διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὸ ἀπειρον μετὰ τοῦ πεπερασμένου, ὁ Λόγος μετὰ τοῦ ἀνθρώπου. Οὐχ ἥτιον ὅμως σαφῶς διακρίνονται αἱ δύο ἐν αὐτῷ φύσεις, οὔσαι τελείως κεχωρισμέναι ἢ μία τῆς ἄλλης, ἡ θεία τῆς ἀνθρωπίνης, ἐκατέρας διατηρούσης αὐστηρῶς τὰς ἰδίας αὐτῆς ἰδιότητας⁽⁵⁾. Ἐντεῦθεν ἀπέρριπτον τὴν Λουθηρείον *communicatio idiomatum* φοβούμενοι τὴν θεοποίησιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ ὑποστατικὴ δὲ ἔνωσις τῶν δύο φύσεων εἶναι ἕμμεσος ἐν τῷ τοῦ Χριστοῦ προσώπῳ, ὅπερ συνδέει δύο τινὰ καθ' ἑαυτὰ κεχωρισμένα.

Ἐν ὁμονίᾳ πρὸς τὴν ὡς ἀνωτέρω διδασκαλίαν τῶν οἱ Μεταρρυθμισταὶ ἔδιδον καὶ ἀνάλογον ἐρμηνείαν τῆς κενώσεως. Εἰς τὸ γνωστὸν ἀποστολικὸν χωρίον τὸ ὑποκείμενον τῆς κενώσεως, κατ' αὐτούς, δὲν εἶναι ὁ ἐνσαρκος Λόγος (*Forma servi*), ἀλλ' ὁ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως Υἱός, ὅστις ἐνσαρκωθείς ἐταπεινώθη. Παραδεχόμενοι οὕτω οἱ Μεταρρυθμισταὶ ψιλὴν τινα μόνον ἔνωσιν τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων, ἐπέμενον, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἦτο καθαρῶς ἀνθρωπίνη, ὡς ἡ ἡμετέρα, ἥτις καὶ ἐν τῇ δοξασιεῖ ἔτι τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν καταστάσει δὲν ἀπέβαλε τὴν ἀνθρωπίνην αὐτῆς ἰδιότητα καὶ οὕτω δὲν ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται τὸ μέγα χάσμα μεταξὺ τῶν δύο φύσεων, τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης. Τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ Λόγος, ἐνῶ ἦτο ὅλος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ (*totus in carne*), ἐν ταύτῳ ἦτο καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ (*totus extra carnem*)⁽⁶⁾.

Τὸ παράδοξον εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω συζήτησιν μεταξὺ Λουθηρανῶν καὶ Μεταρρυθμιστῶν εἶναι, ὅτι ἐνῶ οἱ δευτέροι ἐπέρριπτον τὴν μομφὴν κατὰ τῶν πρώτων, ὅτι διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν περιέπιπτον εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ καὶ τοῦ Δοκη-

1. Κολοσ. 2,9.

2. Ἡ περὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας διδασκαλία τῶν Λουθηρανῶν εὐρίσκεται εἰς τὰ συμβολικὰ αὐτῶν βιβλία, *Formula Concordiae*, ἄρθρ. 7· *Confessio Augustana*, ἄρθρ. 10, 12, 14· *Articuli Smalcaldici*, ἄρθρ. 6. Καὶ εἰς τὴν *Katēchēsin* αὐτῶν. Ἰδὲ καὶ *J. Neve, Churches and Sects of Christendom*, Blair, Nebraska, 1944, σελ. 138 ἐξ. καὶ *V. Ferm, An Encyclopedia of Religion*, N. York 1945, σελ. 458, *Lutheran doctrine of the Lord's Supper*. Καὶ *X. Ἀνδροῦτσου, Συμβολικὴ*², σελ. 208.3. «Ὅταν θέτετε ἐνώπιόν μου τὸν Θεόν [Χριστόν], πρέπει νὰ θέσητε ἐνώπιόν μου τὴν ἀνθρωπότητα Αὐτοῦ ἐπίσης· δὲν δύναται νὰ χωρισθῶσι...ἐγίνε ἐν πρόσωπον», ἰσχυρίζετο ὁ Λούθηρος. *Bekenntnis*, Erlangen ed., (1826-57) 30, 212.1. Ἡ περὶ Χριστοῦ Λουθηρείος διδασκαλία κεῖται ἐν *Formula Concordiae* (1577) ἄρθρ. 8. Γενικῶς περὶ τῆς τοῦ Λουθήρου κενωτικῆς διδασκαλίας ἰδὲ *Th. Harpach, Luthers Theologie*, τόμ. 2, σελ. 204 ἐξ.2. Καὶ ὁ *E. Brunner* τὰ αὐτὰ σχεδὸν δέχεται διδάσκων, ὅτι «in so far as Jesus Christ can be known historically, in so far as He belongs to the human sphere, He is Man. His Deity is the secret of His Person, which as such does not enter into the sphere of history at all». *Der Mittler*, (Engl. tr.), Philadelphia 1947, σελ. 343, 1.3. Ἡ περὶ Χριστοῦ διδασκαλία αὕτη τῶν Μεταρρυθμιστῶν ἐξακρατηρίσθη ὑπὸ τῶν Λουθηρανῶν ὡς *extra calvinisticum*. Κεῖται δὲ αὕτη ἐν *Καθίσιν*, *Institutiones*, Βιβλ. 2. κεφ. 13.

τισμοῦ, οἱ ἴδιοι δὲν ἀντελήφθησαν, ὅτι ἡσπάζοντο τὰς διδασκαλίας τῶν ἐξ Ἰσου αἰρετικῶν Νεστοριανῶν καὶ Ἑβριωνιτῶν. Ἀληθὲς ἐν προκειμένῳ εἶναι, ὅτι οἱ μὲν Λουθηρανοὶ διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν κατέστησαν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνθρωπίνην φύσιν ἀμφίβολον, οἱ δὲ Μεταρρυνμιστοὶ διέλυσαν τὴν ἐνότητα τοῦ προσώπου αὐτοῦ (¹).

Ἀνανεωθέντος οὕτω τοῦ χριστολογικοῦ προβλήματος ὑπὸ τῶν Λουθηρανῶν καὶ τῶν Μεταρρυνμιστῶν. ἐδόθη ἀφορμὴ περαιτέρω συζητήσεως, ἀναπτύξεως καὶ διατυπώσεως τῶν περὶ κενώσεως θεωριῶν κυρίως κατὰ τοὺς δέκατον ἑβδόμον καὶ δέκατον ἑνατον αἰῶνας.

Τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος ἤρξατο νέα σφοδρὰ χριστολογικὴ ἔρις ἐπὶ μακρὸν διαρκέσασα μεταξὺ τῶν θεολόγων, ἔνθεν μὲν τῆς Tübingen, ἔνθεν δὲ τῆς Giessen ἐν Γερμανίᾳ. Ἀμφότεραι αἱ παρατάξεις, δεχόμεναι τὴν *communicatio idiomatum* τῆς Λουθηρείου διδασκαλίας, διεφώνουν ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν δυνάμεων ὑπὸ τοῦ Θεανθρώπου κατὰ τὴν ἐπίγειον αὐτοῦ ζωὴν. Οὕτω οἱ μὲν τῆς Tübingen ἐδέχοντο τὴν ταπείνωσιν ὡς «κρύψιν χρήσεως», ἥτοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς *qua* ἄνθρωπος ἀφανῶς καὶ ὅλως μυστικῶς ἔκαμε χρῆσιν τῶν θείων ιδιοτήτων· οἱ δὲ τῆς Giessen ἀντιθέτως ἐδέχοντο «κένωσιν χρήσεως», ἥτοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἠρνεῖτο ἢ δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν θείων αὐτοῦ ιδιοτήτων. Περιττὸν νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ πρώτη τῶν θεωριῶν ὁδηγεῖ εἰς τὸν Δοκητισμόν, ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὸν Νεστοριανισμόν (²).

Τὰς πρώτας ὁμῶς δεκαετηρίδας τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, νέαι ἐνδιαφέροντος τύπου χριστολογικαὶ διδασκαλαὶ διευτυπώθησαν, αἵτινες, ἔνεκα τῆς κατὰ τὰς συζητήσεις ταύτας χρησιμοποίησεως τοῦ γνωστοῦ τῆς πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῆς χωρίου, ὠνομάσθησαν κενωτικαὶ θεωρίαι (³), σχοῦσαι βεβαίως ἀφορμὴν ἐκ τῶν προηγηθεῖσων σχετικῶν τῶν τε Λουθηρανῶν καὶ τῶν Μεταρρυνμιστῶν διδασκαλιῶν.

Κατὰ τὰς μακρὰς περὶ κενώσεως συζητήσεις ἐπεζητεῖτο «ἡ θεωρητικὴ διασφάλισις καὶ δικαίωσις τῆς ἀληθείας, ὅτι διὰ τῆς ἐνσαρκώσεως ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐπέβαλε πραγματικὸν αὐτοπεριορισμόν τοῦ θείου τρόπου τῆς ὑπάρξεώς του», διασωζομένης οὕτω τῆς πραγματικῆς καὶ ἀκεραίας ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Κυρίου. Ἀλλαις λέξεσι, χωρὶς νὰ ἀρῶνται οἱ κενωτικοὶ τὴν θαυμαστὴν τοῦ Χριστοῦ φύσιν καὶ τὴν μεγαλειώδη τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ θυσίαν, ὅστις διὰ τῆς καθόδου Του ἐπώρχευσε πλούσιος ὢν, ἐδίδασκον, ὅτι Οὗτος, ὅ,τιδήποτε ἄλλο ἦτο, ἦτο ὁμῶς ἀληθὴς ἄνθρωπος ὡς ἡμεῖς. Τούτου ἔνεκα δὲν διετήρησε τὴν προκόσμειον αὐτοῦ δόξαν, ἀλλ' ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν διὰ μιᾶς πραγματικῆς ἐκχωρήσεως τῶν θείων ιδιο-

τήτων καὶ κενωθείς κατέλαβε μίαν κατωτέραν θέσιν. «*Christus in assumpta forma servi sese evacnavit omni sua gloria divina, maiestate, omnipotentia, omnipraesentia*» (¹). Θυσιάζεται οὕτω ἡ θεῖα ἀγάπη διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνταῦθα δὲ ἀκριβῶς κεῖται καὶ τὸ νέον δίδαγμα τῶν κενωτικῶν θεωριῶν, ἥτοι ἡ ἔννοια τῆς θυσίας ἐκ μέρους τοῦ προϋπάρχοντος Ἑνός. Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ δεσμός, ὅστις συνδέει τὸν προκόσμειον Λόγον μὲ τὸν ζῶντα καὶ θνήσκοντα Ἰησοῦν. Ὁ δὲ ὑπὸ τῆς θείας ἀγάπης ἐπιβληθεὶς αὐτοπεριορισμὸς δέον νὰ ἐκληφθῇ ὡς ὑπερκόσμιός τις πρᾶξις, δι' ἧς, ἐν τῇ παντοδυνάμῳ χάριτι, ὁ Υἱὸς ἐκλέγει καὶ ἀποφασίζει, ἵνα διέλθῃ ἐν ἀνθρωπίνῃ ζωῇ.

Ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῶν δὲ νὰ δείξωσι πῶς τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἀγίας Τριάδος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν καὶ ἔλαβε γνησίαν ἀνθρωπίνην πείραν σχεδὸν πάντες οἱ κενωτικοὶ θεολόγοι ἐδίδασκον, ὅτι ὁ Αἰώνιος Λόγος διὰ θαυμαστῆς ἀναστολῆς ἢ περιστολῆς τῶν θείων Του ιδιοτήτων περιώρισεν ἑαυτὸν εἰς τὰ ὅρια τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἀποθέσας τὸν θεῖόν Του τρόπον ὑπάρξεως.

Κατὰ τοὺτους, ἐπομένως, ὁ Λόγος ἀναλαβὼν τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν κατεῖχεν ἀπάσας τὰς θείας ιδιότηας «δυνάμει» καὶ οὐχὶ «ἐνεργείᾳ», καὶ ἰδίως τὴν ἀγάπην, ἥτις εἶναι ἡ μόνη ἐν τῷ Θεῷ ἀμετάβλητος ιδιότης καὶ ἥτις συνιστᾷ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ.

Ὑποστηρικταὶ τῆς θεωρίας ταύτης κενωτικοὶ θεολόγοι εἶναι οἱ Sartorius, Liebner, Luthard, Lange, Edwald, Codet, Forrest, Gore, Weston, Mackintosh, Thomasius, Gess, κ.ἄ., οἵτινες ἀπεδέχθησαν τὰς περὶ κενώσεως ἰδέας κατὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην μορφήν. Πάντες μὲν ἐδέχοντο, ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ κατέλιπέ «τι» κενωθείς κατὰ τὴν ἐνανθρώπησιν, ἀλλὰ διέφερον ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τί ἦτο αὐτό. Οὕτω, τινὲς μὲν ἐδέχοντο, ὅτι ὁ Λόγος κατέλιπε τὴν θεϊκὴν αὐτοῦ μορφήν (*Formam Dei*), ἐναπομείνας «ὅ,τι ἦτο» καὶ οὐχὶ «τίς ἦτο». Ἄλλοι ἐδέχοντο, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐνσαρκωθείς κατέλιπε ἀπάσας τὰς μεταφυσικὰς αὐτοῦ ιδιότητας, οἷον παντοδυναμίαν, πανσοφίαν καὶ πανταχοῦ παρουσίαν, διατηρήσας μόνον τὰς ἡθικὰς ιδιότητας, ἥτοι τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν ἀγάπην. Τέλος ἄλλοι ἐδέχοντο, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔστερεῖτο μόνον τῆς προκοσμίου αὐτοῦ δόξης καὶ τῆς ἰσότητος αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα.

Κυρίως ὁμῶς δύο κενωτικῶν θεολόγων τὰ ὀνόματα εἶναι περιφημότερα εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κενωτισμοῦ, τοῦ Thomasius καὶ τοῦ Gess. Ὁ μὲν Thomasius (²) ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ κένωσις δὲν ἀναφέ-

1. Οἱ Σωκινιανοί, ὡς καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Faustus Socinus, ἠρνήθησαν παντελῶς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Οὗτος, ἔλεγον, εἶναι ἄπλοῦς καὶ μόνον ἄνθρωπος, ἀνελεῖται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ θεοποιηθεὶς τέλος διὰ τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως. *Gewordene Gottheit*. Ἰδὲ Kähler, *Angewandte Dogmen*, σελ. 132.

2. Ἰδὲ Haering, *Der Christliche Glaube*, σελ. 434. Schmid, *Dortinal Theology of the Lutheran Church* (Eng. tr.) σελ. 396 ἔξ.

3. Ἰδὲ Dr. Forrest, *Authority of Christ*, σελ. 98.

1. Παρὰ A. Schweitzer, *Die Glaubenslehre der evangel. refrmierten kirche*, τόμ. 2, σελ. 297. Ἰδὲ καὶ H. Schultz, *Die Lehre von der Gottheit Christi*, σελ. 173: «*Gloriam illam et maiestatem in qua erat apud Patrem, ita abdidit in forma servi, ut ea penitus evacuassee visus sit, quia nimirum illa gloria in carne non fulgebat, ut ab omnibus conspici possit*».

2. Οὗτος ἀνέπτυξε τὰς περὶ κενώσεως ἰδέας εἰς τὸ ἔργον του *Beiträge zur Kirchlichen Christologie* (1846) καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸ μεταγενέστερόν του ἔργον *Christi*

ρεται εἰς τὸν ἑνσαρκον Λόγον (Forma servi), ἀλλ' εἰς τὸν προϋπάρχοντα ἄσαρκον Λόγον (Forma Dei). Ὁ Λόγος δηλ., κατὰ τὸν Thomasius, ἐνανθρωπήσας ἀπέβαλε τὴν θεϊαν Του ιδιότητα, ὑπεβίβασε ἑαυτὸν, ἵνα καταστῇ τὸ substratum πραγματικῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως καὶ ἀντήλλαξε τὴν θεϊαν Του συνείδησιν μετὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου⁽¹⁾. Περιορισθεὶς οὕτω εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν καὶ ὑποβαλὼν ἑαυτὸν οἰκιοθελῶς εἰς τοὺς νόμους τῆς ἀνθρωπίνης ἀναπτύξεως καὶ ἐξελίξεως, διετήρησε ἐκεῖνας μόνον τὰς δυνάμεις, αἵτινες ἦσαν ἀναγκαῖαι διὰ τὸ ἀπολυτρωτικὸν Του ἔργον. Συμπληρώσας δὲ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἀποστολὴν Του ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν πρὶν εἶχεν ἀποθέσει.

Εἰς τὴν ἐναντίον του ἐπικρίσιν ὑπὸ τοῦ Dorner, ὅτι ἡ διδασκαλία του ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἀμετάβλητον τοῦ Θεοῦ, ὁ Thomasius ἀπαντήσας δι' εὐφυοῦς μὲν, ἀλλ' οὐχὶ πειστικὸν ἐπιχειρήματός, ὑπεστήριξεν, ὅτι, ἐν τῷ Θεῷ διακρίνομεν ἕνθεν μὲν οὐσιώδεις καὶ ἀπολύτους ἐμμόνους ιδιότητας, οἷον ἀλήθειαν, ἀγιότητα καὶ ἀγάπην, ἕνθεν δὲ σχέσιν ἐχούσας μετὰ τὸν κόσμον σχετικὰς καὶ ἐπομένως ἐξωτερικὰς ιδιότητας, οἷα ἡ παντοδυναμία, ἡ πανσοφία καὶ ἡ πανταχοῦ παρουσία, καὶ ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ Θεοῦ ἀνήκουσιν αἱ πρῶται μόνον ἐκ τῶν ιδιοτήτων τούτων, τῶν ὁποίων δὲν ἑστερεῖτο καὶ ὁ Χριστός· αἱ δὲ δευτέραι ὡς προκαλούμεναι ἐκ τῶν σχέσεων μετὰ τοῦ κόσμου δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἱστορικῷ Χριστῷ.

Ὁ Gess⁽²⁾ ὁμως, τολμηρότερος, ἐπεκτείνων δὲ τὴν κένωσιν καὶ εἰς τὰς ἐμμόνους καὶ ἐσωτερικὰς θείας ιδιότητας, ἐδίδασκεν, ὅτι ὁ Λόγος ἐγύμνωσε καὶ ἡλάττωσεν ἑαυτὸν μέχρι καὶ τοῦ σπέρματος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἀπῆλειψε πᾶσαν θεϊαν ιδιότητα καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ αἰωνίου, ὑποκείμενος εἰς τελείαν καὶ καθαρὰν ἀνθρωπίνην ἀνάπτυξιν, ἵνα ἀνάκτηση πάλιν ταύτας βραδύτερον. Οὕτω ὁ Χριστὸς βῆμα πρὸς βῆμα ἀγωνιζόμενος ἔφθασε τέλος νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν «τίς» ἀκριβῶς ἦτο. Ἐτι περαιτέρω ὁ Gess δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Λόγου ἐπηρέασε καὶ τὰς ἐσωτερικὰς σχέσεις τῆς Ἁγίας Τριάδος, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιγείου ζωῆς του ἄλλαι τε σχέσεις καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς αἰωνία γέννησις Του διεκόπησαν πρὸς καιρόν.

Τοιαῦται αἱ περὶ κένωσης νεώτεραι θεωρίαι, ἀπαιτοῦσι, κατὰ τὸν Biederman, «μίαν κένωσιν πρὸς κατανόησιν»⁽³⁾. Ἐπὶ πλέον δὲν πρόκειται περὶ θεολογικῆς συζητήσεως, ἀλλὰ καθαρῶς περὶ μυθοπλαστικῶν τάσεων καὶ συζητήσεων, ἐφ' ὅσον πρόκειται ἡ περὶ μεταμορφώσεως τοῦ Θεοῦ δι' ἀποθέσεως τῆς Θεότητος, ἥς ἡ ἀποβολὴ δυσκόλως γίνεται ἀντιλη-

Η ΥΦΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΝΤΕ ΕΤΗ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἐν εὐχάριστον γεγονός παρετηρήθη ἐν Ἀμερικῇ κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη. Καὶ τὸ εὐχάριστον αὐτὸ γεγονός εἶναι ὅτι ἡλαττώθη κάπως ὁ ἀριθμὸς τῶν διαζυγίων. Ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ οὐδέποτε κατὰ τὰ τελευταῖα 30 ἔτη ἦτο τόσο ἀσφαλὴς ὅσον τώρα κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη. Οἱ ἀριθμοὶ δὲν ἀπατοῦν, νομίζω, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ: Μᾶς τοὺς δίδει ξηρὰ καὶ ὀλιγόλογα τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς, Ἐκπαιδεύσεως καὶ Εὐξείας τῶν Ἦνωμ. Πολιτειῶν, χωρὶς νὰ μᾶς δίδῃ καὶ τοὺς λόγους τῆς πτώσεως τοῦ διαζυγίου.

Κατὰ τὸ 1948 εἶχον ἐκδοθῇ 408.000 διαζύγια· κατὰ τὸ 1949 εἶχον ἐκδοθῇ 397.000· κατὰ τὸ 1950 εἶχον ἐκδοθῇ 385.000 κατὰ τὸ 1951 εἶχον ἐκδοθῇ 381.000 καὶ κατὰ τὸ 1952 περίπου 375.000. Οἰκοθεν ἐννοεῖται ὅτι εἰς τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς δὲν περιλαμβάνονται οἱ χωρισμοὶ καὶ ἀποχαὶ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης. Τὰ περισσότερα διαζύγια εἶχον ἐκδοθῇ κατὰ τὸ 1946, ἀμέσως δηλ. μετὰ τὸν β' παγκόσμιον πόλεμον, λόγω προφανῶς τῶν βιαστικῶν γάμων.

Εἰς τὴν πτώσιν τώρα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαζυγίων ἐν Ἀμερικῇ συνετέλεσαν, νομίζω, οἱ ἐξῆς λόγοι: 1ον). Ἡ ἐπέκτασις τοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοκαίας καὶ τῆς Ἠθικῆς ἐβοήθησε παρὰ πολὺ τοὺς ἡθικοὺς καὶ πνευματικοὺς δεσμοὺς τῆς οἰκογενείας κατὰ τὰ τελευταῖα 4—5 ἔτη. Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἀμερικῇ γενικῶς αὐξάνει, λόγω τῶν μεγάλων προσπαθειῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ἰδίως εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιφερείας καὶ

πτή ἡ περὶ θεοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' ἡ καθαρὰ ἀνθρωποποίησις τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν εὐστοχον παρατήρησιν τοῦ Knudson, εἶναι τελείως ἀνοικνόμετος, ὥς καὶ ἡ θεοποίησις τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμφότεροι ἀνήκουσιν εἰς τὴν μυθολογίαν μᾶλλον παρὰ εἰς τὴν θεολογίαν⁽¹⁾. Ἀπὸ ὀρθοδόξου ἐπόψεως εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι αἱ θεωρίαι αὗται⁽²⁾, ὡς λυμαινόμεναι, ἕνθεν μὲν τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, δοξάζουσαι τὴν ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ μεταβολήν, ἕνθεν δὲ τὸ μυστήριον τῆς θείας οἰκονομίας, ἄγουσαι εἴτε εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἴτε εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὰ διδάγματα τοῦ Νεστορίου καὶ τοῦ Ἀπολλιναρίου, εἴτε εἰς τὸν Μονοφυσιτισμόν, καθίστανται πάντῃ ἀπόβλητοι καὶ ἀπορριπτεῖαι.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ δ. Θ.

Ὑφηγητὴς τῆς Δογματικῆς καὶ Συμβολικῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Ὑποδιτῆς Μαρμαλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας

Person und Werk, τομ. 3, (1853-61). Ἰδὲ καὶ J. Neve, History of Christian Thought, Philadelphia 1946, τομ. 2, σελ. 137.

1. «Ὁ Λόγος, λέγει ὁ Thomasius, οὔτε εἰδικὴν ὑπαρξιν, οὔτε εἰδικὴν γνῶσιν ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν, ἐκτός τῆς ἀνθρωπότητός Του». Beiträge, σελ. 236.

2. Ἰδὲ τὸ ἔργον του Lehre von der Person Christi, 1887.

3. Παρὰ A. C. Knudson, The Doctrine of Redemption, N. York 1933, σελ. 314.

1. Αὐτόθι.

2. Διὰ κριτικὴν τῶν θεωριῶν τούτων ἰδὲ F. J. Hall, The Kenotic Theory. Bishop R. J. Cooke, The Incarnation and Recent Criticism, καὶ A. B. Bruce, The Humiliation of Christ.

εἰς τὰ προάστεια τῶν πόλεων, ὁ ἀριθμὸς τῶν διαζυγίων μικραίνει κατ' ἀναλογίαν. Ὅσον δηλ. ἐξαπλώνεται ἡ ὀρθοκεία, τόσον περιορίζεται τὸ διαζύγιον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν Προτεσταντικῶν, Καθολικῶν καὶ Ἑβραϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἡνωμ. Πολιτεῖαις ἀπὸ 72 ἑκατομμύρια, ποὺ ἦτο κατὰ τὸ 1940, ἀνῆλθεν εἰς 90 ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1952, πρᾶγμα πολὺ εὐχάριστον. Καὶ αὐτὸ ἀσφαλῶς βοηθεῖ πολὺ εἰς τὴν πτώσιν τοῦ διαζυγίου. Παρατηρήθη δὲ ὅτι ἀνδρόγυνα, πραγματικῶς ὀρθοκένετα, πολὺ σπανίως ἐν Ἀμερικῇ καταφεύγουν εἰς διαζύγιον.

2ον). Οἱ δικηγόροι ἔξ ἄλλου, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπελίσκονται οἱ ἐνδιαφερόμενοι, συνίσταν εἰς αὐτοὺς πρωτίστως συμβιβασμόν. Ἐκαμνον δηλ. οἱ Ἀμερικανοὶ δικηγόροι τὸ πᾶν διὰ νὰ κρατήσουν τὴν οἰκονομίαν ἡνωμένην. Δὲν ὑπῆρξαν δὲ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ νομικοὶ ἐζήτησαν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς διχογνωμίας τῶν συζύγων καὶ νὰ υποβάλωσιν αὐτὴν διὰ νὰ τοὺς χωρίσουν, ἀναλαμβάνοντες τὴν δίκην διὰ νὰ εἰσπράξουν κατόπιν τὴν σχετικὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν ἐπὶ τῇ ἐξασφαλίσει τοῦ διαζυγίου. Συμφῶνως πρὸς σύστασιν ἀπὸ μέρους τοῦ δικηγορικοῦ τῶν συλλόγου, ὅλοι οἱ δικηγόροι προσεπάθον κατὰ τὰ τελευταῖα 4—5 ἔτη νὰ μὴ διασπασθῇ ἡ ἀμερικανικὴ οἰκονομία καὶ ἀνελάμβανον ὑποθέσεις διαζυγίου, μόνον ὅταν τὸ πρᾶγμα ἔφθανεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον.

3ον). Ἡ ἔξοδος, ὡσαύτως, πολλῶν Ἀμερικανῶν εἰς τὰ προάστεια συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν πτώσιν τοῦ διαζυγίου. Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου ὁ κόσμος ἤρριξε νὰ ἐξασφαλίσῃ οἰκήματα εἰς τὰς ἐξοχάς, ὅπου ὁ βίος εἶναι ἡσυχώτερος καὶ ὅχι τόσον ἐκνευριστικὸς, ὅπως εἶναι εἰς τὰς πόλεις. «Δὲν σκοπεύομεν πλέον νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ νὰ ζήσωμεν εἰς πόλιν», μοῦ ἔλεγε τελευταίως ἓνας σύζυγος, ὁ ὁποῖος συνεφιλώθη μὲ τὴν σύζυγόν του ἔπειτα ἀπὸ δεκατετράμηνον χωρισμόν. Μὲ τὴν σημερινὴν δηλ. ἀποσυμφορήσιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας, μὲ τὴν ἀνάπτυξιν καλυτέρων δρόμων, μὲ τὴν γενίκευσιν τοῦ λεωφορείου, βοηθεῖται πολὺ ἡ οἰκονομία, διότι, κοινωνικῶς καὶ ψυχολογικῶς, ἡ τάσις αὕτη ἐπηρεάζει πολλὰς χιλιάδας κόσμου καὶ καλυτερεύει τὰς ἀπόψεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

4ον). Φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ μετριασμός εἰς τὰ οἰκονομικὰ κέρδη συνετέλεσε κάπως εἰς τὸν ὑψωμόν τῆς σταθερότητος τοῦ γάμου. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία ἐνθαρρύνει ἴσως τὴν ἑγγαμὸν κυρίαν νὰ ἐπιζητήσῃ τὸ διαζύγιον διὰ σχετικῶς μικρὰς αἰτίας. Μία κυρία, ποὺ ἐγνώρισα ἄλλοτε, ἐλάμβανε κατὰ μῆνα διπλάσιον μισθὸν ἀπὸ ὅ,τι ἐλάμβανεν ὁ σύζυγός της. «Εἶναι περιττὸν νὰ κάθημαι καὶ νὰ ὑποφέρω τὴν γρίνιαν τοῦ συζύγου μου, ἐφόσον μάλιστα ἐγὼ κερδίζω διπλάσιον ἀπὸ αὐτόν», μοῦ εἶπε. Κατὰ ταῦτα, ἡ σημερινὴ ἐπ' ἀνόδου εἰς τὴν κανονικὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, ἡ ἔλλειψις τῶν τεραστίων κερδῶν τοῦ πολέμου, ἡ ἐπ' ἀνόδου εἰς τὴν φυσικὴν ζωὴν, ἔχει κάμει πολλοὺς Ἀμερικανούς ν' ἀποφεύγουν τὰς συγκινήσεις καὶ τὰ παράξενα καὶ νὰ ζητοῦν τὴν ἡσυχον οἰκογενειακὴν ζωὴν.

Ἡ τάσις, δηλαδή, τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὸ δια-

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΙΒ'

Γεώργιος ὁ Κουρτέσης μετέσχε τῆς συνόδου τῆς Φλωρεντίας ὡς λαϊκὸν μέλος καὶ ὅχι ὡς κληρικός (*). Λαϊκοὶ καὶ κληρικοὶ εἶχον ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς αὐλῆς καὶ ἀπεσταλῆσαν νὰ υπογράψουν. Πάντοτε ἐθαύμασα πῶς ἡδυνήθησαν νὰ ἐκφύγουν τοῦ πειθαναγκασμοῦ (ἄφου ὁ πάπας διέκοπτε τὸ σιτηρῆσιον τῶν ἀρνούμενων) ὁ Ἐφέσου καὶ ὁ Σχολάριος. Νομίζω δ' ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ Ἡ' διηκούλυνε καὶ τούτων τὴν πρὸς Ἀνατολὰς ἐπιστροφήν, διὰ νὰ ἔχῃ ἐν καιρῷ τῇ δέοντι τὸ κατὰ τοῦ πάπᾶ ἀντίπαλον δέος.

Καὶ ὁ μὲν Μάρκος ἦτο ἀνεπιφυλάκτως ἀρνητικὸς, ἐνῷ ὁ Γεώργιος ἔκλινε μάλλον ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως. Πῶς θὰ ἡδύνατο νὰ ἐρμηνευθῇ τοῦτο; Ὁ Σχολάριος ἀνήκει εἰς τὴν αὐλικὴν ἀκολουθίαν, ἐκτελεῖ κρατικὴν ἀποστολήν, καὶ ἐκτιμᾷ τοὺς πολιτικοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ αὐλὴ ἐχάραξε τὴν ἐνωτικὴν πολιτικὴν. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀντιστρατεύεται κατ' αὐτῆς φανερώς, ἀλλωστε γνωρίζει ποίαν δύναμιν ἔχει ἡ ἀρνήσις τοῦ Μάρκου. Ὅταν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν, βλέπει διὰ μίαν ἀκόμα φορὰν τὴν ἀντίδρασιν τοῦ πλήθους, ἐκτιμᾷ τὰς συνθήκας. Ἀλλὰ δὲν ἀναλαμβάνει ἡγετικὸν ρόλον. Δὲν θέλει ν' ἀντιταχθῇ πρὸς τὸ κράτος. Τὸ 1444, ἂν αὐτὸ εἶναι τὸ ἔτος τῆς κοιμήσεως τοῦ ἁγίου Ἐφέσου, εἶναι ἔτος ἀποφασιστικόν, διότι κατ' αὐτὸ ἐχάθη ἡ μάχη τῆς Βάρνας καὶ αἱ ἐλπίδες τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν Τούρκων ὑπὸ τοῦ γενναίου Οὐγγρου Γιάννος Οὐνιάδου ἠλαττώθησαν. Ὁ Σχολάριος αἰσθάνεται τὴν εὐθύναν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἔναντι τῆς παραδόσεως καὶ τοῦ ἔθνους. Μάρκος ὁ Εὐγενικὸς ἀποθνήσκων τὸν καλεῖ εἰς τὴν κλίνην του καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἐὰν θελήσῃ ν' ἀναλάβῃ τὴν συνέχειαν τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ ἐὰν ἀφήσῃ τὰς ἀμφιβολίας τῆς πρίν. Τὸν γνωρίζει ὁ ἅγιος ἀνὴρ ἐκ νεότητός του καὶ τὸν ἀγαπᾷ ὡς ἴδιον τέκνον καὶ γνωρίζει «οἷας ἐστὶ φρονήσεως καὶ σοφίας καὶ δυνάμεως ἐν λόγοις» καὶ ἐκ τούτων πιστεύει, ὅτι αὐτὸς μόνος ἐκ τῶν εὐρισκομένων κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον δύναται δοῦναι χεῖρα βοηθείας τῇ ὀρθῇ πίστει χειμαζομένῃ... ὥστε τὴν ἐκκλησίαν διορθώσασθαι, Θεοῦ συναιρομένου, καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν κρατῦναι». (²) Ἐρμηνεύει δ' ὁ ἅγιος Μάρκος διατὶ τὸ πρίν

1. Λαϊκὰ μέλη ἦσαν ἀκόμη ὁ φιλόσοφος Γεώργιος Πλήθων καὶ ὁ φιλόσοφος Γεώργιος Ἀμιρόντζης.

2. Σπ. Λάμπρου, Παλαιολογία καὶ Πελοποννησιακὰ Α', 1912. σ. 37.

ζύγιον συνεχίζεται, ἔστω καὶ μὲ ἀργὸν ρυθμόν. Τοὺς συντελεστικοὺς παράγοντας καὶ τὰς ἐπιδράσεις δὲν θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἀρνηθῶμεν. Ὁ κόσμος, ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν, κατανοεῖ ὅτι μόνον ἡ ἡσυχος οἰκονομία δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν χαρὰν.

† ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΥΛΥΖΩΙΔΗΣ
Ἐπίσκοπος Νύσσης

ἀλιγώρησεν ὁ ἄρχων Σχολάριος «ἀρκοῦσαν συμμαχίαν ἡγούμενος τὴν ὑφ' ἐτέρων τινῶν καὶ μάλιστα τὴν ὑπ' ἐμοῦ, οὔτε ἐφαίνετο καθαρῶς τῇ ἀληθείᾳ συμμαχῶν, ὑπὸ τινων ἀνακοπιόμενος τυχὸν λογισμῶν ἢ καὶ ἀνθρώπων», ⁽¹⁾ ὑπολογίζων ὅτι θὰ ἐπάθαινε «ζημίαν ἐν ἄλλοις, ἐπὶ μικρᾷ πάντῃ ὠφελείᾳ». ⁽²⁾ Ἡ ζημία, αὕτη, προφανῶς, θὰ ἦτο ἢ ἐκ τῆς αὐλῆς καὶ τῆς Πόλεως ἀπομάκρυνσις τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Η', πρᾶγμα ἀσύμφορον διὰ τοὺς ἀνθωντικούς. Τὴν αἰτιολογίαν ταύτην παραδέχεται ὁ Σχολάριος: «Καὶ τοῦ ὅτι δὲ ἐν τισι τῶν καιρῶν οὐ φανερώς ἀπεδύομην πρὸς τοὺς ἀγῶνας, οὐς ἢ σὴ μερίστη ἀγισσύνη (τοῦ Ἐφέσου) ἡγωνίζετο, ἀλλὰ σιωπῇ τούτους παρηγόμην, τοὺς λόγους τούτου (τοῦ πράγματος) οὐδεὶς βέλτιον οἶδε τῆς μεγάλης ἀγισσύνης σου, ἐπεὶ πολλάκις τοὺς λογισμούς μου σοὶ θαρρόσας συγγνώμης οὐκ ἀπέτυχον· ἀλλὰ νῦν, Θεοῦ συνάρσει, τούτων πάντων καταπεφρόνηκα καὶ ἐμavτὸν καθαρῶτατον καὶ φανερώτατον τῆς ἀληθείας συναγωνιστὴν ἔταξα», ⁽³⁾ Ἐδῶκε δ' ἐνώπιον τοῦ ἐκπνέοντος ἡγέτου τῆς Ὀρθοδοξίας τὴν ὑπόσχεσιν «ὅτι ἔσομαι αὐτὸς ἐγὼ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀντὶ σοῦ καὶ ἀντὶ τοῦ σοῦ στόματος, ὅσα αὐτὸς ἐσπούδαζες καὶ παρεδίδους στέργων καὶ αὐτὸς καὶ δεφενδύων (= ὑπερασπίζων) καὶ πᾶσιν ὑποτιθεῖς, οὐδόλως μηδὲν τῶν τοιούτων καθυφαίς τὸ παράπαν, ἀλλὰ μέχρι τῶν ἐσχάτων κινδύνων αἵματος καὶ θανάτου ὑπὲρ τούτων ἀγωνιζόμενος...». ⁽⁴⁾

Ἀπέρχεται λοιπὸν εἰς μοναστήριον ὁ Σχολάριος καὶ ἀνταλλάσσει τὴν ἐν τῇ αὐλῇ καὶ τῇ συγκλήτῳ θέσιν, τὸ περιόπτον δικαστικὸν ἀξίωμα, τὴν καθηγητικὴν ἔδραν μὲ τὸ τριδώνιον τοῦ μοναχοῦ. Τώρα δὲν σημαίνουν πλέον δι' αὐτὸν τίποτε τὰ κοσμικὰ, δύναται καὶ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ νὰ παλαίσῃ. Τί ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἐν τέλει; Νὰ παραδώσουν τὴν Πόλιν εἰς τοὺς Τούρκους; Ὁχι βέβαια. Ζητεῖ νὰ μὴ θίξουν τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ, νὰ μὴν παζαρεύουν τὰ ἱερά καὶ τὰ δσια χάριν πολιτικῶν σκοπῶν. Δι' αὐτὸ ἀντιτάσσεται εἰς τὸ κυριώτερον ἐπιχειρήμα τῶν ἀντιπάλων, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἔξωθεν βοήθεια· ἀλλὰ καὶ ἂν ἔλθῃ, αὕτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀντάλλαγμα τὴν ὀρθὴν πίστιν. «Ποῖον ἔθνος, λέγει, ἐβουλεύσατό ποτε σύμπαν ὁμοῦ τὴν πίστιν καὶ τὴν θρησκείαν ἀμεῖψαι τὴν ἑαυτοῦ, μόνον ἵνα τοῦ ἔξωθεν εὐροῇ;... Εἴτα οὐδὲ, συνορῶμεν, τίς ἂν γένοιτο ἡμῖν ἐκ Λατίνων διαρκῆς καὶ αἰε παροῦσα βοήθεια, εἴ γε καὶ ἐμέλλομεν πάντων ἔθνων περὶ ταῦτα φαίνεσθαι χεῖρους, τῶν προσκαίρων τὴν πίστιν διαμεμβόμενοι. Ἡ δεικνύου τις ἡμῖν προφανῶς οὕτως, μὴ σικιὰς καὶ ὀνειρώτους λεγέτω. Τὸ μὲν γὰρ πεισθῆναι κακῶς ἴσως ἂν ποτε καὶ συνέβαινεν ἡμῖν, ἐγκαταλιπόντος τοῦ Θεοῦ. Τὸ δὲ περὶ τῆς ἐκείθεν ἐλπιζομένης βοήθειας θαρρεῖν, (ἢ καὶ οἱ τοιαῦτα λέγοντες πιστεύουσιν, ἢ προσποιοῦνται πιστεύειν, ἵνα τοὺς ἄλλους

ἐξαπατῶσιν) ἀμήχανον ἂν ἡμῖν τοῖς τὰκείνων πάντ' εἰδόσι καλῶς καὶ τὴν βοήθειαν λογιζόμενοις, ὁπόση τις ἂν γένοιτο ἱκανὴ διαπαντὸς τοῦ διηνεκῶς ἡμᾶς πιέζοντος δέους. Ὅθεν εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ τοῦτο ἐχρῆν δεδιέναι, μὴ καὶ τοῦ δεινοῦ ὑποπιαίῃ τις καὶ τοῦ καλοῦ διαμάχη, εἰ καὶ καλὸν εἶναι μέλλει τὸ δυσσεβῶς ποριζόμενον». ⁽¹⁾ Ἐζήτει δ' ἀπὸ τὸν πάπαν ὡς δαίγμα καλῆς θελήσεως νὰ παρὰχωρήσῃ εἰς Ἑλληνας τὰς ἐπισκοπὰς τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν, τὰς ὁποίας ἐνέμοντο Φράγκοι, καὶ κατέληγεν «Ἐωλος οὖν ἐστὶ καὶ ὁ τῆς ἐκ Λατίνων ἐλπιζομένης βοήθειας ἡμῖν λογισμός. Ἀλλ' εἰ μέλλοιμεν ἀπηλλάχθαι δουλείας, φυλακτέον τὴν πίστιν, ἣν παρείληφαμεν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἔργοις ἐξελωτέον τὸν Θεόν». ⁽²⁾ Καὶ κατηγορεῖτο μὲν ὑπὸ τοῦ Βησσαρίωνος ὡς δαιμονιζόμενος καὶ δημαγωγός, ⁽³⁾ ἀλλὰ σύμπασα ἡ Πόλις ἠκολούθει τὰς γνώμας του, ἐκτὸς ἐλαχίστων. Ἐλεγον δ' οἱ πολῖται «πάντα ἂν ὑποστήναι μᾶλλον, ἢ τὴν πάτριον ἀρησασθαι δόξαν καὶ τὸ τῶν πολεμίων δέος οὐδὲν αὐτοῖς πρὸς τὴν πίστιν εἶναι δοκεῖ». ⁽⁴⁾ Ἄλλως τε ὁ λαὸς εἶχε πεποίθησιν ἀκόμη εἰς τὴν Θεοτόκον καὶ εἰς τὰ τεῖχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ δὲν ἐπίστευεν εἰς τὸν Βησσαρίωνα, κηρύττοντα ὅτι μόνη ἐλπίς ἀπέμειναν οἱ Φράγκοι. Δὲν ἠδύνατο ν' ἀποστῇ ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς πίστεως, ὅτι δὲν θὰ ἐγκαταλείπετο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς χεῖρας ἀσελοῦς καὶ ἀδικωτάτου ἔθνους, τὴν ἀντίληψιν δ' αὐτὴν καὶ τὴν πεποίθησιν ἀντιπροσώπευεν ἡ περὶ θαύματος σωτηρίας, ἐξ ἧς ἀνεμένετο ἡ τελικὴ λύτρωσις, πίστις. Τίς εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν λαὸν τὴν ἐλπίδα αὐτὴν; Καὶ μάλιστα ὅταν ἐπέκειτο τῆς πυκνοτάτης δουλείας τὸ σκότος, ὅταν οἱ πολυαριθμότεροι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν ἤδη ὑπόδουλοι καὶ ἐστέναζον ὑπὸ τοῦ Μουσουλμάνου, ἀναμένοντες ἀπὸ τὸν Χριστὸν τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως; Τίς δύναται νὰ κατηγορήσῃ τὸν Γεννάδιον ὡς μὴ εὐνόησαντα τὰ σχέδια τῶν Λατίνων;

Ἀλλὰ λέγουν οἱ ἐπικρίναντες αὐτόν, ὅτι δὲν ἐπολέμησε κατὰ τὴν ἄλυσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, τῶν Τούρκων. Πλάνη. Διότι ὁ Γεννάδιος πολιτικὸν ἀντιπρόσωπον ἐν τῇ αὐλῇ φαίνεται ἔχων τὸν κατόπιν ἐθνομάρτυρα Λουκᾶν Νοταρᾶν, τὸν διακηρύξαντα ὅτι προετίμα τοὺς Τούρκους ἀπὸ τοὺς Φράγκους. Ἐν τούτοις ὁ Νοταρᾶς ἐπολέμησεν. Καὶ οἱ καλόγηροι τῆς Πόλεως ἐπολέμησαν καὶ θὰ μᾶς ἔφερε μακρὰν ἢ παρὰθεσις τῶν σχετικῶν μαρτυριῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναμφισβήτητοι ⁽⁵⁾. Ἐπὶ πλέον ὁ Γεννάδιος εἶχεν ἐπ' ἀδελφῇ ἀνεψιὸν πεφιλημένον, τὸν Θεόδωρον Σοφριανόν, ὁ ὁποῖος μεμαρτυρημένως ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τούρκων καὶ διεκρίθη ⁽⁶⁾. Καὶ ὁ Θεόδωρος καὶ

1. Αὐτόθι σ. 38.

2. Αὐτόθι.

3. Αὐτόθι σ. 40.

4. Αὐτόθι σ. 41.

1. Νικηφ. Καλογεράς, "Ενθ' ἀνωτ. σ. 30 (Migne P. G. 160 σ. 728).

2. Αὐτόθι.

3. Πρβλ. Καλογεράς, "Ενθ' ἀνωτ. σ. 23.

4. Καλογεράς, "Ενθ' ἀνωτ. σ. 33 (P. G. 160, σ. 728).

5. Πρβλ. ὅσα περὶ Νοταρᾶ ἔγραφα εἰς τὸ βιβλίον μου: Οἱ Συγγραφαὶ τῆς Ἀλώσεως, σ. 160-162 καὶ ἀλλαχεῖ ὁπορὰδικῶς.

6. Πρβλ. καὶ Κ. Μπόννη, σ. 8 (σ. 846 «Νέας Ἑστίας»).

ἡ μήτηρ του καὶ ὁ ἀδελφός της Γεννάδιος Σχολάριος συλλαμβάνονται ὑπὸ τῶν Τούρκων αἰχμάλωτοι καὶ υπομένουν τὰ δεινὰ τῆς πικρᾶς αἰχμαλωσίας. Δὲν εἶναι λοιπὸν δοσίλογος ὁ κλεινὸς ἱεράρχης καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ αὐτὸς τῆς ἀπογοητεύσεως τῶν ἐν Κων]λει ὁ δημιουργός. Ἐὰν δὲ τυχὸν ἐγράψαν περὶ αὐτοῦ ἐπιπόλαιαι κρίσεις, οἷα ἡ τοῦ Κων. Σάθα, αὐταὶ οὐδεμίαν μαρτυρίαν θεμελιούν, ὡς προερχόμεναι ἀπὸ ἀνδρα ἐπιμελέστατον μὲν καὶ ἐρευνητικώτατον, ἀλλ' ὅμως ἄκριτον εἰς ζητήματα ἱστορίας.

Ἄς ἴδωμεν πῶς κρίνει τὸν Σχολάριον ὁ ἀληθέστερος τῶν συγχρόνων του ἱστοριογράφων, ὁ πλησιέστερος πρὸς τοὺς Λατίνους ἀλλὰ καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὁ ἐγγύτερος πρὸς τὴν γνησίαν ἐλληνικὴν φλόγα Δούκας.

Ὅτε κατὰ Νοέμβριον 1452 ἀρίχθη εἰς Κων]λιν μετὰ τῶν Γενοατικῶν ὁ καρδινάλιος Ἰσίδωρος τῆς Ρωσίας, ἀνὴρ Ἑλλήν τὸ γένος, ὑπηρετῶν τὸν πάπαν, οἱ κατὰ τὸν Δούκαν «σχισματικοί» ἐζήτησαν γνώμην ἀπὸ τὸν Σχολάριον περὶ τῆς γενομένης κοινῆς λειτουργίας ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ. Ἦλθον λοιπὸν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, ὅπου διέμενε, καὶ ἡρώτων αὐτὸν τί ποιήσωσιν, αὐτὸς δὲ ἐγγράφως ἀπήντησεν «*Ἀθλιοὶ Ρωμαῖοι, εἰς τί ἐπλανήθητε καὶ ἀπεμακρύνετε τῆς ἐλπίδος τοῦ Θεοῦ καὶ ἠλίπισατε εἰς τὴν δύναμιν τῶν Φράγκων, καὶ σὺν τῇ Πόλει ἐν ἣ μέλλει φθαρῆναι, ἐσχάσατε καὶ τὴν εὐσέβειάν σας; Ἰλεῶς μοι, κύριε, μαρτύρομαι ἐνώπιόν σου ὅτι ἀθῶός εἰμι τοῦ τοιοῦτου πταίσματος. Γινώσκετε, ἄθλιοι πολῖται, τί ποιεῖτε; καὶ σὺν τῷ αἰχμαλωτισμῷ, ὃς μέλλει γενέσθαι εἰς ὑμᾶς, ἐσχάσατε καὶ τὸ πατροπαράδοτον καὶ ὁμολογήσατε τὴν ἀσέβειαν οὐαὶ ὑμῖν ἐν τῷ κρίνεσθαι».*» (1) Ἀπεδοκίμασε δηλονότι τὴν ἔνωσιν. Τί ἀποτελεσμα εἶχεν ἡ ἀποδοκιμασία; ἀποθάρρυνσιν τοῦ πληθυσμοῦ; Ἄλλ' ὁ Δούκας περαιτέρω ἱστορεῖ, ὅτι τὸ πλῆθος παρεκάλε: τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος «*τοῦ γενέσθαι προστάτις καὶ ἀρωγὸς τῆς Πόλεως, ὡς ποτε κατὰ τοῦ Χοσρόη καὶ τοῦ Χαγάνου καὶ κατὰ Ἀράβων, οὕτω καὶ νῦν κατὰ τοῦ Μωχαμέτ. Τὴν γὰρ Λατίνων οὔτε βοήθειαν οὔτε τὴν ἔνωσιν χρῆζομεν*» (2) Ποῦ λοιπὸν «*ὁ ἀφάνταστος πανικὸς τὸν ὅποιον ἡ ἱστορία δὲν δύναται νὰ μὴ στιγματίσῃ*»; (3) Πόθεν συνάγεται, ὅτι ὁ Γεννάδιος εἶναι ὑπαίτιος «*πολλῶν δεινῶν, λόγῳ τῆς φιλαυτίας καὶ φιλοδοξίας του, χάριν τῶν ὁποίων ὠδηγεῖτο εἰς ἐμπαθεῖς ἀκρότητας, ἀπροσμετρήτου ἐθνικῆς ζημίας, ὡς τὰ γεγονότα ἀπέδειξαν*»; (4) Πῶς εὐρέθη ὁ ἀνὴρ «*ἀπὸ τῆς φιλοσοφικῆς καὶ θεολογικῆς σκοπιᾶς κρινόμενος... μελανὸς καὶ ἀποκρουστικός*»; (5) Πῶς κρίνεται «*δεδικαιολογημένως ὑποπτος ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα τῶν διαθέσεών του καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρος του... ἐξ ἰδιωτελῶν καὶ πολιτικῶν, καθαρῶς προσωπικῶν βλέψεων καὶ ἐπιδιώξεων κινούμενος*»; (6) Νομίζω ὅτι ἡδίκηθη ὁ ἅγιος ἄνθρωπος. Τί τὸ προσωπικὸν ἐπιδίωκεν; Αὐλικὰ

ἀξιώματα; Ἀλλὰ τὰ εἶχε καὶ τὰ ἐγκατέλειπε! Τὴν πατριαρχεῖαν; Ἀλλὰ δὲν ἤθελε ν' ἀνέλθῃ ὡς οὐνίτης ἐπὶ τοῦ θρόνου, οὐδὲ ἐπὶ Μωάμεθ Β' ἐνήργησεν ὁ ἴδιος ν' ἀνέλθῃ, ἐπιέσθη καὶ ἐπανειλημμένως παρήγγησε τὸν θρόνον καὶ κατ' ἐπιταγὴν ἐπανήλθεν! Πλοῦτον ἐπεδίωξεν; Ὡς μοναστής; Δόξαν ἐζήλωσεν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Παντοκράτορος; Τὴν βασιλείαν; Ἡθέλησε νὰ ἴδῃ τὸν Μωάμεθ ἐπὶ τοῦ θρόνου; Τότε διατὶ ἐπολέμησαν οἱ συγγενεῖς του καὶ οἱ ὁμόφρονες;

Ὅχι! Εἶχεν ἀλλοίως ἀντιλήψεις περὶ τῆς εὐσεβείας τοῦ Ἔθνους. Ὑπεύθυνος πλέον, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχε πατριάρχης, εἰς ὥραν καθ' ἣν αὐτὸς ἀνείχε τὸ βάρος τῆς ἀρχηγίας τῶν ὁρθοδόξων, θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῇ τὴν ἐκκλησιαστικὴν σύμπραξιν τῶν Λατίνων; Διατὶ κατακρίνομεν αὐτὸν καὶ ὅχι τὸν Ἰσίδωρον, ὁ ὅποιος ἐπὶ τοιοῦτοις ἀνταλλαγμασιν ἔδιδε τὴν πρὸς ἄμυναν τῆς Πόλεως βοήθειαν; Διατὶ δὲν βοῶμεν κατὰ τοῦ πάπα, ὁ ὅποιος θὰ ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ τοὺς Χριστιανοὺς χωρὶς νὰ τοὺς πιέζῃ νὰ δεχθῶν τὴν ἔνωσιν, ἢ διὰ τὴν ὁποίαν φροντίς ἠδύνατο ν' ἀναβληθῇ εἰς ἐποχὴν ἐμαλωτέραν; Ἡδύνατο νὰ ὑποκύβῃ ὁ Γεννάδιος εἰς ἐκδιασμόν; Καὶ ἂν ὑπέκυπτε, θὰ τὸν ἠκολούθει τὸ Ἔθνος;

Ἀρὰ γε ἀξίζει τὴν καταδίκην ὁ ἱερὸς ἀνὴρ, ὁ ὅποιος οὐ μόνον ἀνέλαβε τὸ βάρος τῆς Ἐκκλησίας εἰς ὥρας πονηροτάτας, εἰς μίαν Κων]λιν κατ' ἀρχὰς ἔρημον καὶ εἰτα διὰ πανσπερμίας συνοικιζομένην, ἐν μέσῳ ἐλαστικῶν συνειδήσεων, ἐν μέσῳ ἀλλαξοπιστούντων κληρικῶν καὶ ἐκδιαστῶν ἀρχιερέων, καὶ ἐκράτησε τὸ βάρος καὶ ἐπεδίωξε τὴν κατοχύρωσιν τῶν προνομίων καὶ τὴν ἀσφάλισιν τῆς Ἐκκλησίας; Εἶναι λοιπὸν ἀποδιοπομπαῖος αὐτός, ὁ ὅποιος ὠνευρεύθη νὰ μαλᾶξῃ τὸ κακὸν θηρίον, τὸν Πορθητὴν, καὶ νὰ προσελκύσῃ αὐτὸν εἰς τὸν Χριστιανισμόν; Διότι καὶ αὐτὸ φαίνεται μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐπιχειρήσας ὁ Γεννάδιος, ἐλπίσας πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡ ἐπελθοῦσα ἤδη μεταβολὴ θὰ περιωρίζετο εἰς ἀλλαγὴν δυναστείας μόνον καὶ ἀρχούσης τάξεως.

Ποῖα ὑπῆρξεν ἡ ἀντίληψις τοῦ πατριάρχου πλέον Γενναδίου περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ δουλεύοντος Ἑλληνικοῦ Ἔθνους φαίνεται ἀπὸ τὴν καύσιν τῶν φιλοσοφημάτων τοῦ Γεωργίου Πλήθωνος. Ὁ Πλήθων εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν τὸ Ἔθνος ἐψυχορράγει καὶ εἶχεν ἀνάγκην τονώσεως χριστιανικῆς ὁρθοδόξου, διὰ νὰ σώσῃ ἑαυτὸ, τοῦ ἔδιδε τοὺς Νόμους, τὸ ἐπανάφερε δηλαδὴ εἰς τὴν εἰδωλολατρεῖαν. Ἀλλὰ τὸ Ἔθνος δὲν εἶχεν ἀνάγκην φιλοσοφικῶν θεωριῶν, ὅσον τοῦ ἀκλονήτου συνεκτικῆς δεσμοῦ τῆς πίστεως. Κατὰ ταῦτα ἡ πράξις τοῦ Σχολαρίου, καίοντος τὰ ἔργα τοῦ Πλήθωνος, προσλαμβάνει πολιτικὴν σημασίαν καὶ δὲν δύναται νὰ κριθῇ ὡς βάρβαρος μεσαιωνικὴ ἐνέργεια.

Πέραν ὅμως αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν καὶ τῶν συλλογισμῶν, τὴν ἀπάντησιν ἂν ὁ Σχολάριος ὑπῆρξε δοσίλογος καὶ ἂν ἐδύνατο τὸ Ἔθνος, δίδει ἡ ἐξῆς ἐρώτησις: Ἐπίστευεν ὁ Σχολάριος εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους, ὡς ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐπίστευε π. χ. ὁ ἱστορικὸς Δούκας; Ἐὰν ναί, τότε βεβαίως ἀπαλλάσσεται τῆς κατηγορίας τῆς τουρκοφιλίας, τῆς προδοσίας καὶ τοῦ δοσιλογισμοῦ. Ἰδοὺ

1. Ν. Β. Τωμαδάκη, Οἱ Συγγραφεῖς τῆς Ἀλώσεως σ. 48.

2. Ἀδελφ. α.

3. Κ. Μπόνης, σ. 11 (849α «Νέας Ἑστίας»).

4. Κ. Μπόνης, Ἀδελφ. α.

ἡ ἀπόδειξις: Τὸ 1456, τριετίαν μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ διετίαν μετὰ τὴν ἀνοδὸν τοῦ εἰς τὸν οἰκουμένικόν θρόνον, ὁ Γεννάδιος γράφει τὴν ὁμιλίαν εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστόλους (*). Ἐκεῖ παρηγορεῖ τὸ Γένος, τὸ ἄρτι δουλωθέν, περὶ τῶν ἔναντι αὐτοῦ διαθέσεων τοῦ Θεοῦ! «Ἡ νομίζει τις τὸν Θεόν, ἔτι τόπον τινὸς ὑπολειφθέντος τῇ μέχρῃ τότε σωζούσῃ τὴν πόλιν ἐκείνου φιλανθρωπία, ἔασι τὴν ἐν αὐτῷ δικαιοσύνην προῆξι τὸ ἑαυτῆς, καὶ μὴ τὸ ἔλεος ἀντεπεξαγαγεῖν μεταβολὴν τινα τῶν ἀμαρτωλῶν ὑπισχνουμένων ἐκ τινος ἀρετῆς ἐν αὐτοῖς ἔτι φυλαττομένης; ἡ καὶ νῦν ἔτι νομίζετε τὸν Θεὸν μνησικακήσειν ἡμῖν, ἀν ἐκ τινος παραδόξου μεταβολῆς, μᾶλλον δὲ δικαίας καὶ φρονίμου καὶ δυνατῆς ἐπιστραφῶσι μὲν πρὸς τὴν θείαν ἀγάπην καὶ πατρικὴν οἱ δικαίως παιδευθέντες υἱοί, ἀλλ' οὐκ αὐτίκα γενόμενον ἔλεων τὸν τῆς ἐλευθερίας μόσχον θύσειν ἡμῖν καὶ ταῖς στολαῖς κοσμήσειν ταῖς πρώταις; Ἡ [εἰ] μὲν δουλεία τῶν ἐξωθεν πολεμίων ἐπηκολούθει δικαίως τῷ γενέσθαι καθάπαξ δούλους τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς, [ἂν] ἀποσεισάμενοι πάλιν ζυγὸν τοῖς θεοῖς νόμοις ὑποταγώμεν, τῷ ζυγῷ τῶν ἀδελῶν βαρβάρων ἐγκαταλειφθησόμεθα δουλείας, ὃ πόρρω τῆς θείας ἀγαθότητος ὁμοῦ καὶ δικαιοσύνης προδήλως ἂν εἴη;...» (*). Ἰσχυρίζεται δηλαδὴ ὁ πατριάρχης καὶ ἐθνάρχης, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἐπιβάλλει εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἄρῃ τὴν τιμωρίαν τῆς δουλείας ὑπὸ τοὺς Τούρκους, ἐὰν τὸ Γένος ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, ἐξ ἧς ἐξέκλινεν, καὶ ὅτι ἡ ἐμμονὴ εἰς τὴν ἀμαρτίαν παρατείνει τὴν κατάστασιν τῆς δουλείας. Ἡθικὰ λοιπὸν εἶναι κατὰ τὸν Γεννάδιον τὰ αἵτια τῆς υποδουλώσεως καὶ ἡ ἀνάνηψις θὰ σώσῃ τοὺς Ἕλληνας, ἀνάνηψις εἰς τὴν ὁποίαν κυριώτεροι συντελεσται θὰ εἶναι οἱ κληρικοί: «Ὅθεν εἰ μέλλει ποτὲ τὸ δέλαιον ἡμῶν γένος τὸν ἥλιον εὐτυχέστερον ὄραν αὐτοῖς ἐπιλάμποντα, ἐξ ἡμῶν αὐθις τῶν ἱερωμένων καὶ μοναχῶν ἀνατεῖλαι δὴ τῆς πνευματικῆς ὕψους ἀρχήν, ἐρωμέτως καὶ μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς τὴν τοιαύτην ἀναλαβομένων προαίρεσιν, καὶ πολλὴ ἐλπίς ἐστὶν ἐπὶ τῇ θείᾳ φιλανθρωπίᾳ τὸ γένος ἡμῶν ἅπαν παντοίως ἀναρρυσθῆσεσθαι...» (*). Καὶ περαιτέρω λέγει συγκεκλιμένος ὁ ἱερὸς πατριάρχης περὶ τοῦ Χριστοῦ «ἡμῶν (δὲ) ὀδυρομένων ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ Γένους οὐκ ἐπακούσεται, ἀξίων ὄντων καὶ σιγῶντων εἰσακουσθῆναι;» (*). Ταῦτα δ' ἐλέγοντο ἐνῷ ἀκόμῃ ἑλληνικὸς ἦτο ὁ Μυστράς καὶ ἡ Τραπεζοῦς, καὶ ὁ Μωάμεθ ἤδρευεν ἐν Ἀδριανουπόλει.

Ἰδοὺ λοιπὸν διαψεύδων τοὺς ἐπικριτὰς τοῦ ὁ Γεννάδιος ἐκ τοῦ τάφου. Ποία ἔμως ὑπῆρξεν ἡ εἰς τὰ ὄρη τῶν Σερρῶν, εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, θλίψις καὶ θαραθυμία ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῆς ἐλευθερίας ἄλλοτε ἐν Κωνίᾳ ζῶντος, ἀπλῶς ἀναφέρω. Θὰ ἀνελευσόμεθα εἰς δάκρυα ἐὰν εἴχομεν καιρὸν ν' ἀναγνώσωμεν τὸ κείμενον τοῦτο. Καὶ δὲν

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΙΝ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ (*)

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου διαβιβάζει τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας διὰ τὰ περαιτέρω.

Περ. Γ'

Ἀριθ. 2149

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου

Πρὸς τὸ τῆς Θρησκείας

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3829 πρόσκλησιν τοῦ Ὑπουργείου αὐτοῦ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου θεωρῶν τὰ δίκαια τοῦ σεβασμοπανιερωτάτου ἀγίου Π. Πατρῶν, διώρησεν ἐπταμελῆ ἐπιτροπὴν, ἥτις θεωρήσασα τὸ πρᾶγμα ἐσκεμμένως ἐπέφερε τὴν κατὰ τοῦτου δικαίαν ἀπόφασίν της. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ διὰ τοῦ Ὑπουργείου αὐτοῦ διευθύνθη πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ ἐπάναγκες καὶ ἡ ἐκτέλεσις παρ' αὐτοῦ γεννηθήσεται.

Ὅθεν προσκαλεῖται τὸ τῆς Θρησκείας νὰ διευθύνῃ αὐτὴν...πρὸς...

εἶναι ἀπλήρῃ τοῦ συγγραφέως τῆς ὁδύνης ἑκφρασις, ἀλλὰ τοῦ δουλεύοντος καὶ ἐκπεσόντος Γένους ἡ ἀκουμένη οἰμωγή. Καθ' ὃν χρόνον ἐγράφοντο οἱ θρήνοι ἐκεῖνοι, τὰ προπύργια τῆς Τραπεζούντος καὶ τοῦ Μυστρά εἶχον ἤδη περιέλθει εἰς τοὺς Τούρκους.

Εἰς τὴν Ἱστορίαν αἱ μεγάλαι μορφαὶ πρέπει νὰ ἀτενίζωνται ὄχι τόσο μετὰ διὰθεσιν κριτικῆς, ὅσον μετὰ διὰθεσιν κατανοήσεως καὶ ἐρμηνείας. Οἱ φιλόλογοι δὲν εἴμεθα δικασταί, ὁ ὑπέρτατος Κριτὴς εἶναι δι' ἡμᾶς ὁ τοῦ ὅλου σύμπαντος κρατῶν τὰ νήματα καὶ διευθύνων τὰς τύχας. Ἡμεῖς δυνάμεθα κάποτε κατ' ἀνθρώπον ν' ἀνερευνώμεν τὰς αἰτίας καὶ νὰ ἐρμηνεύωμεν τὰ γεγονότα. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν βοηθοῦν ἡμᾶς ἡ γνώσις τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς ψυχολογίας της καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἧς εἰργάσθησαν οἱ τότε δράσαντες. Βοηθεῖ ἀκόμῃ καὶ τῶν πραγμάτων ἡ ἐκδασίς, πρὸς τὴν ὁποίαν πᾶν τὸ προὑπάρξαν κρίνεται. Καὶ ἡ ἐκδασίς τῆς δουλείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους εἴμεθα ἡμεῖς, ὁ κρατικὸς καὶ πνευματικὸς Νέος Ἑλληνισμός. Εἶναι, ἀρά γε, δύσκολον νὰ ἀναλογισθῶμεν τί θὰ ἤμεθα, πόσον διάφοροι θὰ ὑπῆρχομεν, ἐὰν ὑπῆρχομεν, ἐὰν ἔλλαιπον αἱ μορφαὶ καὶ οἱ ἀγῶνες ἀνδρῶν, οἷος ὁ Ἰωσήφ Βρυέννιος, ὁ Μάρκος Ἐφέσου καὶ ὁ Γεννάδιος Σχολάριος; Δὲν εἶναι, ἀρά γε, ἱκανὴ των μεγάλων ἀγῶνων των δικαίωσις ἡ σημερινὴ ὑπαρξίς τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἐτοίμου καὶ πάλιν νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ τῶν παραδεδομένων, ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του; Ἄν ναι, ἔστω σεβαστὴ καὶ αἰωνία των ἀοιδίμων καὶ ἀγίων ἐκεῖνων ἀνδρῶν ἡ ἀνάμνησις καὶ ἐν μακαριστοῖς ἡ τοῦ Γεωργίου Σχολαρίου, τοῦ καὶ οἰκουμένου πατριάρχου Γενναδίου ἡ μνήμη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

1. Γενναδίου Σχολαρίου, Oeuvres Complètes I, 1928 179, 23 εἰς.

2. Αὐτόθι.

3. Αὐτόθι.

4. Αὐτόθι I σ. 182, 15 εἰς.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 266.

Τῇ 14ῃ Ἰανουαρίου 1826, ἐν Ναυπλίῳ.

Ἐν ἐλλείψει ὑπουργοῦ
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Α. Μιλτιάδης

Τ. Σ.

Ὁπισθεν τοῦ ἐγγράφου :

« Ἀριθ. 3918, πρόσκλησις τοῦ ὑπουργείου τοῦ Δικαίου ».

Ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὑπουργὸς Ἰωνᾶς, διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου, γνωστοποιεῖ τὰς ἐνεργείας τοῦ ὑπουργείου αὐτοῦ καὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ Δικαίου, εἰς τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Ἀριθ. 3926

Πρὸς τὸ Σον Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ὁ πανιερ. ἅγιος Π. Πατρὼν ἀννέχθη δι' ἀναφορὰς του, ὡς ἐκκλησιαστικός, πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, δι' ἣν εἶχε διαφορὰν μετὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ποτὲ Νικολέτου Σοφianoπούλου, Σωποτινοῦ.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ὡς οὖσαν τὴν διαφορὰν αὐτὴν τὴν ἐγκληματικὴν τὴν διεύθυνε πρὸς τὸ τοῦ Δικαίου.

Τὸ τοῦ Δικαίου διώρισε περὶ αὐτῆς ἐπταμελὴ ἐπιτροπὴν, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις διευθύνθη πρὸς τὸ τοῦ Δικαίου. Αὐτὸ ἐπιβεβαιώσαν τὰ ἐγγράφα τῆς ἀποφάσεως διηύθυνεν ἀντίγραφα αὐτῶν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο τῆς Θρησκείας.

Τοῦτο λοιπὸν καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν τοῦ Σοῦ τούτου Σώματος καὶ τούτων ἀντίγραφα καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3769 ἀναφορᾶς τοῦ ἁγίου παλαιῶν Πατρῶν, καταχωρισθείσης εἰς τὰ ἀρχεῖα καὶ γνωμοδοτεῖ ὅπως τὸ Σον τοῦτο Σῶμα διατάξῃ ἐνθ' ἀνήκει, διὰ νὰ τελειοποιηθῇ ἐνεργηθεῖσα ἡ τῆς ἐπιτροπῆς αὕτη ἀπόφασις.

Τῇ 15ῃ Ἰανουαρίου 1826, ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Θρησκείας
† Δαμαλᾶς Ἰωνᾶς (†)
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Ἰωάσαφ Βυζάντιος

1. Κατήγετο ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν καὶ πῖθα νῶς ἐκ Σουδενῶν, διότι οἰκογενειακὰ αὐτοῦ ἐνθύμια ἔχουσι τινὲς ἐκ Σουδενῶν καταγόμενοι καὶ εὐρισκόμενοι ἐν Ἀμερικῇ, ὡς ἐγράφη ἔμοι πρό ἑτῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Νέῳ Ὑόρκῃ διαμένοντος καὶ ἐκ Σουδενῶν καταγόμενου, Γεωργίου Α. Σπανοῦ ἢ Σπανοπούλου. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἦτο μοναχὸς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου.

Ἐπὶ καλλιτεχνικῶς γεγραμμένης θ. Λειτουργίας, τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ταξιαρχῶν Αἰγίου, καὶ δι' ἐπιχρῶσαν γραμμάτων, ἀναγινώσκωμεν :

† ἡ παροῦσα δέλτος ὑπάρχει κάμου Ἰωνᾶ θύτου.

Διὰ γραμμάτων δὲ συνήθους μελάνης τὰ ἑξῆς :

† ἡ παροῦσα λειτουργία, ὑπάρχει κάμου Ἰωνᾶ ἱερομονάχου τοῦ ἐκ πελοποννήσου, ἐκ χώρας σουδενᾶς, καὶ ἀφιερῶται ἐν τῷ μοναστηρίῳ, τῶν πανμεγείστων ταξιαρχῶν, πλησίον ἐν τῷ ὄρει κλοκοῦ, διὰ ψυχικὴν σωτηρίαν, καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχέσθαι ὑπὲρ ἡμῶν. ἔτους ἀρχῇ (=1643) ἐν μηνὶ ἰουλίῳ κθ.

Μεταξὺ τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ Ἰωνᾶ τοῦ, ἐκ Σουδενῶν, ἱερομονάχου ὑπάρχει συγγένεια ; Τὸ μέλλον πιθανὸς νὰ δείξῃ.

Ὁ Δαμαλῶν Ἰωνᾶς ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1765 καὶ ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Δαμαλῶν κατὰ τὸ ἔτος 1801. Βραδύτερον ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἠλείας (1833), καὶ Ἀρχιεπίσκοπος (1852-54) Κορινθίας. Ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1853.

Ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις ἱερᾶς Μονῆς

Τὸ ἐπόμενον ἐγγράφον δὲν φέρει τὰς ὑπογραφὰς οὔτε τοῦ ὑπουργοῦ οὔτε τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως. Ἐγράφη μίαν ἡμέραν βραδύτερον τοῦ προηγουμένου. ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

Ἀριθ. 3919

Πρὸς

τὸν πανιεροσεβασμιώτατον ἅγιον Παλαιῶν Πατρῶν κ. Γερμανόν

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2148 διηύθυνε πρὸς τοῦτο ἀντίγραφα τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς ἥτις ἐθεώρησε τὴν μεταξὺ τῆς πανιεροσεβασμιότητος Σας καὶ τῶν κληρονόμων τοῦ ποτὲ Νικολάου Σοφianoπούλου διαφορὰν. Τὸ δὲ ὑπουργεῖον τοῦτο κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην τάξιν χθὲς διηύθυνεν ἀντίγραφο τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς ταύτης πρὸς τὸ Σον ἐκτελεστικὸν Σῶμα διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα τῶν δικαιωμάτων Σας πρὸς δὲ καὶ ἀντίγραφο τῆς ἀναφορᾶς Σας. Ἐμπερικλείονται λοιπὸν ἀντίγραφα τῆς ἀποφάσεως τῶν λοιπῶν ἀνακαλύψεων τῆς διαφορᾶς Σας, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τούτου, καὶ διευθύνονται πρὸς τὴν πανιεροσεβασμιότητά Σας πρὸς γνωστοποίησίν Σας.

Τῇ 16ῃ Ἰανουαρίου 1826 ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Θρησκείας
Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Διὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ ἐγγράφου τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Θρησκείας ἐντέλλεται τὸ Ἐπαρχεῖον Καλαβρυτῶν ὅπως ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἁγίου Π. Πατρῶν.

Πετράκη, δεξιόθεν τῷ εἰσερχομένῳ, καὶ κάτωθεν τῶν στασιδίων, εὐρίσκεται μαρμαρίνη πλάξ. Εὐρέθη τῇ ὑποδείξει τοῦ ἑμοῦ μαθητοῦ κ. Εὐσεβίου Μπιλάλη, ἀρχιμανδρίτου. Ἐπὶ τῆς πλακὸς ἔχουν χαραχθῇ τὰ ἑξῆς :

†

ΕΝΤΑΥΘΑ ΚΕΙΝΤΑΙ ΤΑ ΟΣΤΑ ΤΟΥ ΛΟΙΔΙΜΟΥ ΠΡΩΗΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΑΜΑΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤ' ΤΑΥΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΙΩΝΑ ΚΟΙΜΗΘΕΝΤΟΣ ΕΝ ΚΥΡΙΩ ΤΩ 1853 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 29 ΑΝΑΚΟΜΙΣΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΑΠΟΤΕΘΕΝΤΑ ΩΣΕ ΤΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1888.

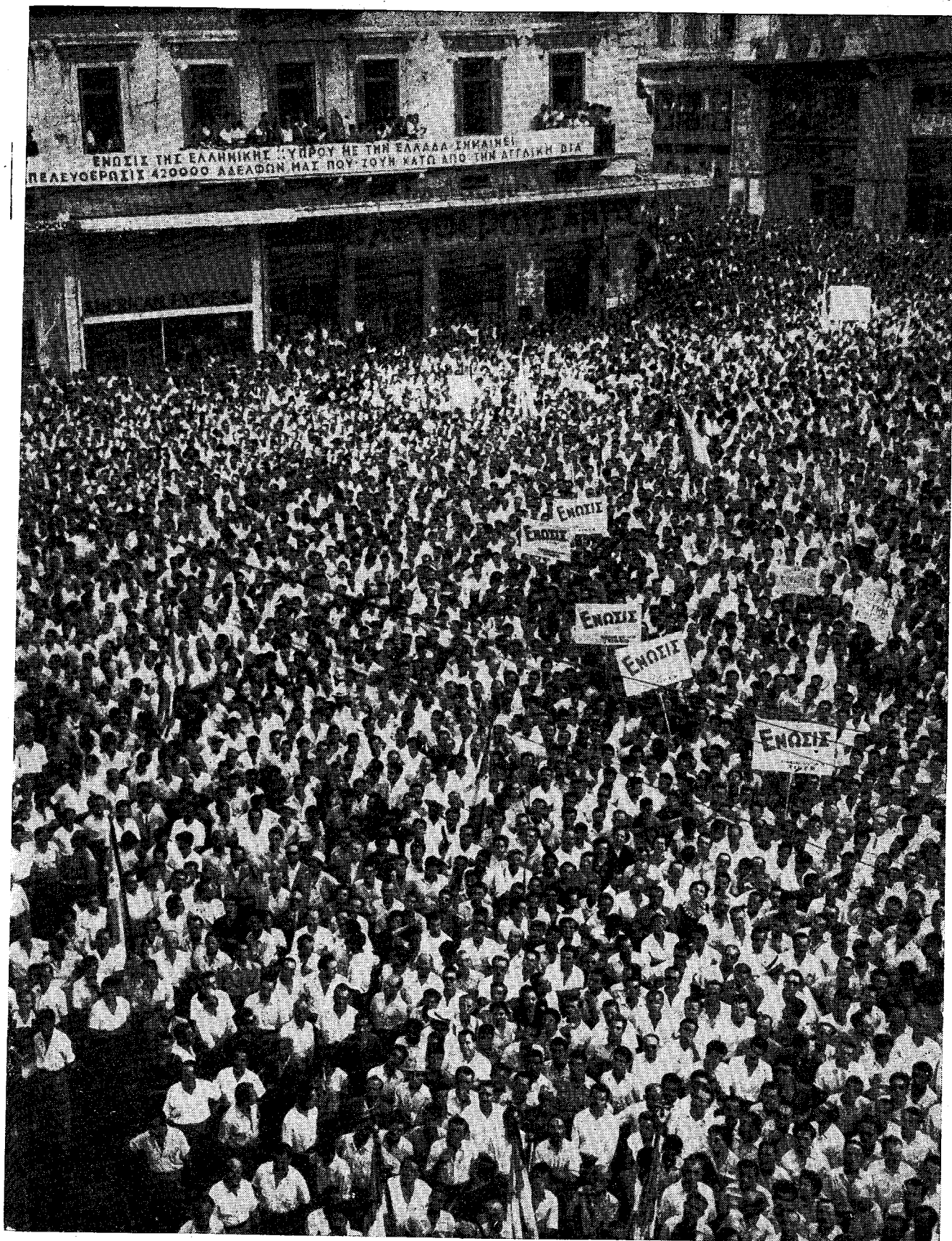
ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ

Ἐν συνεχείᾳ γράφονται καὶ τὰ ἐπόμενα.

ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΝΤΑΙ ΤΑ ΟΣΤΑ ΙΩΣΗΦ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΓΥΘΕΙΟΥ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΝ ΕΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΟΙΣ ΑΠΟΔΗΜΗΣΑΝΤΟΣ ΔΕ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 16ῃ ΜΑΪΟΥ 1873.

Ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς στενῆς συγγενείας τῶν δύο Ἀρχιερέων ἐγένετο καὶ ὁ κοινὸς τάφος αὐτῶν.

Βλέπε σύντομον βιογραφίαν αὐτοῦ ὑπ' ἑμοῦ, «Καλαβρυτὰ», ἔτος 1931 φύλ. 173, «Ἱερὸς Σύνδεσμος» ἔτος 1917, ἀριθ. φύλ. 281, σελ. 11, ὑπὸ Παρθενίου Πολάκη, Βασιλείου Ἀτέση, ἐπισκόπου Ταλαντίου, μετέπειτα Μητροπολίτου Λήμνου, «Ἐπίτομος ἐπισκοπικὴ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τόμ. Α' σελ. 31, 61, 73, 150, 161 καὶ ἑξῆς, «Ἐκκλησία» ἔτ. 1953, Μαρτίου 15ῃ ὑποσημειώσιν, ἐνθα δημοσιεύεται ἐπιστολὴ, συγγενοῦς αὐτοῦ, ἐξ Ἀμερικῆς. Νικολ. Βέη, Κατάλογος χειρογράφων Μονῆς Μεγάλου Σπηλαίου, κώδικες ὑπ' ἀριθ. 77, 168, 179, 191, 203, 281, 292, ἐνθα, εἰς τὰς σημειώσεις, γίνεται λόγος περὶ Ἰωνᾶ (ἔτ. 1779) προηγουμένου τῆς ἀνω Μονῆς. Προβλ. καὶ, Καλαβρυτινὴ Ἐπετηρίς, ὑπὸ Γεωργίου Παπανδρέου, γυμνασιάρχου, σελ. 96, 99 καὶ 317.

Μία εικών της παλαικής συγκεντρώσεως των Ἀθηνῶν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος, τὴν 20ὴν Αὐγούστου 1954, ἐν ἣ τα πλῆθη τῶν διαδηλωτῶν ἀκούουν τὸν λόγον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου

'Αριθ. 3953

Πρὸς τὸ ἐπαρχεῖον Καλαβρυτίων

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 16270 διαταγὴν τοῦ Σοῦ ἐκτελεστικοῦ Σώματος, τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο συμφώνως μὲ τὸ τοῦ Δικαίου, διατάττει τὸ ἐπαρχεῖον αὐτὸ νὰ ἐνεργήσῃ καθ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἔκτασιν ν' ἀποζημιωθῇ ὁ ἅγιος Π. Πατρῶν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τοῦ ποτὲ Νικολέτου Σοφianoπούλου, Σωποτινοῦ, κατὰ τὰ διευθυνόμενα ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου πρὸς τὸ ἐπαρχεῖον αὐτὸ περὶ τῆς ὕλικῆς αὐτοῦ διαφορᾶς τῆς οἰκίας ἀποφάσεως τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἄλλων... γραμμάτων... πρακτικά, ν' ἀναφέρῃ ἐπομένως καὶ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο τῆς Θρησκείας.

Τῇ 19ῃ Ἰανουαρίου 1826, ἐν Ναυπλίῳ

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Θρησκείας

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Ἰωάσαφ Βυζάντιος

Ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου καταφαίνεται ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Νικολέτου, ἐδέχθη, διὰ τοῦ Ἀσημάκη Σοφianoπούλου, «νὰ ἀποπληρώσῃ τὴν αὐτοῦ σεβασμιότητα Παλαιῶν Πατρῶν».

Περίοδος Γ'.

'Αριθ. 3942

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας

Τὸ ἐπαρχεῖον Καλαβρυτίων

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3953 καὶ ἡμέραν 19 τοῦ λήγοντος διαταγὴ τοῦ ἔξοχου ὑπουργείου τούτου συνοδευομένη μὲ τὰς ἐπιλοίπους ἀναγκαίας διαταγὰς τῆς Σ. Διοικήσεως, καὶ ἀπόφασιν τῆς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ὧσων ὁ ποτὲ Νικολέτος Σοφianoπόπουλος ἐκ Σωποτοῦ ληστρικῶς διήρπασεν ἐπέρση τοῦ σεβασμιωτάτου παλαιῶν Πατρῶν κυρίου Γερμανοῦ, ἐλήφθη κατὰ τὴν 23ην τοῦ ἰδίου.

Τὸ ἐπαρχεῖον τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης πρακτικά του ἐκθέτει κατ' ἔκτασιν διὰ τῆς ἐσωκλειστοῦ ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου, καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ταῦτολογία τῆς ἐπαναλήψεως τούτων περιλαμβάνει ταύτην πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦτο τῆς Θρησκείας καὶ πληροφορηθὲν ὅς συνενωθῇ μὲ τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου καὶ μὲ ὅποιον ἄλλο μέλος τῆς Σ. Διοικήσεως ἀνήκει διὰ τὴν αἰσίον ἀποπεράτωσιν τῆς εἰσπράξεως παρὰ τοῦ κυρίου Ἀσημάκη (†) Σοφianoπούλου αὐταδέλφου τοῦ ποτὲ Νικολέτου κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγγράφον ὑπόσχασιν ἔδωκεν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, τὸ ἀντίγραφον τῆς ὁποίας σὺν τοῖς ἄλλοις εὐρίσκει εἰς τὴν ἐσωκλειστον πρὸς τὸ ἔξοχον ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου ἀναφορὰν.

Ἐν μόνον κρίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβῃ ὅτι ἡ εἰσπράξις τῆς ποσότητος ταύτης εἰς τὴν τωρινὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας γνωρίζει ἀδύνατον νὰ γίνῃ εἰς Σωποτόν.

Ὅθεν ἀν' ἐγκρίνῃ ἡ Σ. Διοίκησις νὰ ὑποχρεωθῇ

1. Ὁ Ἀσημάκης εἶχε δύο υἱούς, τὸν Περικλῆ καὶ τὸν Σταύρον. Ὁ Σταύρος ἀπέκτησε ἰωσαυτῶς δύο τέκνα, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἀσημάχην, ὁ δὲ Περικλῆς τὸν Ἀριστόβουλον.

ὁ εἰς τὰ αὐτόθι ἐρχόμενος κύριος Ἀσημάκης νὰ ἀποπληρώσῃ τὴν αὐτοῦ σεβασμιότητα παλαιῶν Πατρῶν μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον δυνηθῇ κατὰ τὴν ἐγγράφον ὑπόσχασιν του.

Ἔτει 1826 Νο 29 Ἰανουαρίου, ἐν Καλαβρυτίοις

Ἐν ἐλλείψει Ἐπαρχου

Τ. Σ. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γεώργιος Οἰκονόμου

Ὁπισθεν.

«'Αριθ. 3942

Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας
Εἰς Ναύπλιον

Ἐκ τοῦ Ἐπαρχείου τῶν Καλαβρυτίων

'Αριθ. 4136. Ἀναφορὰ ἐπαρχείου τῶν Καλαβρυτίων περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ ἁγίου Παλαιῶν Πατρῶν καὶ κληρονομ. Νικολέτου Σοφianoπούλου, Σωποτινοῦ».

Τὸ ἐπόμενον ἐγγράφον τοῦ Ἐπαρχείου Καλαβρυτίων ἀναφέρει τὰ τῆς κατασχέσεως τῆς περιουσίας τοῦ Νικολέτου.

Τὸ χωρίον Ἀγριδίον, ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἦτο ὁ Ἀδρόνικος Πονήρης ὁ πρόκριτος τοῦ χωρίου, ἀπέχει τοῦ Σωποτοῦ περὶ τὰ 30' τῆς ὥρας, καὶ κεῖται Ν. Δ. αὐτοῦ. Σήμερον τοιαύτη οἰκογένεια δὲν εὐρίσκεται ἐν Ἀγριδίῳ.

Περίοδος Γ'.

'Αριθ. 3937.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τὸ ἔξοχον ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου

Τὸ ἐπαρχεῖον Καλαβρυτίων

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2202 καὶ ἡμέραν 19 τοῦ λήγοντος διαταγὴ ἔξοχου Ὑπουργείου τούτου συνοδευομένη μὲ τὰς ἐπιλοίπους ἀναγκαίας διαταγὰς τῆς Σ. Διοικήσεως, καὶ ἀπόφασιν τῆς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ὧσων ὁ ποτὲ Νικολέτος Σοφianoπόπουλος ἐκ Σωποτοῦ ληστρικῶς διήρπασεν ἐπέρση τοῦ Σεβασμιωτάτου Π. Πατρῶν, κυρίου Γερμανοῦ, ἐλήφθη κατὰ τὴν 23ην τοῦ ἰδίου. Τὸ ἐπαρχεῖον μ' ὅλον ὅπου ὑστερεῖται τὴν διὰ τοῦ χρεώστου ἐκτέλεσιν ἀνάλογον ἐκτελ. δύναμιν Ἀντρίκο τινὰ Πονήριν τὸν Πίκλην πρόκριτον χωρίου Ἀγριδίου μὲ στρατιῶτας εἰς Σωποτὰ καὶ κατὰ τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁδηγίας εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν κληρονόμων τοῦ εἰρημένου Νικολέτου μετὰ τῶν προκριτοδημογερόντων Σωποτῶν, καὶ μ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην τιμότητα καταγράφαντες τὴν ὁποίαν κινητὴν περιουσίαν εὗρον ἐνδον τῆς οἰκίας καὶ ὅσα ἐκτὸς τῆς οἰκίας ζῶα, καὶ ἀκίνητον δηλ. ἀμπελῶνας, καὶ ἀγρούς, τὰ μὲν ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐσφράγισαν τακτικῶς καὶ τιμίως, τὰ δὲ ἐκτὸς ἔθεσαν εἰς ἐγγύησιν τῶν προκριτογερόντων τοῦ χωρίου τούτου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ κυρία Νικολέτενα (†) ἦλθεν ἀπὸ Ναύπλιον ἀσθενής, ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην, ἔλαβον τὸν ἀνήλικον υἱὸν της καὶ θεῖον του Ἀσημάχην Σοφianoπόπουλον ἔφερον εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον συνοδεύον τούτους καὶ ὁ Κύριος Χαράλαμπος Λοντοτσάκης αὐτάδελφος τῆς κυρίας Νικολέτενας. Τρεῖς ὁλόκληρες ἡμέρας βασιανισθὲν τὸ Ἐπαρχεῖον μὲ τοὺς

1. Ἦτο ἀδελφὴ τοῦ διδασκάλου καὶ γραμματέως τοῦ Ἀσημάκη Φωτήλα, Χαράλαμπος Λοντοτσάκης.

ἀνωτέρω εἰρημένους διὰ τὴν εὐκολίαν τοῦ τρόπου περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν διαρπαγέντων κατὰ τὰς διαταγὰς τῆς Σῆς Διοικήσεως, ἀπάντησεν μεγαλοτάτην δυσκολίαν οἰκονομίαν μετρητῶν ἐκ μέρους τῶν κληρονόμων ἐξ αἰτίας τῶν περιστάσεων καὶ ἐπειδὴ ἡ περιουσία τῆς οἰκίας ταύτης κινητὴ καὶ ἀκίνητος εἶναι ἀμέριστος μεταξὺ τῶν αὐταδέλφων καὶ ὅλων τούτων τὰ εἰσερχόμενα καὶ ἐξερχόμενα εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην ἦσαν καὶ...μέχρι τῆς σήμερον ὁ κύριος Ἀσημάκης Σοφιανόπουλος αὐτάδελφος τοῦ ποτὲ Νικολέτου (¹) ὡς κεφαλὴ τῆς οἰκίας ταύτης, βλέπων, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν διαρπαγέντων (ὡς ἀποφασισθέντα παρὰ μιᾶς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς σεβασμίων καὶ εὐσυνειδήτων ὑποκειμένων καὶ παρὰ τῆς Σῆς Διοικήσεως ἐπικυρωθέντα) διὰ νὰ ἀπαντήσῃ τὰ εἰς τὸ ἐξῆς περιττὰ ἔξοδα, τῆς ὁποίας τὸ Ἐπαρχεῖον ἀπεφάσισε νὰ πέμψῃ εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην ἐκτελ. δυνάμεως, ἀναδεχθεὶς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ποσότητος ταύτης μ' ἐγγραφόν του ἔρχεται πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Π. Πατρῶν νὰ συνομιλήσῃ τὴν εὐκολίαν τῆς ἐξοικονομήσεως τῶν ζητουμένων μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον δυνήθῃ.

Τὸ Ἐπαρχεῖον λαμβάνον τὴν τόλμην, γνωστοποιεῖ τὴν Σὴν Διοίκησιν, ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εἰς Σοπωτᾶ (²) σήμερον νὰ ἐξοικονομηθῇ ἀπὸ μετρητᾶ, ἡ ποσότης αὕτη τῶν διαρπαγέντων εἶναι ἀδύνατον ἐκ τούτου, ἂν καὶ ἡ περιουσία, διατάξῃ ἡ Σὴ Διοίκησις νὰ πωληθῇ δὲν δίδει τινὰς ὁβολοὺς εἰς τοιαύτην ἐποχὴν ὅθεν ἀνάγκη νὰ βιασθῇ ὁ κύριος Ἀσημάκης νὰ τὰ οἰκονομήσῃ εἰς Ναύπλιον (³) ὅπου καὶ φίλους ἔχει καὶ γνωρίμους καὶ ὑποκείμενα εὐκατάστατα τῆς πατρίδος του δύναται νὰ εὔρῃ νὰ τὸν δανήσωσιν.

Περικλείοντες ἀντίγραφα, τοῦ ὑποσχετικοῦ του, τῆς ἀναφορᾶς τοῦ διορισθέντος Ἀνδρῖκου Πονήρι καὶ προκριτοδημογερόντων καὶ κατάλογον τῆς εὔρεθείσης περιουσίας ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας, καθὼς καὶ ἡ οἰκογένεια αὕτη πρὸ καιροῦ τὰ πράγματά των ἔχουσι ἀσφαλισμένα εἰς τὰ ὁποῖα μέρη ἐδυνήθη ὁ καθ' εἷς δὲν ἐνέκρινε τὸ ἐπαρχεῖον νὰ ἐκταθῇ περισσότερον εἰς ἐρευναν τῆς περιουσίας.

Ταῦτα κατὰ χρέος γνωστοποιεῖ τὴν Σὴν Διοίκησιν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ἃς ἀποφασίσῃ ὅ,τι εὐδοκήσῃ.

1826 τῇ 29 Ἰανουαρίου

ἐν Καλαβρύτοις

Τ. Σ.

Ἐν ἐλλείψει τοῦ Ἐπαρχοῦ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Γεώργιος Οἰκονόμου

1. Ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Νικολέτου ὠνομάζετο Παναγιώτης καὶ ὡς ἱατρὸς προσέφερε πολλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος. Ἦτο σύμβουλος τοῦ Κωλέττη.

2. Γράφει τὸ ἐγγράφον εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὥς λόγῳ τῶν δύο συνοικιῶν, τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

3. Οἱ Σοφιανόπουλοι εἶχον κτήματα εἰς μεγάλας ἐκτάσεις «τσιφλίκια» καθ' ὅλον τὸν νομὸν Ἀχαΐας, καὶ εἶχον γνωρίμους καὶ «πίστιν» ὅχι μόνον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ των, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Ναυπλίου, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ παρόντος ἐγγράφου.

Ἐν τῷ ἐπομένῳ ἐγγράφῳ ὁ πρόκριτος τοῦ χωρίου Ἀγριδίου—Ἀροανίας, γνωστοποιεῖ εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον Καλαβρύτων, τὴν κατάσχεσιν τῆς περιουσίας τοῦ Νικολέτου. Ἴσως ἡ ἡμερομηνία τοῦ ἐγγράφου τοῦ Ἀντρίκου Πονήρι, προηγουμένη κατὰ τρεῖς ἡμέρας τοῦ ἐγγράφου τῶν προκριτῶν Σοπωτοῦ, νὰ εἶναι ἡμερομηνία τῆς κατασχέσεως.

Κύριε Ἐπαρχε προσκυνῶ

1826 γεναρίου 26 Σωποτόν

καὶ σοὶ φανερώω ὅτι κατὰ τὰς διαταγὰς δὲν ἐλείψαμεν ἐξάρτης ἤρθαμεν στοῦ μακαρίτου Νικολέτου τὸ ὁσπῆτιον καὶ ἀμέσως ἐψάξαμεν εἰς τὸ ὁσπῆτιον καὶ ὅτι ἡῦραμεν τὸ ἐκάμαμε καταγραφὴν συντροφευμένην μὲ προκριτογέροντας. Ὅμως τὸ σπῆτι ἀδειον μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ καθ' ἓνας ὅτι καὶ ἂν ἔχῃ βέβαια, ὅτι τὸ ἔχομεν εἰς τόπους κρυμμένον, ὅμως ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον οἰκοκύριον δὲν ἠξεύρει. Διὰ τὴν Νικολέτενα ἂν ἦτο ὑγιὴς βέβαια ἐρχότουνα, ὅμως εἶναι ἄρρωστη. Ἰδοὺ ἔρχεται ὁ κύρ Ἀσημάκης μαζὺ μὲ τὸν κύρ Χαράλάμπην μὲ τὸν υἱὸν τοῦ μακαρίτου. Διὰ δὲ τὰ ὅσα πράγματα ἡῦραμεν τὰ ἐσφραγίσσαμεν παρὰ δύο ὄντάδες ἀδειανοὺς ἀφήσαμεν καὶ κάθεται ἡ φαμηλιά τους. Μένω ξαναπροσκυνῶντας Σας.

Ὁ πατριώτης

Ἀντρίκος Πονήρης

1826 τῇ 29

Ἰανουαρίου ἐν Καλαβρύτοις

Τὸ ἐπόμενον ἐγγράφον εἶναι κατάλογος τῶν κατασχεθέντων. Ὡς καὶ ἐν τῷ ἐγγράφῳ ὁμολογεῖται, ἡ οἰκογένεια δὲν εἶχε μόνον τὰ ἐν τῷ κατασχετηρίῳ ἀναγραφόμενα. Ἡ οἰκογένεια εἶχε καὶ ἄλλα πολλὰ κινητὰ τὰ ὁποῖα ἀπεκρύβησαν εἰς συγγενικὰς ἢ φιλικὰς οἰκίας, ὡς συνήθως γίνεται εἰς τοιαύτας περιστάσεις.

Ἐκ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ ἀναφερομένων καταφαίνεται ὅτι ὁ Νικολέτος ἦτο οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος.

Κατάλογος τῶν ὧν πραγμάτων εὗρισκομένων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μακαρίτου Νικ. καὶ αὐταδέλφου Ἀσιμάκη Σοφιανοπούλου.

Ἀραπόσιτος εἰς τὸ ἀμπάρι (¹) Μισάδια (²) 10 δέκα.

ἔτερον ἀραπ. εἰς τοὺς ὄντάδες (³) μισάδια 20 εἴκοσι.

δύω (2) κασέλες (⁴) ἄδειες.

δέκα πέντε (15) ὀκάδες χάλκωμα.

μία (1) ζυγὶ σίδερα μουλαρίσια

ἓνα (1) μπρικολέγενο

τρία (3) βαγένια (⁵) ἄδια

1. Μέρους ἐναποθηκεύσεως σιτηρῶν, κοινῶς κασόνι, ὅπερ ἔχει 2-3 ἀμπάρια—διαμερίσματα.

2. Μέτρον σιτηρῶν=15 ὀκάδων.

3. Λέξις τουρκικὴ, Ὀδᾶ—θάλαμος, δωμάτιον, στρατών. Ἐν τῇ Μονῇ τῶν Νεζερώων καὶ εἰς τὸ ΝΑ μέρος, εὗρίσκονται ὄντάδες, καὶ χρησιμοποιοῦνται ὡς ἀποθήκαι καὶ διὰ τὰ ζῶα.

4. Κασέλλα, ἐκ τῆς λέξεως κάσα=κιβώτιον χρησιμεύον ὡς ἱματιοθήκη.

5. Βαγένι=βυτίον, δοχεῖον, βουταί. Χρησιμεύει πρὸς ἐναποθήκευσιν οἴνου.

μία (1) κάδη (¹)
 τρία (3) πληθάρια (²)
 ένα (1) μολάρι
 ένα (1) ἐργαστήρι εἰς τὴν παναγίαν (³) κοντὰ
 ἐν (1) ἄλλογον
 ἑκατὸν (100) πρόβατα
 δύο (2) βόδια
 τριάντα (30) στρέμματα ἀμπέλια
 τριάντα (30) στρέμματα ποτιστικά
 σαράντα (40) χωράφια ξερικά
 σπήτια μετὰ τὴν περιοχὴ τους καλά.
 στήν Χόβολη (⁴) ἐν καίμενο (⁵).

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
 Γεώργιος Οἰκονόμου
 Οἱ πρόκριτοι τοῦ Σωποτοῦ
 Οἰκονόμος Λεοντοτζίκιος
 Πρωτόπυπας (⁶) Γ. Οἰκονόμου
 Ἀναγνώστης Γζακίρης

1826 τῇ 29 Ἰανουαρίου
 ἐν Καλαβρύτοις

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία τοῦ Νικολέτου κατα-
 φαίνεται σαφῶς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου. Τὰ μνη-
 μονευόμενα—δεχόμενοι τὰ «σαράντα Ν. 40 χωράφια
 ξερικά», ὡς τεσσαράκοντα στρέμματα—ἑκατὸν στρέμ-
 ματα καλλιεργήσιμον γῆς, καὶ μόνον, μαρτυροῦν τὴν
 ἀνθηρότητα τὴν οἰκονομικὴν τῆς οἰκογενείας. Δὲν
 ἐπιέζετο λοιπὸν οἰκονομικῶς ὁ Νικολέτος πρὸς ἀρπα-
 γὴν τῶν τοῦ Γερμανοῦ. Ἡ ἀρπαγὴ τῶν κινήτων τοῦ
 Πατρὸν Γερμανοῦ, ἐγίνε, τῇ ἀνοχῇ βεβαίως τοῦ Νι-

1. Κάδη=ξύλινον δοχεῖον ἀρκετὰ μέγα πρὸς προσωρι-
 νὴν ἐναποθήκευσιν γλεύκους ἢ οἴνου.

2. Χρησιμεύουν πρὸς ἐναποθήκευσιν τοῦ ἐλαίου.

3. Παρὰ τὸν σημερινὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας
 καὶ τὴν σημερινὴν ἀγορὰν τοῦ Σωποτοῦ. Ἴσως ἦτο ἐργα-
 στήριον ἐπιδιορθώσεως ὁπλων, κοινῶς ντουφεξίτικο.

4. Χωρίον καίμενον πρὸς νότον τοῦ Σωποτοῦ, ἀπέχον
 περὶ τὴν μίαν ὥραν. Ἐκεῖ ἦσαν τὰ περισσότερα καὶ γό-
 νιμα κτήματα τῶν Σωποτινῶν. Πρὸ τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ
 τῆς ἁγίας Τριάδος, ἦτο ὁ συνοικισμὸς «τῶν Σωποτιανῶν».
 Ἦδη εὐρίσκονται τὰ ἐρείπια τούτων. Εἰς τὴν Χόβολην
 ἀσφαλῶς ἦσαν καὶ τὰ μνημονευόμενα «τριάντα στρέμματα
 ποτιστικά». Τινὲς τῶν καλλιεργητῶν καὶ τὸν χειμῶνα ἔμε-
 νον εἰς τὰ ἐκεῖ καλύβια (λινούς) πρὸς παρακολούθησιν τῆς
 καλλιεργείας τῶν μεγάλων ἐκτάσεών των.

5. Ἴσως ἂν ἐπιτροπώθη ὑπὸ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ
 ἱμβραῆμ, ἢ νὰ ἐκάη ὑπὸ τῶν «κλεφτῶν», ὡς ἐκάη καὶ τὸ
 πατρικὸν τοῦ Γιαννάκη Γζακίρη, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπεσκέυα-
 σθη καὶ ἡγοράσθη ὑπὸ τῶν ἀνεψιῶν του Ἀναγνώστη Στα-
 θάκη καὶ Παναγιωτάκη Γζακίρη. Βλέπε σχετικὸν ἐγγρα-
 φον, «Ἐφημερίς Καλαβρυτινῶν» 22ας Ὀκτωβρίου 1935.

6. Εἰς εὐαγγέλιον, ἀκέφαλον καὶ κολοβόν, τοῦ ἐν Λε-
 σινῷ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, εὐρίσκουμεν γεγραμ-
 μένα τὰ ἐπόμενα: «Τὸ παρὸν θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον
 τὸ ἐδόσθαι ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι, τοῦ πα-
 παγγελλῆ εἰς χωρεῖον Ντεσινόν, διὰ ψυχικὴν σωτηρίαν
 τῶν γονέων μας καὶ εἶναι εἰς χάρος νὰ μνημονεύη αὐτὰ
 τὰ ὀνόματα. Πανάγου καὶ Ἰωάννου τῶν ἱερέων, διαμάντος
 καὶ τρισευγένους τῶν πρεσβυτέρων, σταύρου, γονέων τέ-
 κνων καὶ ἀδελφῶν αὐτῶν.

αὐγὴ (1813) μηνὶ αὐγούστῳ. ἐν Σωποτῷ.

Ἰωάννης ἱερεὺς ὁ οἰκονόμος, καὶ γεώργιος ὁ πρωτο-
 παπᾶς, τοῦ μακαρίτου οἰκονόμου νήρου». Βλέπε καὶ «Ἐφη-
 μερίς Καλαβρυτινῶν» 17ης Ἰουνίου 1934, ἐνθα δημοσιεύε-
 ται τὸ προικοσύμφωνον τῆς θυγατρὸς τοῦ πρωτοιερέως, Φω-
 τεϊνῆς, μετὰ τοῦ Σταύρου Γζακιροπούλου.

κολέτου, ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἀποσπάσματος.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, ἰδίως, ἡ ἀρ-
 παγὴ ὑπὸ τῶν μὴ πειθαρχούντων στρατιωτῶν ἦτο
 συνήθης, καὶ ἐγίνετο πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἑλλειποῦς
 ὀπλοφορίας τῶν ἢ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν παρου-
 σιαζομένων καθημερινῶν ἀναγκῶν των. Ἀλλὰ καὶ τὰ
 ἱερὰ σκεύη τῶν ἐνοριακῶν καὶ μοναστηριακῶν ναῶν
 τὰ κατὰ τὸ 1822, κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς τοῦ Μι-
 νίστρου τῆς Θρησκείας καὶ ἐπισκόπου Ἀνδρούσης
 Ἰωσήφ, «συναθροισθέντα καὶ κατατεθέντα ἐν τινὶ
 πλοίῳ», ἵνα «μεταβληθῶσιν εἰς νομίσματα διὰ νὰ
 ἐπαρκέσουν εἰς τὰς μεγίστας τῆς πατρίδος χρεῖας»
 δὲν τὰ ἤρπασαν οἱ ναῦται «ἐπὶ λόγῳ ὀφειλομένων
 μισθῶν»; (¹).

Ἀλλὰ μήπως καὶ τοῦ Νικηφόρου Παμπούκη, τοῦ
 διασώζοντος Καλαβρυτινοῦ κληρικοῦ, φιλικοῦ,
 διδασκάλου, καὶ ἀγωνιστοῦ «τὰ εἰς Ἄργος εὐρισκό-
 μενα πράγματα, καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Κάτω
 ἁγίου Γεωργίου, δὲν ἐγίναν λάφυρα καὶ διαρπαγὴ
 τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων»; (²).

Τὸ ἐπόμενον ἐγγράφον εἶναι τὸ τελευταῖον τῆς ἀλ-
 ληλογραφίας τῶν δημοσίων Ἀρχῶν.

Ὁ Γερμανός, ὡς γνωστόν, ἀπελύθη διὰ τῆς με-
 σιτείας τοῦ Λιδωρίκη καὶ ἀπέθανε κατὰ τὴν 31ην
 Μαΐου τοῦ 1826. Ἐκ τῶν ἐγγράφων δὲν φαίνεται
 εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Τὸ ἐγ-
 γραφον εἶναι διαβιβαστικὸν καὶ δὲν μᾶς παρέχει νεώ-
 τερα στοιχεῖα ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς συλλήψεως τοῦ
 Γερμανοῦ.

Ἐχει ὡς ἔπεται :

Περίοδος Γ.

Ἀριθ. 2387

Προσωρινή

Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου

Πρὸς

τὸ τῆς Θρησκείας

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4137 αἴτησιν τοῦ Ὑπουρ-

1. Ἐκκλησιαστικαὶ Σελίδες ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανα-
 στάσεως, ὑπὸ Νικολάου Παν. Παπαδοπούλου. Ἀθῆναι ἐτ.
 1930 σελ. 23-24.

2. Κατάλογος τῶν πραγμάτων ὅπου διὰ λογαριασμὸν
 τοῦ κυρίου Νικηφόρου ἐσυνάξε τὸ Ἐπαρχεῖον Καλαβρύ-
 των ἀπὸ ἐκείνους ὅπου τοῦ τὰ ἤρπασαν :

1: ἐν ζευγάρῳ κουμποῦρες μετὰ τακίμια ἀσημένια.

1: ἐν γιαταγάνι ἀσημένιον.

1: ἐν πιστόλες πέτρα πέτρα καπνισμένες μετὰ χαρμπί (=λέ-
 ξις τουρκ. μαχαιρίδιον διακοσμητικόν) ὅμοιον.

1: ἐν τουφέκι δύκωνον.

1: ἐν ζευγάρῳ παλάσκες ἀσημένιον.

1: ἐν φουσέκῃ ἀσημένιον.

1: ἐν κιάλι.

2: δύο φορεσιεὶς ροῦχα.

1: ἐν δυσσάκι τουζλούκια (λέξις τουρκικὴ=εἶδος περι-
 νημίδων ἐξ ἐριούχου ὑφάσματος).

1825 Ἰανουαρίου 8 Ναύπλιον

Ὁ πρῶν Ἐπαρχος Καλαβρυτῶν

Ἰωάννης Σοῦτζος

Βλέπε καὶ «Ἐφημερίς Καλαβρυτινῶν» 24ης Δεκεμβρίου 1933,
 7ης Ἰανουαρίου 1934, 14 Ἰανουαρίου 1934 καὶ 16ης Αὐ-
 γούστου 1935.

γείου αὐτοῦ, ἀπευθύνοντας πρὸς αὐτὸ ἀντίγραφα ὅλων τῶν ἐκ τοῦ Ἐπαρχείου Καλαβρυτῶν σταλλέντων ἐγγράφων τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν μετὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ποτὲ Νικολέτου Σοφianoπούλου.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1826

Ἐν ἑλλείψει Ὑπουργοῦ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

T. Σ.

A. Μιλτιάδης

*Οπισθεν:

Ἀριθ. 4155. Διεύθυνσις Ὑπουργείου τοῦ Δι-
καίου, διευθύνουσα πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀν-
τίγραφα ἀναφορᾶς ἐπαρχείου Καλαβρυτῶν πρὸς τὸ
τοῦ Δικαίου, ὑποσχετικὸν Ἀσημάκη Σοφianoπούλου,
ἀναφορᾶς Ἀνδρέου Πονήρη πρὸς τὸ αὐτὸ Ἐπαρ-
χεῖον, εἰς κατάλογος τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Νικολέτου
Σοφianoπούλου εὑρεθέντων, τὰ πάντα περὶ τῆς ὑπο-
θέσεως τοῦ ἁγίου Παλαιῶν Πατρῶν, ἣν ἔσχε μετὰ
τῶν κληρονόμων τοῦ διαληφθέντος Νικολέτου.

Αἱ ἀρπαγαί, ὡς ἐγράφη ἀνωτέρω, ἦσαν συνήθεις,
κινούμεναι ἐκ τῶν διαφορῶν ἀναγκῶν τῶν στρατιω-
τῶν, καὶ αὐξανόμεναι, κατ' ἀριθμὸν, κατὰ τὰς εἰσ-
βολὰς τῶν Τούρκων ἢ καὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.
Ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ ὑπέστη, καὶ ἄλ-
λοτε ὁ Γερμανός, ὑπὸ στρατιωτῶν, οὐχὶ βεβαίως τοῦ
Νικολέτου. Τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐπομένῃ
ἐπιστολῇ του. Τὴν δημοσιεύομεν ὡς σχετικὴν μὲ
τὰς συνήθεις ἀρπαγὰς πρὸς ἐνημέρωσιν καὶ κρίσιν
ἀμερόληπτον τῶν μελετητῶν τῆς ἱστορίας τῆς ἐπανα-
στάσεως.

Αἰδεσιμώτατε παπᾶ Ἀνδρέα σὲ εὐχόμεθα (¹)

Τὸ αἷτιον τοῦ παρόντος μας εἶναι νὰ σᾶς φανε-
ρώσωμεν ὅτι μερικὸν πρᾶγμα ὁποῦ αὐτοῦ εἶχομεν,
οἱ καλοὶ πατριῶται μας εἰς τὸν καιρὸν ὅπου ὁ Ἱμ-
πραήμης εἰσέβαλεν εἰς τὴν Καρυταιναν, τὸ ἦρπασαν,
ὅσον τὸ ἰδικόν μου καθὼς καὶ τῆς μακαρίτισσας τῆς
Γερόντισσας καὶ τῶν παιδιῶν τῶν ἀνεψιῶν μου· διὸ
ἅμα λάβητε τὴν παροῦσαν μας, νὰ ὁμιλήσητε πνευ-
ματικῶς μὲ ὁποῖον τρόπον γνωρίζετε διὰ νὰ μᾶς
δοθῇ τὸ πρᾶγμα μας, διότι ἄλλῶς εἴμεθα ἀναγκα-
σμένοι νὰ δώσωμεν ἀναφορὰν εἰς τὴν διοίκησιν καὶ
θέλει σταλθῇ ἐκτελεστικὴ δύναμις, καὶ θέλει τὰ δώ-
σουν μὲ ζημίαν τοὺς τὸ ὁποῖον δὲν τὸ θέλομεν, πρὸς
δὲ τούτοις ὅσα πρᾶγματα μας ἔχουσι χαλασμένα νὰ
τὰ βάλλουν εἰς τὸν τόπον τοὺς καθὼς μερικὰ ὅπου
ἀκούω ὅτι ἐχάλασαν δηλ. ἓνα τζατῆρι(²) τὸ ὁποῖον
εἶχον ἀγορασμένον ἀπὸ τὴν Τριπολιτῖάν, πεντακόσια
γρόσια καὶ τὰ φορτζέρια(³) μου, ὅλ' αὐτὰ παπᾶ Ἀν-
δρέα ἐγὼ δὲν τὰ ἔκλεψα ἀλλὰ τὰ ἔχω ἀποκτήσει μὲ
κόπους καὶ ἰδρώτας καὶ τὰ θέλω, καὶ ἂν παρέλθουν
καὶ χίλιοι χρόνοι, φθάνει μόνον νὰ ὑπάρξῃ ἡ πατρίς,
θὰ τὰ πάρω, καὶ ἂς μὴ τοὺς περνᾷ ἀπὸ τὸν νοῦν ὅτι

Η ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΝΗΠΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤῃ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ (*)

15) Τοῦ ὁσίου Θεογνώστου, ἀκμάσαντος
τὴν ἸΔ' ἑκατονταετηρίδα.

α) Περί πράξεως καὶ θεωρίας καὶ περὶ ἱερωσύ-
νης(¹), κεφ. σς'.

Ἀρχή. «Τότε νόμιζε ἀληθῆ ἔχειν ἀρετὴν ὅταν
πάντων τῶν ἐπὶ γῆς τελείως καταφρονήσῃς...».

Τέλος. «... λατρεύόμενα μὲ προσκυνήσῃ, μετὰ
τῆς ἀχράντου σαρκὸς αὐτοῦ, ἅμα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ
Πνεύματι, ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου στρατιᾶς, καὶ τῶν
ἁγίων ἀπάντων. Ἀμήν».

Τὰ κεφάλαια ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐβδομήκοντα ἐννέα
συμφώνως τῇ ἀκροστιχίδι(²), ἀλλὰ ἐλλείπουν πέντε
τοιαῦτα.

Τὸ κς', διακόπτον τὴν ἀκροστιχίδα, εἶναι παρέμ-
βλητον καὶ συμπίπτει ἀπολύτως μετὰ τοῦ κε' κεφα-
λαίου Ἰωάννου τοῦ Καρπαθίου πρὸς τοὺς ἐν Ἰνδία
μοναχοῦς(³).

Τὰ κεφάλαια εἶναι συμπίλημα ἐκ διαφορῶν συγ-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 270.

1. Αὐτόθι σελ. 499-511.

2. Ἡ ἀκροστιχὶς ἔχει οὕτω: «Τοῖς ὁσιωτάτοις πατράσι
Λαζάρῳ καὶ Βαρλαάμ, θεογνώστου πανευταλῆς, ἀνάξις τοῦ
παντός κόσμου».

3. Φιλοκαλία ε.δ. σελ. 245 πρὸς καὶ P. G. 185.

θὰ ἀδιαφορήσω. Ἐλπίζω λοιπὸν εἰς τὴν ἀξιόητά-
σας(¹), διὸ ἔρρωσθε.

Τῇ α' Ἰανουαρίου, αὐκς (1826), Ναύπλιον

† Πατρῶν Γερμανός, εὐχέτης σου

Ἄλλ' ἵνα λάβῃ ὁ ἀναγνώστης μικρὰν γνῶσιν τῶν
διαδραματιζομένων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ ἐμ-
φυλίου σπαραγμοῦ καὶ μορφώσῃ ἐκ τῆς μελέτης
πάντων τῶν σχετικῶν, ἀμερόληπτον, ὁρθὴν κρίσιν,
ἄρκει νὰ ἀναγράψωμεν ὅτι ὅχι μόνον τοὺς ἀνθρώ-
πους, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκκλησίας ἐγύμνωσαν «τὰ μαζώ-
ματα ἐκεῖνα τῶν στρατιωτῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν
μέλη ἑλληνικά, ἀλλ' ἄλλόφυλοι, ἄλλόθρησκοι καὶ θη-
ρία μᾶλλον» διότι τοὺς «πάντας ἐτυραννοῦσαν, ἐβία-
ζον διὰ χρήματα, ἐβασάνιζον, καὶ δὲν ἀφῆκαν καμ-
μιᾶς γυναικὸς σκουλαρίκια (ἐνώτια) οὔτε κασέλλα
κλειδωμένην», «οἱ βλάσφημοι καὶ κακοήθεις στρα-
τιῶται»(²).

Αὐτὰ ἔγραψεν ὁ ἱστορικὸς Φωτάκος, ἰδὼν καὶ με-
λετήσας τὰ τότε λυπηρὰ γεγονότα. Καὶ δὲν θὰ ἀπε-
μακρύνετο τῆς ἀληθείας, ἐὰν ἔγραψεν ὁ ἱστορικὸς καὶ
ἀμερόληπτος κριτής, ὅτι δημιουργοὶ τῆς ὅλης ὑποθέ-
σεως Γερμανοῦ καὶ Νικολέτου ἦσαν «οἱ κακοήθεις
στρατιῶται», καὶ ὅχι οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ
τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ΝΙΚΟΛ. ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερεὺς

1. Ἀπομνημονεύματα Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ,
ὕπὸ Παπούλα ἔτ. 1900 σελ. 211.

2. Ἰωὺς τσαντήρι (λέξις τουρκικὴ) σκηνή.

3. Φορτζέρι (ἰταλ. forgiere), κιβώτιον, δι' ἐνδύματα
ἰδίως, μπαούλο, κασέλλα.

1. Ὁ Παπᾶ Ἀνδρέας (Σπηλιόπουλος) ἦτο ἱερεὺς καὶ
Νομοφύλαξ ἐν Δημητσάνῃ.

2. Ἀπομνημονεύματα περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστά-
σεως, ὑπὸ Φωτίου Χρυσανθοπούλου ἢ Φωτάκου, τόμ. Α'
σελ. 548.

γραφέων, ἐκ τῆς ἐποχῆς Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, μέχρι τῶν συγχρόνων τοῦ Θεογνώστου. Τὰ κεφάλαια ταῦτα συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ καέντι 162ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας.

16) Φιλοθέου τοῦ Σιναΐτου.

α) Νηπτικά κεφάλαια, μ'. (1).

Ἀρχή. «Ἔστιν ἐν ἡμῖν νοητὸς πόλεμος τοῦ αἰσθητοῦ χαλεπότερος...».

Τέλος. «...πάντες οἱ θέλοντες ζῆν ἐν Χριστῷ ἰησοῦ διωχθήσονται. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας».

Ὁ Φιλόθεος οὗτος εἶναι ἕτερος τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Φιλοθέου τοῦ Κοκκίνου.

Ὁ Γρηγόριος Σιναΐτης συνιστᾷ τὴν μελέτην τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ (2).

Ὁ V. Laurent (3) εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐν λόγῳ κεφαλαίων εἶναι συγγραφεὺς καὶ τοῦ Λόγου «ὅτι τῇ τῆς καρδίας φυλακῇ συμψυλάσσονται καὶ αἱ θεαὶ τοῦ Χριστοῦ ἐντολαί (4).

Γεγονὸς ὡσαύτως τυγχάνει καὶ ἡ ἐν πολλοῖς σύμπτωσις τοῦ α' κεφαλαίου ἐκ τῆς Φιλοκαλίας πρὸς τὸ ἀπόσπασμα τὸ εὐρισκόμενον ἐν τῇ Ἑλλ. Πατρολογία ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀσκητικά τοῦ σοῦ πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου μοναχοῦ μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς βάτου» (5).

Τὰ νηπτικά κεφάλαια συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ καέντι 162ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλ. Πατρολογίας (6).

17) Ἡλία τοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐκδίκου.

α) Ἀνθολόγιον γνωμικῶν φιλοσόφων κεφ. ρθ'.

β) Γνωστικά κεφάλαια ρμ'.

Ἀμφότερα τὰ ἔργα ταῦτα συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 127ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας (7).

Ὁ L. Petit (8) θεωρεῖ ταῦτα ὡς ἔργα Ἰωάννου τοῦ Καρπαθίου, ὁ δὲ S. Sallaville (9) ἀποφαίνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ συνταυτίζεταί ὁ Ἡλίας οὗτος μετὰ τοῦ Ἡλία Κρήτης.

Ἐν τῇ πραγματικότητι ὅμως δὲν φαίνεται ὅτι ὑπάρχει λόγος τῆς συνταυτίσεως τοῦ συγγραφέως μετ' οἰοῦντοτε ἐτέρου γνωστοῦ τοιοῦτου.

18) Θεοφάνους μοναχοῦ.

α) Κλίμαξ (10).

Ἀρχή (πρῶτος στίχος).

«Πρῶτον προσευχὴ καθαρωτάτη πέλει».

Τέλος (τελευταῖος στίχος).

«καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀκαρπίαν ἐκ πάντων».

Ἡ κλίμαξ αὕτη ἀποτελούμενη ἐξ 72 δωδεκασουλ-

λάδων στίχων διαιρεῖται εἰς δέκα βαθμίδας συμπίπτουσας πρὸς τὰς βαθμίδας τὰς ἀπαντώσας ἐν τῷ σοῦ Ἰσαάκ (1) ἐπισκόπῳ Νινευῇ.

Ὁ Θεοφάνης οὗτος τῆς κλίμακος, κατὰ τὸν J. Gouillard δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ δυνηθῇ νὰ συνταυτισθῇ μετὰ τοῦ Θεοφάνους τοῦ Νέου Φιλοσόφου συγγραφέως τοῦ ἔργου Instructions sur le Decalogue (2).

Κατὰ τὸν ἴδιον ἢ ἐν λόγῳ κλίμαξ δὲν εἶναι ἀρχαιότερα τοῦ 14' αἰῶνος.

Ἡ κλίμαξ αὕτη συμπεριελήφθη ἐν τῷ καέντι 162ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας (3).

ΜΕΡΟΣ Β'.

19) Πέτρου τοῦ Δαμασκηνοῦ, χρηματίσαντος ἐπισκόπου Δαμασκού ἐπὶ βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου καὶ ὑποστάντος μαρτυρικὸν θάνατον ὑπὸ τοῦ Οὐαλίδ, υἱοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀράδων Ἰσλήμ (4).

α) Προοίμιον.

β) Περὶ τῶν ἑπτὰ σωματικῶν πράξεων.

γ) Περὶ τῶν δύο ἐντολῶν.

δ) Περὶ τῶν τεσσάρων ἀρετῶν τῆς ψυχῆς.

ε) Περὶ ἐμπράκτου γνώσεως.

ς) Περὶ σωματικῶν ἀρετῶν καὶ ἐργαλείων ψυχῆς.

ζ) Περὶ τηρήσεως νοός.

η) Περὶ φυλακῆς τοῦ οἰκείου θελήματος.

θ) Περὶ τῶν δακτῶν θεωριῶν καὶ γνώσεων.

ι) Περὶ μὴ διαφωνίας τῶν Γραφῶν.

ια) Περὶ διαίρεσεως τῶν δακτῶν θεωριῶν καὶ γνώσεων.

ιβ) Περὶ ταπεινοφροσύνης.

ιγ) Περὶ ἀπαθείας.

ιδ) Περὶ διακρίσεως τῶν ἑπτὰ σωματικῶν πράξεων (5).

Ἀρχή (α-ιδ). Πολλῶν καὶ μεγάλων κατὰ χάριν ἀξιωθεὶς δωρεῶν ὁ ἄθλιος ἐγώ...».

Τέλος (α-ιδ). «...ὅς πρέπει πᾶσα τιμὴ καὶ προσκύνησις οὖν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ... τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

ιε) Εἴκοσι τέσσαρες λόγοι συνοπτικοί (6).

Ἀρχή (προσιθέμενοι εἰς ἕκαστον λόγον στίχοι).

«Πρόλογος ἰδοὺ καὶ ἄλφα τὸ στοιχεῖον

τῶν πνευματικῶν περιέχει σοφίαν».

Τέλος. «...ἵνα νικήσῃ ὁ νοῦς τὰ σαρκικά θελήματα καὶ βασιλεύσῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ὃς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις νῦν τε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν».

Ἀμφότεραι αἱ ομάδες τῶν ἔργων Πέτρου τοῦ Δαμασκηνοῦ παραληφθεῖσαι ἐκ τῆς Φιλοκαλίας συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ ἀπωλεσθέντι 162ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας (7).

1. Φιλοκαλία ε.α. σελ. 515-525.

2. Αὐτόθι σελ. 916. Πρβλ. καὶ Κάρλ Κρουμπάχερ, Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας (μετάφρασις), ἔκδοσις Παπύρου, τόμος Α', σελ. 172.

3. D. Th. C. λ. Philothée Kokkinos.

4. P. G. 154, 720-729. Πρβλ. καὶ P. G. 98, 1373.

5. P. G. 98, 1369.

6. P. G. 162, 1169. Τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συγγραμμάτων Φιλοθέου τοῦ Σιναΐτου συνιστᾷ ὁ Γρηγόριος Σιναΐτης. Πρβλ. Φιλοκαλία ε. α. σελ. 916 καὶ Κάρλ Κρουμπάχερ, Ἱστορία Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας (Ἑλλ. Μετάφρασις), ἔκδοσις Παπύρου, τόμος Α', σελ. 172.

7. Ἰδὲ τὸν ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης Πίνακα.

8. D. Th. C. λ. Jean de Carpathos.

9. Αὐτόθι λέξις Elie de Crète.

10. Φιλοκαλία ε. α. σελ. 549-550.

1. Τοῦ σοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰσαάκ τὰ εὐρεθέντα ἀσκητικά. Ν. Θεοτόκη. Λεσβία. 1770. Λόγος 9ος σελ. 59-60 καὶ Ἀθήναι 1895 σελ. 41-43.

2. D. Th. C. λ. Théophane le Climaque.

3. P. G. 162, 605.

4. Ταῦτα ἐκ τοῦ βίου τοῦ προτιθεμένου τοῖς ἐν τῇ φιλοκαλίᾳ βιβλίοις, Πέτρου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

5. Φιλοκαλία ε.α. σελ. 555-643 (διδ' α'-ιδ').

6. Αὐτόθι σελ. 664-695.

7. P. G. 162, 1185, 1195, 1279.

20) Συμμεῶν τοῦ Μεταφραστοῦ ἀκμάσαντος τὸ β' ἡμῖσι τοῦ 1' αἰῶνος.

α) Παράφρασις εἰς ρν' κεφάλαια τῶν πεντήκοντα λόγων Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου (*).

Ἡ παράφρασις αὕτη ἀπαντᾷ ἐν τῷ 34ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας ἀποτελουμένη ἐκεῖ ἐξ ἑπτὰ Λόγων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Φιλοκαλίαν ὅπου αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ μόνον ἐξ τοιούτων.

Ὁ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ ἐλλείπων Λόγος, εἶναι ὁ πρῶτος ἐν τῷ 34ῳ τόμῳ ἀναγραφόμενος «Περὶ φυλακῆς Καρδίας» (*).

Ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ συμφώνως τῇ ἐπιγραφῇ, τὰ κεφάλαια τῆς ἐν λόγῳ παραφράσεως εἶναι 150 (*).

Ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἀναφέρεται καὶ ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τῆς παραφράσεως ἐν τῷ 34ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας.

Ἄλλ' ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογίᾳ μετὰ τοῦ Λόγου «περὶ φυλακῆς καρδίας» τὰ κεφάλαια συμποσοῦνται εἰς 160.

Ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ τὰ κεφάλαια εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι 150 συμφώνως καὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς τῆς παραφράσεως, τὸ κείμενον δὲ τὸ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ εἶναι καλύτερον διατετηρημένον (*).

21) Συμμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου ἀκμάσαντος τὴν ια' ἑκατονταετηρίδα.

α) Κεφάλαια Πρακτικὰ καὶ Θεολογικὰ ρνε' (*).

Τὰ κεφάλαια ταῦτα ἐν τῇ Ἑλλ. Πατρολογίᾳ ἀναγράφονται λανθασμένως ὅτι εἶναι ΡΜΕ', παρ' ὅτι δὲ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ ἀναγράφονται ὡς ρνε', ἐν τῇ πραγματικότητι εἶναι 152, εἰς τὰ ὅποια προστίθεται

1. Ἰδὲ ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης Πίνακα.

2. Ρ. Γ. 34, 821—841. «Περὶ Φυλακῆς Καρδίας».

3. Ρ. Γ. 34, 822.

4. α) Τὸ ια' κεφ. Φιλοκαλίᾳ (Λόγος περὶ τελειότητος ἐν πνεύματι) εἶναι ἐκτενέστερον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου τοῦ εὐρισκομένου ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογ. (Φιλοκαλία ε. ἀ. σελ. 702 καὶ Ρ. Γ. 34, 849).

β) Τὰ ιδ' καὶ ιε' τῆς Ἑλλην. Πατρολογ. (Λόγος περὶ τελειότητος ἐν πνεύματι) ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὸ ΙΔ' τῆς Φιλοκαλίας ὡσαύτως ἡ ἀρχὴ τοῦ ΙΖ' τῆς Φιλοκαλίας δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογ. (Φιλοκαλ. 703 καὶ Ρ. Γ. 34, 852).

γ) Τὸ ι' κεφ. τῆς Ἑλλ. Πατρολογ. (Λόγος περὶ Προσουχῆς) ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ εἶναι διηρημένον εἰς δύο τοιαῦτα τὰ κς' καὶ κη' (Φιλοκαλ. 707 καὶ Ρ. Γ. 34, 860).

δ) Εἰς τὸ λς' τῆς Φιλοκαλίας (Λόγος περὶ Ὑπομονῆς καὶ Διακρίσεως) προστίθενται ἐν τῷ τέλει αἱ λέξεις «ἐν δὲ γε τῇ ἀναστάσει καταργηθήσεται τελείως ὁ θάνατος» (Φιλοκαλ. 710 καὶ Ρ. Γ. 34, 868).

ε) Ἡ ἀρχὴ τοῦ μγ' (Λόγος περὶ Ὑπομον. καὶ Διακρ.) ἐλλείπει ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογίᾳ (Φιλοκαλ. 712 καὶ Ρ. Γ. 34, 873).

ς) Τὸ ἡμῖσι περίπτου τοῦ κεφ. γ' (Λόγος περὶ ὁψώσεως Νοός) ἐλλείπει ἐκ τοῦ κειμένου τῆς Ἑλλ. Πατρολογ. (Φιλοκαλ. 719 καὶ Ρ. Γ. 34, 892).

ζ) Τὸ ἡμῖσι τοῦ κεφ. οδ' (Λόγος περὶ ὁψώσεως τοῦ Νοός) ἐλλείπει ὡσαύτως ἐκ τῆς Ἑλλην. Πατρολογ. (Φιλοκαλ. 723—724 καὶ Ρ. Γ. 34, 901).

η) Τὸ κεφ. ος' (Λόγος περὶ Ὑψώσ. Νοός) τῆς Φιλοκαλ. ἐλλείπει ἐκ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας (Φιλοκαλ. 724).

θ) Τὸ ΙΕ' τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας (Λόγος περὶ Ἀγάπης) ἐν Φιλοκαλίᾳ ἀποτελεῖ τὰ η' καὶ ηθ' (Φιλοκαλ. 732 καὶ Ρ. Γ. 34, 921).

ι) Τὸ κεφ. ρκδ' τῆς Φιλοκαλ. (Λόγος περὶ Ἐλευθερίας Νοός) δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογ. (Φιλοκαλ. 740).

5. Φιλοκαλία ε. ἀ. σελ. 755—782.

ἐν τῷ τέλει μία ἀπόκρισις Συμμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου (*).

Ὁ Migne ἔλαβεν τὰ κεφάλαια ταῦτα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας, καὶ ὁ Pontanus τὰ μετέφρασεν εἰς τὴν λατινικὴν ἐκ χειρογράφου τινος τοῦ Μονάχου, ἀλλὰ τὰ μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ εἶναι 226 κεφάλαια ἐν συνόλῳ.

Ὁ Migne παραθέτει τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας, συμπληρῶν οὕτω ταῦτα ἐν τῷ 120ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας (*).

Ἐκ τοῦ 120οῦ κεφαλαίου καὶ ἐξῆς, τριάκοντα δύο ἐν συνόλῳ κεφάλαια ἀνήκουσιν εἰς τὸν διδάσκαλον τοῦ Συμμεῶν ὅστις, ἦτο Συμμεῶν ὁ Στουδίτης ὁ ἀποκαλούμενος Εὐλαβής (*).

22) Νικητὰ Στηθάτου μαθητοῦ Συμμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου.

α) Κεφάλαια Πρακτικὰ ρ'.

β) Κεφάλαια φυσικὰ ρ'. (Περὶ καθάρσεως Νοός).

γ) Κεφάλαια Γνωστικὰ ρ' (Περὶ ἀγάπης καὶ τελειώσεως βίου).

Τὰ κεφάλαια ταῦτα συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 120ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας ληφθέντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας (*).

23) Θεολήπτου Μητροπολίτου Φιλαδελφείας, διδασκάλου τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

α) Λόγος τὴν ἐν Χριστῷ κρυπτὴν ἐργασίαν, διασαφῶν καὶ δεικνύων ἐν βραχεὶ τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος τὸν κόπον.

β) Τοῦ αὐτοῦ κεφ. θ'.

Ὅτε Λόγος, καὶ τὰ Κεφάλαια, συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 143ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας.

Ὁ λόγος περὶ τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος ὡς περιελήφθη ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ εἶναι μέγα μέρος τοῦ ὅλου Λόγου ἀπευθυνομένου πρὸς Εἰρήνην Παλαιολογίαν ἥτις γενομένη μοναχὴ μετνομάσθη εἰς Εὐλογία καὶ κατέστη ἡγουμένη ἐν τῇ ἐν Κων)πόλει Ἱ. Μονῇ τοῦ Σωτήρος Φιλανθρώπου. Τὸ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ εὕρισκόμενον ἔργον, ἀναφέρεται μεταξὺ ἔργων τοῦ Θεολήπτου Φιλαδελφείας εἰς κατάλογον δημοσιευθέντα ἐν Ἑκκλησ. Φάρμ Ἀλεξανδρείας (*), συμπεριελήφθη δὲ ἐν τῷ 143ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας, ληφθὲν ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

24) Νικηφόρου μονάζοντος, διδασκάλου τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου Θεσ)νίκης τοῦ Παλαμᾶ.

α) Λόγος περὶ νήψεως καὶ φυλακῆς καρδίας.

1. Αὐτόθι 782.

2. Ρ. Γ. 120, 604—688.

3. D. Th. C. λέξεις Symeon le Nouvean Theologien καὶ Symeon Studite le Modeste.

4. Ἐν ἰδιαιτέρῳ, ὡς ἀνωτέρω, Πίνακι, προσεχῶς ἐκδοθήσομένην, αἱ παραπομπαὶ ἐν Φιλοκαλίᾳ καὶ αἱ τῶν ἐκ ταύτης ληφθέντων καὶ ἐκδοθέντων ἐν Ἑλλην. Πατρολογίᾳ ἔργων, Νικητὰ Στηθάτου, Θεολήπτου Φιλαδελφείας, Νικηφόρου μονάζοντος, Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου, Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ, Ἀγιορειτικοῦ Τόμου, Καλλίστου καὶ Ἰγνατίου Ἐανθοπούλων, Καλλίστου Τηλικούδη, Ἐκλογῆς ἐκ τῶν πατέρων περὶ προσευχῆς καὶ προσοχῆς, Καλλίστου Καταφυγιώτου καὶ Συμμεῶν Θεσσαλονίκης.

5. 1930 τόμ. 27 σελ. 354 κ.ε. πρβ. καὶ D. Th. C. λ. Théolepte.

Ὁ Λόγος οὗτος συμπεριελήφθη ἐν τῷ 147ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας ληφθεὶς ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

25) Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου ἀκμάσαντος τὴν 14' ἑκατονταετηρίδα ἐλθόντος ἐκ τοῦ Σιναίου Ὄρους καὶ ἀσκήσαντος ἐν τῷ Ἀγ. Ὄρει τοῦ Ἀθω.

α) Κεφάλαια πάνυ ὠφέλιμα ρλξ'.

β) Ἑτέρα κεφάλαια θ'.

γ) Περὶ ἡσυχίας καὶ προσευχῆς κεφ. ι'.

δ) Περὶ τῶν δύο τρόπων προσευχῆς κεφ. ιε'.

ε) Περὶ τοῦ πῶς δεῖ καθέζεσθαι τὸν ἡσυχάζοντα εἰς τὴν εὐχήν.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 150ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας ληφθέντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

26) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμά.

α) Πρὸς μονάζουσιν Ξένην.

β) Δεκάλογος τῆς κατὰ Χριστὸν νομοθεσίας ἡτοί τῆς νέας Διαθήκης λόγος ξβ'.

γ) Ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων (ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις).

δ) Περὶ προσευχῆς καὶ καθαρότητος καρδίας κεφ. γ'.

ε) Κεφάλαια Φυσικά, Θεολογικά, Ἠθικά τε καὶ Πρακτικά, ΡΝ'.

Οἱ ὡς ἀνωτέρω Λόγοι καὶ τὰ κεφάλαια τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμά συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 150ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας ληφθέντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

27) Ἀγιορειτικὸς Τόμος ὑπὲρ τῶν ἱερῶς ἡσυχάζοντων.

Ὁ τόμος οὗτος συμπεριελήφθη ἐν τῷ 150ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλ. Πατρολογίας ληφθεὶς ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

Ὁ Ἀγιορειτικὸς οὗτος τόμος δὲν εἶναι προῖον τῆς γραφίδος τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμά ἀλλ' ἐγένετο περὶ τὸ ἔτος 1339-1340 ὑπὸ Φιλοθέου Πατριάρχου Κων/πόλεως τοῦ ἐπονομαζομένου Κοκκίνου.

Τὸν ἐν λόγῳ τόμον ὑπογράφει προτελευταίως «ὁ ἐν μοναχοῖς ἐλάττωσας Ἰωάσαφ» ὅστις δὲν εἶναι ἑταῖρος τοῦ τὸν μοναχικὸν βίον ἀσπασαμένου αὐτοκράτορος Ἰωάννου Καντακουζηνου (1).

28) Καλλίστου καὶ Ἰγνατίου τῶν Ξανθοπούλων.

α) Μέθοδος καὶ κανὼν σὺν Θεῷ ἀκριβῆς καὶ παρὰ τῶν Ἀγίων ἔχων τὰς μαρτυρίας περὶ τῶν αἰρομένων ἡσυχῶς βιώσαι καὶ μοναστικῶς, κεφ. ρ'.

β) Καλλίστου Πατριάρχου περὶ προσευχῆς, κεφ. ιδ'.

Ὁ Κάλλιστος καὶ Ἰγνάτιος, ἀμφότεροι ἐπονομαζόμενοι Ξανθοποῦλοι, κατὰ τὴν βραχεῖαν ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ βιογραφίαν αὐτῶν ἤκμασαν τὸ β' ἡμῖς τῆς 14' ἑκατονταετηρίδος (2). Ὁ Ἰγνάτιος κατὰ τὴν ἐν

Φιλοκαλίᾳ βιογραφίαν ἦτο συμμαστοῦ καὶ «φίλτατος» εἰς τὸν Κάλλιστον.

Περὶ τοῦ Ἰγνατίου τοῦτου καὶ τοῦ Καλλίστου, τοῦ μετέπειτα γενομένου Πατριάρχου Κων/πόλεως, ὁμιλεῖ ὁ Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης εἰς τὸ Σ'Ε' κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὁ βιογράφος παραθέτει ἐν τῇ προτιθεμένῃ τοῖς ρ' κεφαλαίοις βιογραφίαν.

Ὁ Κάλλιστος οὗτος, γενόμενος Πατριάρχης Κων/πόλεως, εἶναι πιθανότατα ὁ Κάλλιστος Β', ὁ ἀνεληθὼν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1397 καὶ πατριαρχεύσας τρεῖς μόνον μῆνας, ἐπανακάμφας μετὰ τὴν βραχεῖαν πατριαρχεῖαν τοῦ εἰς τὴν ἐν Ἀγ. Ὄρει τοῦ Ἀθω Μονὴν τῶν Ξανθοπούλων, εἰς ἣν καὶ πρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐμόναζεν (3).

Ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ ἐπώνυμον μετὰ τοῦ Καλλίστου (2) Ἰγνάτιος Ξανθοπούλος εἶναι φυσικὸν ὅτι ἔλαβεν τοῦτο ἐκ τῆς κυριάρχου Μονῆς εἰς ἣν ἀμφότεροι ἀνήκον καὶ ἦτις ἦτο ἡ τῶν Ξανθοπούλων.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον τὸ ὅτι τὰ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ γ' κεφάλαια τοῦ Καλλίστου Πατριάρχου Κων/πόλεως παρατίθενται ἐν συνεχείᾳ τῶν ρ' τοιούτων τῶν Ξανθοπούλων, ἀνευ παρεμβολῆς ἑτέρας βιογραφίας διὰ τὸν Κάλλιστον, Πατριάρχην Κων/πόλεως καὶ τοῦτο πιθανώτατα διότι ὁ βιογράφος Νικόδημος δὲν θεωρεῖ ὅτι ἡ συγγραφή τῶν ε' κεφαλαίων καθὼς καὶ τοῦ γ' ἀνήκει εἰς διαφορετικὰ πρόσωπα.

Ὁ κανὼν καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ γ' κεφάλαια συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 147ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας (4) ληφθέντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

29) Καλλίστου Τηλικούδη (ἢ Ἀγγελικούδη) (5).

α) Περὶ ἡσυχαστικῆς τριβῆς.

Ὁ Λόγος οὗτος συμπεριελήφθη ἐν τῷ 147ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας ληφθεὶς ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

30) Ἐκλογὴ ἀπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων περὶ προσευχῆς καὶ προσοχῆς.

Ἡ ἐκλογὴ αὕτη εἶναι πιθανῶς ἔργον τοῦ Καλλίστου Τηλικούδη καὶ συμπεριελήφθη ἐν τῷ 147ῳ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας ληφθεῖσα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

31) Καλλίστου Καταφυγιώτου.

α) Περὶ θείας ἐνώσεως καὶ βίου θεωρητικοῦ. κεφ. κδ'.

εἶναι ὁ Γ' 1328-1341), καὶ τὸ ἔτος 1340 (Φιλοκαλ. σελ. 927) ὡς τοιοῦτον μεταξὺ τῶν ἐτῶν τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου Β' τοῦ Παλαιολόγου, τέλος δὲ τὸ ἔτος 1360 ὡς τοιοῦτον μεταξὺ τῶν ἐτῶν τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου Β' τοῦ Παλαιολόγου ἐνῶ ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι χρονολογία ἐντὸς τῆς βασιλείας Ἰωάννου Ε'. Ἡ ἐν λόγῳ χρονολογία πλησιάζει πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ Ἀνδρονίκου Δ' Παλαιολόγου (1376-79).

Ἡ ὑπαρξὶς συγχύσεως δὲν αἰρεται, γενικῶς ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν, ἔτι καὶ ἐν δεχθῶμεν ὅτι ὁ βιογράφος γράφων αὐτολεξεῖ «τῶν Παλαιολόγων» ἀριθμῶν τοὺς Ἀνδρονίκους ὡς Α', Β' καὶ Γ'.

1. Ρ. G. 155, 544.

2. Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια Ἀθῆναι Πυρρὸς λ. Κάλλιστος Β' Πατριάρχης Κων/πόλεως καὶ λ. Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον.

3. Ἰδὲ Πίνακα ἐν τῇ τέλει τῆς παρούσης.

4. Πρὸλ. D. T. C. λ. Macaire de Corinthe (τόμ. ΙΔ' σελ. 1451).

1. M. Jugie. D. Th. C. λ. Palamas.

2. Εἶναι προφανές ὅτι ὁ βιογράφος κάμνει σύγχυσιν μεταξὺ τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς βασιλείας τῶν τριῶν Ἀνδρονίκων τῶν Παλαιολόγων (Ἀνδρονίκου Β', Γ' καὶ Δ') διδὼν πρῶτον ὀρθῶς τὸ ἔτος 1325 (Φιλοκαλία σελ. 853) ὡς εὐρισκόμενον μεταξὺ τῶν ἐτῶν τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου Β' τοῦ Παλαιολόγου, ὥσαυτως τὸ ἔτος 1330 (Φιλοκαλ. σελ. 877) ὡς τοιοῦτον εὐρισκόμενον μεταξὺ τῶν ἐτῶν τῆς βασιλείας ἑνὸς ἐπίσης ὀνομαζομένου Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου (οὗτος πρέπει νὰ

Ὁ Νικόδημος Ἀγιορείτης ἐν τῇ βραχεία βιογραφίᾳ τῇ προτιθεμένῃ εἰς τὰ ἐν λόγῳ κεφάλαια παραδέχεται ὅτι ὁ Κἀλλιστος οὗτος δύναται νὰ συνταυτισθῇ μετὰ τοῦ Καλλίστου Ξανθοπούλου Πατριάρχου Κων)πόλεως.

Τὰ κεφάλαια ταῦτα συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 147ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας, ληφθέντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

32) Συμειών Θεσσαλονίκης ἀκμάσαντος τὸν 16ῷ αἰῶνα.

α) Περὶ προσευχῆς. (Μόνον κεφάλαιον. Τὸ ὑπὸ στοιχ. ΣΝΣΤ' (1) ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογίᾳ).

β) Περὶ τοῦ ὅτι πάντες οἱ Χριστιανοί, ἱερωμένοι, μοναχοὶ καὶ λαϊκοὶ ὀφείλουσι νὰ προσεύχωνται ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Μόνον κεφάλαιον. Τὸ ὑπὸ στοιχ. ΣΝΖ' (2) ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογίᾳ). Τὸ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ κεφ. ΣΝΖ' εἶναι βραχυτέρον.

Μεταγλωττισθέντα εἰς τὴν καθομιλουμένην.

33) Ἀνω νόμου.

α) Περὶ προσευχῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (3) Λόγος.

Ἀρχή «Πόσῃν δύναμιν ἔχει ἡ εὐχὴ σου, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με...».

Τέλος. «...καὶ ἐγεύθησαν τὴν γλυκύτητα τοῦ καρποῦ, καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν τελειότητα».

Ὁ Λόγος οὗτος οὐδαμῶς ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογίᾳ συμπεριελήφθη.

34) α) Ἑρμηνεία τοῦ Κύριε ἐλέησον (4).

Ἀρχή. «Τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με καὶ συντομώτερα τὸ Κύριε ἐλέησον...»

Τέλος. «...ἀλλὰ νὰ φωνάζῃ μόνον τὸ Κύριε ἐλέησον χωρὶν κανένα σκοπὸν καὶ τέλος, πάρεξ ἀπὸ μόνῃν συνήθειαν».

Ἡ ἑρμηνεία αὕτη, ὡσαύτως, οὐδαμῶς ἐν τῇ Ἑλλην. Πατρολογίᾳ συμπεριελήφθη.

35) Συμειών τοῦ Νέου Θεολόγου.

α) Περὶ πίστεως καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ ἐν τῷ κόσμῳ δύνανται νὰ φθάσουν εἰς τελειότητα. Λόγος (5).

β) Περὶ τῶν τριῶν τρόπων προσευχῆς. (6)

Ἀμφότερα τὰ μεταγλωττισθέντα ταῦτα ἔργα Συμειών τοῦ Ν. Θεολόγου συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ 120ῳ τόμῳ τῆς Ἑλλην. Πατρολογίας ληφθέντα ἐκ τῆς Φιλοκαλίας.

36) Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου.

α) Περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ λέγῃ ὁ καθεὶς τὴν προσευχήν. (7)

Ἀρχή. «Πότε νὰ κάθῃς ἐπάνω εἰς σκαμνὶ διὰ τὸ κοπιαστικόν, πότε ἐπάνω εἰς στρώμα...».

Τέλος. «...καὶ νὰ νομίσῃς πῶς ἐπρόκοψες, καὶ ἄρχισες νὰ νικᾷς τοὺς λογισμοὺς, καὶ νὰ διώχῃς τοὺς δαίμονας».

Ἡ μετάφρασις αὕτη εἶναι τοιαύτη τοῦ ἐν τῇ Φι-

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΑΓ. ΕΠΤΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Ἐν τῷ δημοσιευμένῳ εἰς τὰς ἐπομένας δύο σελίδας συνοπτικῶ πινάκι τῶν ἁγίων ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀναγράφονται : τὸ ἔτος καὶ ὁ τόπος τῆς συγκλήσεως ἐκάστης τούτων, οἱ μετασχόντες αὐτῶν πατέρες, ἐπὶ τίνων αὐτοκρατόρων, πατριαρχῶν καὶ παπῶν συνεκλήθησαν αὐταὶ καὶ ὑπὸ ποίων οὗτοι ἀντεπροσωπεύθησαν, τίνες οἱ προεδρεύσαντες τούτων, τίνα τὰ ὑπ' αὐτῶν θεσπισθέντα δόγματα καὶ κατὰ τίνων ἐστράφησαν αἱ τούτων σεπτὰ ἀποφάνσεις, καὶ τίς, τέλος, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθέντων ἱερῶν κανόνων.

Οὕτω δι' αὐτοῦ παρέχεται συνοπτικὴ τῶν κυρίων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων γεγονότων εἰκὼν, χρήσιμος, νομίζομεν, τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλησίας».

ΔΗΜΟΣΘ. ΚΑΡΑΝΤΖΑΛΗΣ τελ. Θεολ.

Βοηθὸς τοῦ Θεολ. Σπουδαστηρίου

λοκαλίᾳ εὐρισκομένου κειμένου ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ τοῦ πῶς δεῖ καθέζεσθαι τὸν ἡσυχάζοντα εἰς τὴν εὐχήν».

Τὸ περὶ ἡσυχίας κεφάλαιον τὸ εὐρισκόμενον ἐν τῇ μεταφράσει δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ αὐτοῦ Λόγου.

37) Τινὰ ἐκ τοῦ βίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλυβίτου (1).

(Συνομιλία Μαξίμου μετὰ Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου).

Ἀρχή. «Ἀναμένοντας ὁ θεὸς Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης τὸν ἅγιον Μάξιμον καὶ συνομιλῶντας...».

Τέλος. «Ἀκούσας αὐτὰ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης ἔμεινεν ἐκστατικὸς καὶ ἐθαύμαζεν εἰς ἐκεῖνα ὅπου τοῦ ἔλεγεν ὁ θεὸς Μάξιμος, καὶ πλέον δὲν τὸν ὠνόμαζεν ἄνθρωπον ἀλλὰ ἄγγελον ἐπίγειον».

Ἡ ἀνωτέρω συνομιλία δὲν συμπεριελήφθη οὐδαμῶς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Πατρολογίᾳ.

38) Τινὰ ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ (περὶ ἀκαταπαύστου προσευχῆς ὄλων τῶν χριστιανῶν) (2).

Ἀρχή. «Ἄς μὴν λογιᾶσθαι τινὰς ἀδελφοί μου χριστιανοὶ πῶς οἱ ἱερωμένοι καὶ οἱ μοναχοί...».

Τέλος. «...διὰ νὰ εὑρουν ἕλεος θεϊκὸν εἰς τὰς ψυχὰς τους, καὶ σὺ εἰς τὴν ἰδικήν σου, γένοιτο, γένοιτο».

Τινὰ ἐκ τῶν τοῦ βίου τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἀπαντῶν εἰς τὸ Ἐγκώμιον εἰς τὸν Ἀγ. Γρηγόριον, Φιλοθέου τοῦ Κων)πόλεως (3).

Σχετικῶς μὲ τὸν ἀναφερόμενον Ἀγ. Εὐδόκιμον (4) ὁ βίος αὐτοῦ γραφείας ὑπὸ Συμειών τοῦ Μεταφραστοῦ δὲν εὐρέθη ἐλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Migne ὅστις ἐν τῷ 115ῳ τόμῳ (5) συμπεριέλαβεν λατινικὴν μετάφρασιν αὐτοῦ.

Ἀρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

1. Φιλοκαλία ἔ. ἀ. σελ. 1160-1161 καὶ P. G. 155, 544-548.

2. Φιλοκαλία 1162 καὶ P. G. 155, 448-549.

3. Φιλοκαλία ἔ. ἀ. σελ. 1163-1167.

4. Ἀπόθι σελ. 1168-1170.

5. Ἴδε τὸν ἐν τῇ τέλει τῆς παρούσης Πίνακα.

6. Ἴδε τὸν ἐν τῇ τέλει τῆς παρούσης Πίνακα.

7. Φιλοκαλία ἔ. ἀ. σελ. 1186-1197.

1. Φιλοκαλία ἔ. ἀ. σελ. 1198-1201.

2. Ἴδε ἀκολουθοῦντα Πίνακα.

3. Ἴδε ὡσαύτως ἀκολουθοῦντα Πίνακα.

4. Φιλοκαλία ἔ. ἀ. σελ. 1204.

5. P. G. 115, 487-498.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΣΥΝΟΔΟΣ	ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΑ	ΕΝ ΕΤΕΙ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΠΑΤΕΡΩΝ	ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ	ΕΠΙ ΠΑΠΑ ΡΩΜΗΣ
Πρώτη	ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας	325 Ἀπὸ 14 Ἰουνίου μέχρι 25 Αὐγούστου.	318 Κατ' ἄλλους ἕξ «ἐγγὺς τριακοσίων», ἐν οἷς ὁ Τριμυθοῦντος Σπυρίδων καὶ ὁ Μύρων Νικόλαος.	τοῦ Αὐτοκράτορος Μ.Κων/ντίου (306-337), ὅστις παρήν καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἁγίας Ἑλένης.	Σιλβέστρου (μὴ παραστάντος)
Δευτέρα	ἐν Κωνσταντινουπόλει	381 Ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι 30 Ἰουλίου.	150 κατ' ἄλλους 180	Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου (379 - 395)	Δαμάσου Α' (366-384) (ἀπόντος, ἀλλ' ἀναγνωρίσαντος τὸ κύρος τῆς Συνόδου καὶ ὑπογράψαντος).
Τρίτη	ἐν Ἐφέσῳ	431 Ἀπὸ 22 Ἰουνίου μέχρι 30 Ἰουλίου.	200 ἐν οἷς, καὶ οἱ Ἐφέσου Μέμνων, Κύπρου Ρηγίνος, Θεσσαλονίκης Ἀχόλιος, Φιλίππων (Μακεδονίας) Φλαβιανός, Ἀγκύρας Θεοδόσιος κ.ἄ.	Θεοδοσίου Β' τοῦ μικροῦ (408 - 450)	Κελεστίνου Α' (423 - 432) (ἀπόντος, ἀλλ' ἀντιπροσωπευθέντος).
Τετάρτη	ἐν Χαλκηδόνι	451 Ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου μέχρι 1 Νοεμβρίου.	630 ἐν οἷς, καὶ ὁ Καίσαρ Θεοδοσίος, Ἐφέσου Στέφανος, Ἀγκύρας Εὐσέβιος, Σελευκείας Βασίλειος καὶ ἄλλοι.	Μαρκιανοῦ (450-457) καὶ Πουλχερίας	Λέοντος Α' (440-461) (ἀπόντος, ἀλλ' ἀντιπροσωπευθέντος).
Πέμπτη	ἐν Κωνσταντινουπόλει	553 Ἀπὸ Μαΐου μέχρι 4 Ἰουνίου.	150 κατ' ἄλλους 165	Ἰουστινιανοῦ Α' τοῦ Μεγάλου (527-565)	Βιγιλίου (538-555) (παρεπιδημοῦντος μὲν ἐν Κων/πόλει, ἀλλ' ἀπόντος ἐκ τῆς Συνόδου, πλὴν ὅμως ἀναγνωρίσαντος αὐτήν).
Ἑκτη	ἐν Κωνσταντινουπόλει (ἐν Τρούλλῳ)	680 - 1 Ἀπὸ 7 Νοεμβρίου τοῦ 680 μέχρι 16 Σεπτεμβρίου τοῦ 681	150 κατ' ἄλλους 174 καὶ κατ' ἄλλους 289	Κωνσταντίνου Δ' τοῦ Πωγωνάτου (668 - 685)	Ἀγάθωνος (678-682) (ἀπόντος)
Ἑβδόμη	ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας	787 Ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου μέχρι 13 Ὀκτωβρίου	350	Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας (780 - 802) καὶ Κωνσταντίνου ΣΤ' τοῦ υἱοῦ αὐτῆς	Ἀδριανοῦ Α' (771 - 795) (ἀπόντος)
Πενδέκτη. Ὁνομάσθη οὕτω, διότι συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων Ε' καὶ ΣΤ'.	ἐν Κωνσταντινουπόλει (ἐν Τρούλλῳ)	691 - 2 Ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 691 μέχρι 31 Αὐγούστου 692.	211 κατ' ἄλλους 227 ἢ 240	Ἰουστινιανοῦ Β' τοῦ Πρινομήτου (685 - 695).	Σεργίου Α' (687-701) (ἀπόντος καὶ ἀπογορίσαντος τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου)

ΕΠΤΑ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Υπό ΔΗΜΟΣΘ. Κ. ΚΑΡΑΝΤΖΑΛΗ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΟ- ΜΕΝΟΥ ΥΠΟ	ΕΠΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ	ΕΞΕΔΩΤΟ	ΠΕΡΙ	ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ	ΚΑΝΟ- ΝΕΣ
Όσιου Έπισκόπου Κορδούης και των πρεσβυτέρων Βίτω- νος και Βικεντίου.	Κωνσταντινουπόλεως Άλε- ξάνδρου, του της Ί. Συνό- δου προεδρεύσαντος.	τά πρώτα έπτά άρ- θρα του Συμβόλου της Πίστεως.	του Ίησου Χριστού, του Β'. προσώπου της Αγίας Τριάδος, ως όμοουσίου τω Θεώ Πατρί.	Άρειου Πρεσβυτέρου της Έκκλη- σίας της Άλεξανδρείας.	20
ύπ' ούδενός	Άντιοχείας Μελετίου του και προέδρου της Συνόδου, Γρηγορίου Ναζιανζηνού, Κωνσταντινουπόλεως Νε- κταρίου, Άλεξανδρείας Τι- μοθέου Α', Ιεροσολύμων Κυρίλλου Α'.	τά πέντε τελευταία άρθρα του Συμβό- λου της Πίστεως.	του Αγίου Πνεύμα- τος, του γ' προσώπου της Αγίας Τριάδος, ως όμοουσίου τω Πατρί και τω Υίω.	Μακεδονίου Πατριάρχου Κων/πόλεως, Σαβελλίου, Μαρκέλου, Φω- τεινοί, Εύνομίου, Αετίου, Εύδοξίου, Παύλου Σαμο- σατέως κ. άλλ. των πνευμα- τομάχων.	7
Κυρίλλου Άλεξαν- δρείας είτα Άρκα- δίου και Προϊέκτου Έπισκόπων μετά του πρεσβυτέρου Φι- λίππου.	Άλεξανδρείας Κυρίλλου του και προέδρου της Συνόδου.	τόν άναθεματισμόν του Νεστορίου, και τήν έκθεσιν πίστεως των διαλλαγών.	των δύο τελείων φύ- σεων του Χριστού, της θείας και της άνθρωπίνης και της μητρός του Κυρίου ως «Θεοτόκου».	Νεστορίου Πατριάρχου Κωνσταντι- νουπόλεως.	8
Πασχασίνου, Λου- κεντίου και Ιουλιανού των Έπισκόπων, και των πρεσβυτέ- ρων Βονιφατίου και Βασιλείου.	Κωνσταντινουπόλεως Άνα- τολίου υπό την προεδρίαν των αντιπροσώπων του Πάπα Λέοντος.	όρον Δογματικών	της ύποστατικής έ- νώσεως των δύο έν Χριστώ φύσεων.	Εύτυχούς Άρχιμανδρίτου και Διοσκούρου Πατριάρ- χου Άλεξανδρείας των Μονοφυσιτών.	30
ύπ' ούδενός	Κωνσταντινουπόλεως Μη- νά, του διαδόχου αυτού Εύτυχίου του και προέδρου της Συνόδου, Άλεξανδρείας Άπολλιναρίου, Άντιοχείας Δόμνου Γ', και του αντι- προσώπου του Ιεροσολύ- μων Εύστοχίου.	όρον Δογματικών	της καταδίκης των «τριών κεφαλαίων» ως και των Όριγενι- στικών κακοδοξιών.	Όριγένους Πρεσβυτέρου και κατά των «τριών κεφαλαίων».	—
Θεοδώρου και Γεωρ- γίου των πρεσβυτέ- ρων και Ιωάννου του διακόνου.	Κωνσταντινουπόλεως Γε- ωργίου και των αντιπρο- σώπων του Άλεξανδρείας και του Ιεροσολύμων.	όρον Δογματικών	των δύο θελήσεων, της τε θείας και της άνθρωπίνης, του δύο τελείας φύσεις έχον- τος Ίησου Χριστού.	Όνωρίου Πάπα Ρώμης και Σεργίου Πύργου, Παύλου και Πέ- τρου των Πατριαρχών Κων- σταντινουπόλεως, των Μο- νοθελητών.	—
δύο πρεσβυτέρων, άμφοτέρων φερόν- των τό όνομα Πέτρος	Κωνσταντινουπόλεως Τα- ρασίου, του και Προέδρου και των αντιπροσώπων του Άντιοχείας.	όρον Δογματικών ού- τινος βάσις έτέθη- σαν τά σχετικά συγ- γράμματα Ιωάννου του Δαμασκηνού.	της τιμητικής προ- σκυνήσεως των ιε- ρών εικώνων και ού- χι της λατρείας αυ- τών.	των Εικονομάχων	22
των δύο έν Κων- σταντινουπόλει άπο- κρισάρίων αυτού.	Κων/πόλεως Παύλου του και Προέδρου.	μόνον κανόνας	της εκκλησιαστικής καθόλου εύταξίας (διοικήσεως, λατρεί- ας και πειθαρχίας).		102

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἐπισημοτάτη τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἑορτή, μετὰ τῶν πλαισιουσῶν αὐτὴν προεορτίων καὶ μεθεόρτων ἡμερῶν, δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἀνάμνησις τῶν περὶ τὴν εὐρεσιν τοῦ τιμίου Ξύλου καὶ τὴν ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἀνάκτησιν τούτου ἱστορικῶν γεγονότων τῆς πρώτης χριστιανικῆς Αυτοκρατορίας, τοῦ ἑλληνικοῦ Βυζαντίου. Ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κατέστη ἡ ἑορτὴ αὕτη μίᾳ τῶν πνευματικωτάτων εὐκαιριῶν τοῦ λατρευτικοῦ της βίου, πρὸς ἔξαρσιν τῶν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ἀπορρεουσῶν θείων δωρεῶν, πρὸς ἀναζωπύρωσιν τῆς πρὸς τὸν ἐπ' αὐτοῦ σταυρωθέντα Κύριον πίστεως καὶ τῆς πρὸς Αὐτὸν ὀφειλομένης ἀπὸ μέρους τῶν πιστῶν εὐγνώμονος λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως καὶ πρὸς καθοδήγησιν τούτων ἐν τῷ βίῳ εἰς τὴν ἐμπρακτικὴν τῆς πίστεως ἀποδείξιν διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἀσκήσεως τῆς εὐαγγελικῆς ἀρετῆς. Εἰς τοῦτο δὲ συντελοῦσιν ἡ ἀρίστη καὶ ἐπιτυχεστάτη ἐκλογὴ τῶν λίαν ἐπικαίρων ἀγιογραφικῶν ἀναγνωσμάτων τῆς τε ἑορτίου καὶ τῶν ταύτην κυκλοουσῶν προεορτίων καὶ μεθεόρτων ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ ἡ ἐν αὐταῖς ψαλλομένη ἐπικοδομητικωτάτη καὶ κατὰ πάντα πλουσία καὶ θαυμαστή τῶν ἡμερῶν τούτων ἱερὰ ὑμνολογία. Διὰ τούτων ἀπάντων διδασκόμεθα, ὅτι: «οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν» ὑπὲρ αὐτοῦ· ὅτι «ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ», ἐφ' οὗ «ἐνῶσθη», Υἱὸς ἀνθρώπου γενόμενος, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἶναι «Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία»· ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἄξιον ἀντάλλαγμα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὑπὲρ ἧς «Χριστὸς ἀπέθανεν» ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ· καὶ ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώκωμεν, ὅπως διενθύνῃ τὸν βίον ἡμῶν οὐχὶ ἡ ἁμαρτωλὴ ἡμῶν διάθεσις, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντος Χριστοῦ, πραγματοποιοῦντες τὸ τοῦ Παύλου «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

Εἶθε πάντες οἱ μετὰ πόθου καὶ πίστεως ἀσπαζόμενοι τὸν ἐν μέσῳ τῶν ἐδωδῶν ἀνθέων ὑψούμενον τίμιον τοῦ Κυρίου Σταυρόν, νὰ κατανοῶσι πάντοτε τὰ ἀπ' αὐτοῦ σωτήρια ταῦτα διδάγματα καὶ νὰ ἔχωσι ταῦτα διὰ παντὸς τοῦ βίου ὑπ' ὄψει, γινόμενοι οὕτως ἐργάται καὶ φορεῖς τοῦ πνεύματος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔμβλημα πανίερρον ὑπάρχει ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ πανελλήνιος κραυγὴ.

Ἡκούσθη καὶ πάλιν ἀνὰ τὸν κόσμον ἡ πανελλήνιος τοῦ πόνου κραυγὴ διὰ τὰ εἰσέτι καταπατούμενα ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν ἐν Κύπρῳ Ἑλλήνων ἀδελφῶν, καὶ παλλαϊκαὶ συνεκροτήθησαν συγκεντρώσεις ἐν τε τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐπαρχίαις τῆς χάριν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης πλειστάκις διὰ τοῦ αἵματος τῶν τέκνων της φοινηχθείσης Ἑλλάδος. Ὑπῆρξε δὲ τὴν φορὰν ταύτην ἡ πανελλήνιος αὕτη κραυγὴ ἐντονωτέρα καὶ αποφασιστικωτέρα πάσης προηγουμένης, διότι καὶ ὁ πόνος

τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς κατέστη δοιμύτερος ἐκ τῆς κακῆς τροπῆς, ἣν οἱ ξένοι τῆς Κύπρου δυνάσται ἠθέλησαν νὰ δώσωσιν εἰς τὸ ζήτημα, δι' ὅσων καὶ εἰπον καὶ ἔπραξαν πρὸς φήμωσιν τῶν ζητούντων τὴν ἐθνικὴν τῶν ἀποκατάστασιν, ἀδιαφοροῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ δικαίου καὶ τῆς φρονήσεως, ἥτις καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐπισήμων χειλέων ἠκούσθη, εὐτυχῶς, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ τῆς τοὺς ἀδυνάτους Κυπρίους δυναστευούσης Αυτοκρατορίας. Καὶ ἡ κραυγὴ αὕτη τῶν ὑπὲρ τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων ἐπανελημμένως θυσιασθέντων τέκνων τῆς Μητρὸς τῆς Ἐλευθερίας συνώδευσε τὴν ὑπὸ τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως τῆς Χώρας κατὰθεσιν τῆς ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ διεθνοῦς δικαστηρίου τοῦ «Ὁργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν», καλουμένου ν' ἀποδείξῃ ἐμπράκτως κατὰ πόσον δύναται εὐθαρσῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς νὰ προασπίξῃ τὰ καταπατούμενα δίκαια τῶν λαῶν.

Ἀπὸ καρδίας εὐχόμεθα, ὅπως ἡ πραγματοποιήσις τῆς ἐμπράκτου ταύτης ἀποδείξεως καταστῇ, ὡς ἐλπίζεται, δυνατή. Τοῦτο δέ, ὅχι μόνον χάριν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου δικαίου ἐν τῇ πολυπαθεῖ Κύπρῳ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τόνωσιν τοῦ διεθνοῦς κύρους τοῦ ΟΗΕ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν παγκοσμίου ἐμπιστοσύνης, ὣν τόσην ἔχει σήμερον ἀνάγκην ἡ ἀγωνιῶσα οἰκουμένη.

Ἀπίστευτοι φῆμαι.

Ἄλλ' ἐν ᾧ ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, σύσσωμος παρὰ τὰ πλευρὰ τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀγωνιζομένων 420.000 Κυπρίων, βροντοφωνεῖ ἀνὰ τὸν κόσμον τὴν δικαίαν ἀξίωσιν, ὅπως ἰσχύσῃ καὶ δι' αὐτοὺς ὅ,τι συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀποκατάστασιν ἄλλων λαῶν, καὶ δὴ καὶ στερομένων τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, λίαν δυσόκωνοι εἰδήσεις ἔρχονται ἀπὸ τὴν γείτονα καὶ φίλην Τουρκίαν περὶ θορυβωδῶν ἐκδηλώσεων κατὰ τοῦ δικαίου τούτου ἑλληνικοῦ αἰτήματος ἀπὸ μέρους ἐξημμένων τινῶν ὑπερπατριωτῶν, ἀξιούντων ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι... τουρκική!

Καὶ εἶναι μὲν δικαίωμα παντὸς ἐν ἐλευθέρῳ πολιτεύματι διαβιῶντος πολίτου νὰ ἔχῃ καὶ ἐλευθέρως νὰ ὑποστηρίξῃ οἰανδήποτε ἐπὶ παντὸς ζητήματος γνώμην, καὶ ἐν ἀντιθέσει ἔτι πρὸς τὴν ἐπίσημον τοῦ Κράτους πολιτικὴν, πολὺ ὅμως ἀπέχει ἡ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀσκήσις τοῦ δικαιώματος τούτου ἀπὸ τοῦ νὰ σκοπῇται ὑπ' αὐτῶν — ὡς ἐκεῖθεν μεταξὺ τῶν δημοσιογραφικῶν κύκλων φημολογεῖται — ἡ τρομοκρατίαις τῆς ἑλληνικῆς μειονότητος, καὶ δὴ καὶ ἡ ἀσκήσις πιέσεως ἐπ' αὐτῆς τῆς πνευματικῆς τούτων Ἠγεσίας, ἵνα ἐξαναγκασθῇ αὕτη νὰ λάβῃ τὴν εἰς τοὺς φωνακούς ἀρεστήν θέσιν ἐναντι τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος.

Εἶναι δὲ ἡ τελευταία αὕτη λεπτομέρεια τόσον τετρατωδῶς ἀντίθετος πρὸς πᾶσαν ἔννοιαν πολιτισμοῦ, ἐθνικίας καὶ σεβασμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ὥστε νὰ καθίστανται πάντῃ ἀπίστευτοι αἱ περὶ αὐτῆς δημοσιογραφικαὶ φημολογίαι, προκειμένου μάλιστα περὶ Κράτους πεπολιτισμένου, φιλελευθέρου καὶ

εὐνομιούμενου, ὡς ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι ἡ σημερινὴ Τουρκικὴ Δημοκρατία. Δι' ὃ καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι, ἂν ὄντως τοιοῦτόν τι παρ' ἀνευθύνων στοιχείων τεκταίνεται, δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἐκδηλωθῇ κατ' αὐτῶν ἡ υπεύθυνος τῆς φίλης χώρας Κυβέρνησις.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Διὰ τὴν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ὀκτωβρίου 100ῃν περίοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκλήθησαν, κατὰ τὸν Νόμον, ἐκ μὲν τῆς Π. Ἑλλάδος οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κερκύρας κ. Μεθόδιος, Τρίκης καὶ Σταγῶν κ. Δωρόθεος, καὶ Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Ἀνανίας, ἐκ δὲ τῶν Νέων Χωρῶν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἰωακείμ, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος, Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντῖνος καὶ Νευροκοπίου κ. Ἀγαθάγγελος, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε Συνοδικῶν Συνεδρῶν ἀπερχομένων Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Φωκίδος κ. Ἀθανασίου, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Δωροθέου ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, καὶ Χίου κ. Παντελεήμονος, Φλωρίνης κ. Βασιλείου, Δρυϊνουπόλεως καὶ Καστορίας κ. Νικηφόρου ἐκ τῶν Νέων Χωρῶν.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὁ Γεν. Διευθυντὴς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Βασίλειος Μ. Βέλλας, ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἀδείας αὐτοῦ, ἀνέλαβεν ἐκ νέου τὰ καθήκοντά του.

Ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων διὰ τὸ νέον σχολικὸν ἔτος 1954-1955 ὥρισθη ἡ 17η τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ὀκτωβρίου, Κυριακὴ τῶν ἁγίων Πατέρων, ἐν ᾗ ἀναγινώσκεται ἡ Εὐαγγελικὴ παραβολὴ τοῦ Σπορέως.

Πρωτοβουλία τοῦ παρὰ τῇ Δίσει Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως καὶ Τύπου «Γραφείου Διακονίας τῶν ἐν φυλακαῖς» ἰδρύθη ὑπὸ Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν «Ἐνωσις τῶν φίλων τῆς διακονίας τῶν ἐν φυλακαῖς», ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν υποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῶν παρὰ ταῖς φυλακαῖς καὶ τοῖς Ἀναμορφωτικοῖς Σχολείοις Ἐκκλησιαστικῶν Παραστατῶν καὶ τεθεῖσα ὑπὸ τῶν ἰδρυτῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Πιερίας ἐκοινοποιήθησαν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ ἔγγραφα δι' ὧν ἐπαινεῖται ἡ ἐν ταῖς αὐτόθι Παιδικαῖς Κατασκηνώσεσι δρᾶσις μελῶν τοῦ ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων» καὶ ἐκφράζονται αἱ ἐπὶ ταύτῃ εὐχαριστίαι.

Κατὰ τὰς ἐνώπιον τῆς εἰδικῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας ἐξετάσεις πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου μηχανοτεχνίτου, ἐπὶ 34 ἐπιτυχόντων οἱ 10 προέρχονται ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ἰδρύματι τῆς Ἀγ. Βαρβάρας Πατησίων Νυκτερινῆς Βιοτεχνικῆς Σχολῆς «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ» οἱ ἐκ τῆς Σχολῆς ταύτης ἐξετασθέντες ἦσαν ἐν ὧν 11. Ὡσαύτως, διὰ τὸ πτυχίον μηχανολόγου, ἐκ τῶν 22 ἐπιτυχόντων, οἱ 5 προέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς Σχολῆς· οἱ ἐκ ταύτης ἐξετασθέντες ἦσαν ἐν ὧν 7. Παρὰ δὲ τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιών ἔτυχον οικονομικῆς ἐνισχύσεως 6 σπουδασταὶ τῆς ἰδίας Σχολῆς. Ἡ Σχολὴ στεγάζεται ἤδη ἐν τῷ πρὸς τοῦτο παρὰ τὸ ἐν Πατησίοις ναυδρίον τῆς Ἀγ. Βαρβάρας ἀνοικοδομηθέντι ἰδιοκτῆτῳ κτιρίῳ τοῦ δμῶνύμου Ἰδρύματος.

Ἐπιστάσις τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Γρηγ. Παπαμιχαήλ ἐξεδόθη ἐκ τῶν τυπογραφείων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἐτέθη ἤδη εἰς κυκλοφορίαν ὁ 43 τόμος τῆς «Βιβλιοθήκης τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας», περιέχων ἐκ τῶν καταλοίπων χειρογράφων τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχι-

επισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Τιμᾶται δρχ. 30.

Ἐπίσης ἐξεδόθη εἰς τὴν σειρὰν τῆς «Βιβλιοθήκης διὰ παιδιὰ καὶ νέους» τὸ ὑπ' ἀριθ. 15 τεῦχος, περιέχον τὸ ὥραϊον θρησκευτικὸν διήγημα τῆς Ἑλ. Ταῦλор «Ὁ μικρὸς Χριστιανὸς ταξιδεύει». Τιμᾶται δραχμὰς 9.

Ἐκυκλοφόρησε τὸ ὑπ' ἀριθ. 30-31 τεῦχος, τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἐ.ε., τοῦ οἰκογενειακοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι».

Διὰ τὸ ἀρχόμενον νέον σχολικὸν ἔτος 1954-55 παρεκλήθησαν αἱ Ἱ. Μητροπόλεις καὶ οἱ λοιποὶ ἐνδιαφερόμενοι ὅπως παραγγείλωσιν ἐγκαίρως τὰ ἀναγκαζοῦντα αὐτοῖς ἀντίτυπα τοῦ Περιοδικοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά».

Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τῇ 18ῃ παρελθόντος μηνὸς ἐτέλεσεν ἐν Δραπετσῶνι, παρουσία τῶν Α.Α.Μ.Μ. τῶν Βασιλέων, ἁγιασμὸν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς τοῦ κεντρικοῦ ἀποχευτικοῦ ἀγωγοῦ τῆς περιοχῆς τῆς Πρωτεύουσας.

— Ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. τῇ 25ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός.

— Τῇ 31ῃ ἡ Α. Μακαριότης ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς εἰς Ἰωάννινα.

— Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ δεκαπενθημέρου ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου κ. Παπαληγούραν, τὸν Ὑφυπουργὸν παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως κ. Ράλλην, τὸν Πρεσβευτὴν τῶν Η.Π.Α. κ. Κάνον μετὰ τοῦ νέου πάστορος τῆς Ἀμερικανικῆς παροικίας αἰδεσ. Γουίλλιαμς, τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ἀβύδου κ. Εἰρηναῖον, τὸν Γενικὸν Διτὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Κύρου, τὸν Ἀμερικανὸν δημοσιογράφον κ. Butler κ. ἄ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Καθ' ἃ ἀναγράφει ἡ «Νέα Σιών» Ἱεροσολύμων, παρακλήσει τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπεστάλησαν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἱεροσόλυμα οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν κ. κ. Ἀν. Ὁρλάνδος, Περ. Παρασκευόπουλος καὶ Σωτ. Ἀγαπητίδης πρὸς ἐπὶ τόπου μελέτην τῆς οἰκοδομικῆς καταστάσεως τῆς ἀρχαίας οἰκοδομῆς τοῦ πανιέρου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἵνα γίνωσιν αἱ δέουσαι ἐπισκευαὶ καὶ στερεώσεις τοῦ κτιρίου, παθόντος κατὰ τὸν μέγαν σεισμόν τοῦ 1927. Οἱ Ἕλληνες πραγματογνώμονες μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς οἰκοδομῆς ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν πραγματογνώμωνων τῶν ἐτέρων δύο θρησκευτικῶν Κοινοτήτων, λατινικῆς καὶ ἀρμενικῆς, συνέταξαν μακρὰν ἔκθεσιν, ἣν καὶ ὑπέβαλον εἰς τὴν Διοίκησιν Ἱεροσολύμων καὶ ἐν ἀντιγράφῳ εἰς τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κ. Τιμόθεον, ὅστις καὶ ἡχοχρίστησεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπένειμε δ' εἰς αὐτοὺς τὸν Ταξιάρχην τοῦ Σταυροῦ τοῦ Παναγίου Τάφου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐκ τῶν καταλοίπων Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου (†) Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ι'. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ 1900ῃ ἑπετείῳ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου 50-1951, ἔκδοσις δευτέρα ἐπληρωμένη. Ἐπιμελεία Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Ἀθῆναι 1954.

Ἐκ τῶν καταλοίπων Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου (†) Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ΙΑ'. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Γενικὴ ἱστορικὴ ἐπισκόπησις. Ἐπιμελεία Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Ἀθῆναι 1954. Ἐκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀμίλκα Σ. Ἀλιβιζάτου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Παιδεία καὶ Ἐκκλησία, ἡ ἐλπίς τοῦ ἔθνους. Λόγος ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, λεχθεὶς ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου 1954. Ἀνάπτυον ἐκ τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς» τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1954 (σελ. 25).

Ἀποστόλου Β. Δασκαλάκη Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Λόγοι ἐκφωνηθέντες ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν πρυτανικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Ἀθῆναι 1954 (σελ. 119).

B. M. Vellas Professor in the University of Athens, The Book of Ruth and its purpose. Athens 1954.

Θεοδώρου Εὐδὴ Ἐκκλησιαστικά ἐπιγράμματα. Ἀθῆναι 1954.

Ἀθανασίου Γιάγκα, Ἱστορία τῶν Θεσπεριῶν, Ἀθῆναι 1954.

Ε. Δαλεζίου, Ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν καὶ ἡ Ἀγία Ἐδρα, Ἀθῆναι 1953.

Ι. Καλογήρου, Περί τῶ «οἰκουμενικόν» συνέδριον τοῦ Evanston καὶ τὸ κατ' αὐτὸ ἔργον τῶν Ὁρθοδόξων, Θεσσαλονίκη 1954.

Δ. Πάλλα, Ὁ ἐπισκοπικὸς ἔξω θρόνος καὶ τὸ ἀσπαστικὸν τῶν Ἐκκλησιῶν, Ἀθῆναι 1953.

Γ. Σακελλαρίου, Ψυχολογία τοῦ παιδός, ἐκδ. δ' τομ. Α', Ἀθῆναι 1953.

Γ. Σακελλαρίου, Ἡ διάγνωσις τῆς προσωπικότητος, Ἀθῆναι 1953.

Α. Τσίριμπα καὶ Ε. Κωνσταντινοπούλου, Στοιχεῖα ἐπαγγελματικῆς προσανατολισμοῦ, Ἀθῆναι.

Δ. Φιλαρέτου, Τὰ θεμέλια τῆς κοσμοθεωρίας, Ἀθῆναι 1953.

Ν. Ἀποστολοπούλου, Σύντομος ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς φιλοσοφίας, Ἀθῆναι.

Ν. Ἀποστολοπούλου, Ἡ λυρική φιλοσοφία, Ἀθῆναι.

Δ. Βαγιακάκου, Συμβολὴ εἰς τὰ περὶ Νίκλων-Νικλάων τῆς Μάνης, Ἀθῆναι 1949.

Ἀρχιμ. Ἱερων. Ι. Κοτσώνη δ.Θ., Ἡ ψῆφος τῶν Κληρικῶν ἱστορικοκανονικῇ ἀποψις. Ἀνάπτυον ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «Ἀκτίνες».

Ἡ ἔθναρχοῦσα Ἐκκλησία Κύπρου καὶ οἱ σεισμοὶ τῆς Πάφου. Ἀναμνηστικὸν Λεύκωμα 1954. Μετ' εἰκόνων.

Γ. Π. Κουρνούτου καὶ Βασ. Δασούδα, Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως δύο ἀνέκδοτοι ὁμιλῖαι. Ἀνάπτυον ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθῆναι 1954.

Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Κανονικῶν Δικαίων, τευχ. 2, Ἀθῆναι 1954, ὑπὸ Δρ. Π. Ι. Παναγιωτάκου.

Τὰ κατὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἐν μακαριστοῖς Ἐθνάρχου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Κωνσταντίνου Ε' τοῦ Βασιλέως, Ἐκδόσεις Ἀρχεῖου Ἐκκλ. καὶ Κανονικοῦ Δικαίου, ἀρ. 1. (Ἀνάπτυον τόμ. Θ'. τευχ. 2) Ἀθῆναι 1954.

Υακύνθου Δημητρίου, Πνευματικῆς Ἀσκήσεις, Ἀθῆναι. **Κ. Καραγκούνη**, Ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις, Ἀθῆναι 1954.

Ἀρχ. Ι. Κοτσώνη, Ἡ ψῆφος τῶν κληρικῶν, Ἡ ἱστορικοδογματικὴ ἀποψις, Ἀθῆναι 1954.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Κάτω Προστοβᾷ Τριχωνίδος Ἱεροῦ Ἑνοριακοῦ Ναοῦ «Ἁγίου Γεώργιος», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586/1941 Ν. Διατάγματος τοῦ ἁρμοδιότητος καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200/1940» ὁριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά. .

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1954

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 46, 47 καὶ 48 Νόμου 2200/40 ὡς καὶ τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ Ν.Δ. 415/47 «περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς θέσεις: 1) Πρόπαν, 2) Ξυνοβρύσεως, 3) Μετοχίου, 4) Ζαγοράς Μεταμορφώσεως καὶ Ἀγ. Κυριακῆς, 5) Κυσσού, 6) Ξουριχτίου, 7) Καπούρνης, 8) Κιτικίου καὶ Δαουτζᾶς, 9) Ἀνατολῆς Ἀγ. Νικολάου, 10) Καλαμακίου, 11) Ἀνηλίου καὶ Ἀγ. Θεοδώρων Πτελεοῦ ὅπως ἐντὸς προθεσμίας μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 48 τοῦ προμηθευθέντος Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Βόλῳ τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1954

† Ὁ Δημητριάδος Ἱωακείμ

Ἱ. Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς χρεουσάσας θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) Κόρδας, 2) Ἀσημοχωρίου καὶ 3) Νεοχωρίου (Ἀργιθέας) ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὁριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὰς ἄνω ἐνορίας.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 2α Σεπτεμβρίου 1954

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Κύριλλος

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 46 καὶ 47, παράγρ. 2, ἐδάφ. 2 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Τριάδος, Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω χρεουσῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικίῃ τῇ 26ῃ Αὐγούστου 1954

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200/40 ἁρθρῶν 46 § 2-3 καὶ Α. Ν. 807/45 ἁρθρῶν 2 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὁργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας: 1) Παναγίας Δεξιᾶς Θεσσαλονίκης 2) Ἀγίας Αἰκατερίνης Θεσσαλονίκης 3) Ἀγίων Ἀποστόλων Θεσσαλονίκης καὶ 4) Κοιμήσεως Θεοτόκου Λαγκαδᾶ ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω χρεουσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν Θεσσαλονικίῃ τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1954

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Καμενιάνων τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ

κανονικά προσόντα, όπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῇ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἀίγιον τῇ 9 Σηβρίου 1954

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθόνικος

Ἱερὰ Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Καρυσσαλίνοις Ἱ. Ναοῦ «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὅσον ἀνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου τοῦ ὡς ἀνω Ἱ. Ναοῦ.

Ἐν Κύμῃ τῇ 16 Αὐγούστου 1954

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Ἀνανίας

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἀρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ χωρίου Πρινήλλα Κερκύρας, ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἀνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ἐνορίας.

Περὶ περισστέρας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ παρούσα κοινοποιηθῆτω μερίμνῃ τοῦ οἰκείου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου δι' ἀναγνώσεως ἐπ' Ἐκκλησίας καὶ θυροκολλήσεως ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ, καὶ δημοσιευθῆτω εἰς τὰ Περιοδικὰ «Ἐκκλησία» καὶ «Ἀγ. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος».

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 14 Αὐγούστου 1954

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Νόμου 2200/1949 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἀρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Θεοδώρων τοῦ χωρίου Μαγουλάδων Κερκύρας, ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἀνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ἐνορίας.

Περὶ περισστέρας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ παρούσα κοινοποιηθῆτω μερίμνῃ τοῦ οἰκείου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου δι' ἀναγνώσεως ἐπ'

ΜΟΛΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΩΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Α'. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

1. «Τίνα μὲ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;»

Ὁ Χριστὸς ὡς πρόβλημα διὰ τοὺς συγχρόνους του. — Αἱ Χριστολογικαὶ αἱρέσεις. — Οἱ ἀρχαῖοι ἐθνικοὶ περὶ τοῦ Χριστοῦ. — Τὸ πρόβλημα τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοὺς μέσους χρόνους. — Ὁ Χριστὸς τῆς θεωρίας: Kant, Fichte, Schelling, Hegel. — Ὁ Χριστὸς τῆς ἐμπειρίας: Schleiermacher, Rothe, Ritschl, Harnack κλ. — Ὁ ἱστορικὸς Χριστὸς: Strauss, Renan, Reville κλ. — Ἡ ποικιλία τῶν λύσεων τοῦ Χριστολογικοῦ προβλήματος. — Τὸ διαφέρον τοῦ ζητήματος.

2. Ἡ ἀρνήσις τῆς υπάρξεως τοῦ Ἰησοῦ.

Τὸ κατάντημα τῆς καθαρᾶς ἱστορικῆς κατευθύνσεως. — Ἡ σπουδαιότης τοῦ ζητήματος διὰ τὴν πίστιν. — Αἱ θεωρίαι τῶν Dupuis, B. Bauer, Kalthoff, Smith, Jensen καὶ Drews. — Ὁ Deutscher Monisten Bund. — Malver. — Paul - Luis - Cuchoud.

Β'. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ

Ἡ ἱστορικότης τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. — Ἡ σπάνις τῶν περὶ αὐτοῦ μὴ χριστιανικῶν μαρτυριῶν.

1. Αἱ σύγχρονοι μὴ Χριστιανικαὶ μαρτυρίαι.

Ἡ αἰτία τῆς περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ συγῆς τῶν ἐθνικῶν συγγραφέων. — Ἡ ἀξία τοῦ ἀπὸ τῆς συγῆς ἐπιχειρήματος. — Αἱ μαρτυρίαι τῶν Μαρά βάρ Σαραπίων, Τακίτου, Σουετωνίου, Πλινίου, Φίλωνος, Ἰουστοῦ, Ἰωσήπου καὶ Ταλμούδ.

2. Αἱ σύγχρονοι Χριστιανικαὶ μαρτυρίαι.

Ἡ ἀξία τῆς μαρτυρίας τῶν αὐτοπτῶν. — Ἀπόκρυφα, Ἀγράφα, Λόγια Ἰησοῦ. — Ὁ Ἰησοῦς τῶν Εὐαγγελίων. — Ἡ πρωτοτυπία τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. — Ταῦτότης τοῦ ἰδεώδους καὶ τῶν 4 Εὐαγγελίων. — Ὁ ἄνθρωπος - Ἰησοῦς. — Ὁ Θεὸς - Ἰησοῦς. — Ἡ ἐν τῷ Ἰησοῦ ἀρμονία. — Τὸ κύρος τοῦ Ἰησοῦ. — Ὁ Ἰησοῦς τῆς πραγματικότητος. — Ὁ ἱστορικὸς χαρακτὴρ τῆς Κ. Δ. — Ὁ ἱστορικὸς κύκλος τῶν Εὐαγγελίων. — Ἡ μαρτυρία τῶν Ἀποστόλων. — Ὁ ἀπ. Παῦλος, ἡ στάσις, ἡ δρᾶσις καὶ ἡ προσωπικότης του. — Αἱ ἐπιστολαὶ Παύλου. — Τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Χριστιανικῇ θρησκείᾳ, λατρείᾳ, τέχνῃ καὶ φιλολογίᾳ. — Ὁ ἀποχρῶν λόγος τοῦ χριστιανικοῦ θαύματος. — Τὰ ἀποτελέσματα τῆς Κριτικῆς. — Ἡ κριτικὴ περὶ τοῦ ἔργου.

Ἐκκλησίας καὶ θυροκολλήσεως ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ, καὶ δημοσιευθῆτω εἰς τὰ Περιοδικὰ «Ἐκκλησία» καὶ «Ἀγ. Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος».

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 14 Αὐγούστου 1954

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἀρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Θρη-

σκευμάτων και 'Εθνικής Παιδείας, προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν 'Εφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ 'Εφημερίου τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ τῆς 'Αναλήψεως τοῦ χωρίου 'Αρίλλα Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὁριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι 'Εφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ 'Ενορίας.

Περὶ περισσοτέρας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ παρούσα κοινοποιηθῆτω μερίμνη τοῦ οἰκείου 'Εκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου δι' ἀναγνώσεως ἐπ' 'Εκκλησίας καὶ θυροκολλησεως ἐν τῷ 'Ι. Ναῷ, καὶ δημοσιευθῆτω εἰς τὰ Περιοδικὰ «'Εκκλησία» καὶ «'Αγ. 'Ιάσων καὶ Σωσίπατρος».

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 14 Αὐγούστου 1954.

† 'Ο Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

'Ιερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Γεωργίου 'Αράτου, καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν 'Ι. Κανόνων ὁριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ δικαιολογητικά των, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Κομοτινῇ τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1954

† 'Ο Μαρωνεὶας Τιμόθεος

'Ιερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν: 1) 'Αγίου 'Ιωάννου Χρυσοστόμου Καλαμών, 2) 'Αγίου Γεωργίου 'Αναλήψεως, 3) Προφήτου 'Ηλιοῦ Μάνεσι, 4) 'Αγίου 'Ιωάννου 'Αρσινόης, 5) 'Υπαπαντῆς Σωτήρος 'Αρτεμίδας, 6) Προφήτου 'Ηλιοῦ Καπλανίου, 7) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Βουναρίων, 8) 'Αγίου Γεωργίου Μπάλα, 9) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου 'Ανθοῦσης, 10) 'Αγίου 'Ιωάννου 'Αριστομένους, 11) 'Αγίου Χαραλάμπους Κορυφασίου, 12) 'Αγίου Γεωργίου Λαμπραίνης, 13) 'Αγίου Γεωργίου Πετραλώνων, 14) 'Αγίου Νικολάου 'Αγριλιάς, 15) 'Αγίου Γεωργίου Λαχανάδος, 16) 'Αγίας Τριάδος Ρωμανοῦ, 17) 'Αγίου 'Ιωάννου 'Ικλαίνης, 18) 'Αγίου Βασιλείου Βελανιδιάς καὶ 19) 'Αγίου 'Ιωάννου 'Αγρίλου, καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα προσόντα πρὸς πλήρωσιν τῶν ἄνω ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ δικαιολογητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Καλάμαις τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1954

† 'Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν: 1) 'Αγίας Τριάδος Μεσοποτάμου, 2) 'Αγ. Νικολάου Μαργελίου καὶ 3) 'Αγίου Νικολάου Ραυμυρίου καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα προσόντα πρὸς πλήρωσιν τῶν ἄνω ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ δικαιολο-

γητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Καλάμαις τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1954

† 'Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος

'Ιερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθῇ ἡ κενὴ θέσις τακτικοῦ 'Εφημερίου τοῦ 'Ιεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» Χρῶσου—Εὐρυτανίας, καλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβουν τὴν θέσιν ταύτην ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 6 Σεπτεμβρίου 1954

† 'Ο Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστόφορος

'Ιερὰ Μητρόπολις Σάμου καὶ 'Ικαρίας

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει 1ον) τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Ν. 2200]1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 536]1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ 'Ορθοδόξου 'Εφημεριακοῦ Κλήρου τῆς 'Ελλάδος» καὶ 3ον) τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Α. Ν. 540]1945 «Περὶ 'Εκκλησιαστικῆς 'Εκπαιδεύσεως», προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ «'Αγίου Νικολάου» τῆς Κοινότητος Κουμεικῶν—Σάμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «'Εκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2200]1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» ὁριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Λιμένι Β. Σάμου τῇ 24ῃ Αὐγούστου 1954

† 'Ο Σάμου καὶ 'Ικαρίας Εἰρηναῖος

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει 1ον) τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 536]45 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ 'Ορθοδόξου 'Εφημεριακοῦ Κλήρου τῆς 'Ελλάδος» καὶ 3ον) τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Α. Ν. 540]45 «Περὶ 'Εκκλησιαστικῆς 'Εκπαιδεύσεως», προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ «'Αγίου Νικολάου» τῆς Κοινότητος Μυτιληνῶν—Σάμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «'Εκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2200]1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» ὁριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Λιμένι Β. Σάμου τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1954

† 'Ο Σάμου καὶ 'Ικαρίας Εἰρηναῖος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† 'Ο 'Αθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† 'Ο Φλωρίνης, 'Αλμωπίας καὶ 'Εορδαίας ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

† 'Ο Δευκάδος καὶ 'Ιθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου—'Ακαδημαϊκός

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος—Κατηχητής

*Υπαύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰαίου 1.